

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Τιμάται γρ. άογ. 2.

Τιμάται γρ. άογ. 2.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 19 'Ιανουαρίου 1892.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτική 'Επιθεώρησις.—(Βυζαντινή καλλιτεχνία) **Τὸ τρίπτυχον τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου** (κατὰ τὸν Γουσταῖον Σλουμπέργερ).—**Ποικίλα.**—**Ὁ ἐν Ἀθήναις Λαδδάνειος δραματικὸς ἀγὼν.**—**Ἡ Miss HÉLYETT ἀπὸ τοῦ Θεάτρου Bouffes Parisiennes.**—**Ἡ Δευτέρα Μήτηρ** (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Καὶ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην τὰ σπουδαιότερα τῶν πολιτικῶν ζητημάτων εἶναι ἀναμφρόστως κληροδότῃμα τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος καὶ συνοψίζονται, μετὰ τὴν ἐξομάλισιν τοῦ μαροκινοῦ διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Ἀβδουρραχμὰν πασσᾶ ὡς διαδόχου τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ ἐν Ταγγέρῃ, εἰς δύο κυρίως, τὸ ἐμπορικὸν καὶ τὸ γαλλοβουλγαρικόν. Τὸ πρῶτον τούτων δὲν ἔχει ὄν ἔφερε χαρακτηριστῆρα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ δεκεμβρίου ἐν Γερμανίᾳ καὶ τοῦ ἰανουαρίου ἐν Αὐστροουγγαρίᾳ. Τότε μὲν τὸ ζήτημα ἀνήγεται εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν ἐμπορικῶν δεσμῶν τῶν τριῶν μεγάλων κρατῶν, τῆς Γερμανίας, τῆς Αὐστροουγγαρίας καὶ τῆς Ἰταλίας, νῦν δὲ ἀφορᾷ εἰς παραπλησίους δεσμοὺς τῶν κρατῶν τούτων μετὰ τῶν μικροτέρων, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλβετίας. Τὰ δύο ταῦτα κράτη, ἐν μέσῳ τῆς Εὐρώπης εὐρισκόμενα, ἐν τῇ ἀδρῆτῳ διατελοῦσιν ἀνάγκη τοῦ προσκολληθῆναι ταῖς τρισὶ συμμάχοις ἢ τοῦ προσχωρῆσαι τῇ ὁμόρῳ μεγάλῃ δημοκρατίᾳ ἢ ὑπὲρ ταύτης ἢ ὑπὲρ ἐκείνων προτίμησις ἐξήρτητο ἐκ τῶν παραχωρήσεων ἐκατέρου τῶν μερῶν τούτων πρὸς τὰ δύο εἰρημένα κράτη, οὕτως ὥστε ἀμφότερα ταῦτα ἠναγκασμένα τυχάνουσι νὰ ταυτίσωσι τὸν ἀγῶνα αὐτῶν μετὰ τῶν τριῶν συμμάχων, ἐὰν ἡ Γαλλία ἀγέρωχος ἐφαίνετο ἐν ταῖς σχετικαῖς διαπραγματεύσεσι, μετὰ ταύτης δὲ ἐὰν ἐκείναι, βασιζόμεναι ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας αὐτῶν, τῆς ἀπορροούσης οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἰδίου ἐκάστης αὐτῶν μεγέθους ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπιβλητικότητος, τῆς προϊούσης ἐκ τοῦ πολιτικοῦ συνασπισμοῦ, ἐπειρῶντο νὰ συμπνίξωσι τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν μετ' αὐτῶν συμβαλλομένων μικρῶν καὶ ἀδυνάτων κρατῶν καὶ

νὰ μεριμνήσωσιν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆς ἰδίας βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐπὶ βλάβῃ καὶ ἀθετήσει τῶν τῆς Ἑλβετίας καὶ τοῦ Βελγίου. Ἀπὸ τῆς ἀνακινήσεως ἔτι τοῦ ἐμπορικοῦ ζητήματος τὰ δύο ταῦτα κράτη, ἀναπολοῦντα τοὺς δεσμοὺς, δι' ὧν πρὸς τὴν γείτονα μεγάλην δημοκρατίαν συνεδέθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους μάλιστα χρόνους, ἀναφανδὸν σχεδὸν διετράνωσαν τὴν ἐνδόμυχον αὐτῶν εὐαρέσκειαν τοῦ ἀπαλλαγῆναι ἀπὸ πάσης ἐπιρροῆς τῶν ἐν Βερολίῳ καὶ Βιέννῃ καὶ Ρώμῃ καὶ ἀφοσιωθῆναι εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ἔργου, ὅπερ ἢ τῶν ἐνιαυτῶν πάροδος διακελεύεται πάσαις ταῖς κυβερνήσεσιν, ὅσαι, τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐταῖς συναισθανόμεναι καθῆκον, πᾶσαν καταβάλλουσι μεριμναν ὅπως μὴ ὑστερήσωσιν ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ προόδῳ τῶν ἐμπειστευμένων αὐταῖς χωρῶν. Τὴν τάσιν ταύτην διετράνωσαν διὰ πραγμάτων καὶ οὐχὶ διὰ λόγων ἢ μὲν βασιλικῇ ἐν Βρυξέλλαις κυβέρνησις ἐν τῷ ζητήματι τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ Μεύσιος, ὧν τὴν σπουδαιότητᾶ ἐν τῇ διατηρήσει τῆς οὐδετερότητος τῆς χώρας πληρέστατα κατέδειξαν ἐξοχοὶ ἐν Εὐρώπῃ στρατιωτικοί, ἡγουμένου τοῦ βέλγου Βριαλμών, ἢ δ' ἐν Βέρνῃ ὁμοσπονδιακῇ ἐν τῷ τῶν ἀμυντικῶν ἔργων τῶν ἀγίων Γοθάρδου καὶ Μαυρικίου. Ἀτυχῶς ἀμφότεραι αἱ κυβερνήσεις αὗται ἠπατήθησαν ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς αὐτῶν καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς τῶν οἰκείων λαῶν πλειοψηφίας ἠναγκάσθησαν νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν τριῶν συμμάχων καὶ νὰ κύψωσι τὸν αὐχένα εἰς τὰς διακελεύσεις τῶν ὑπὸ τοῦ κόμπος Καπρίβη, τοῦ κόμπος Καλνὸκη καὶ τοῦ μαρκισίου Ρουδίνη, ὑπαγορευθειῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν. Τὸ ἐν Παρίσιος ἐπικρατῆσαν προστατευτικὸν σύστημα, καθ' οὗ λίαν τὴν φωνὴν ἤραν ἐξοχοὶ ἐν Γαλλίᾳ οἰκονομολόγοι καὶ δι' ἀριθμῶν ἀπέδειξαν τὴν ἐπιγενομένην καὶ ἐπιγεννησομένην ἐτι βλάβην εἰς τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, συμπαρασύραν καὶ αὐτοὺς τοὺς κυβερνήτας, καίπερ ἥκιστα ὑστεροῦντας τῶν ἐν Βερολίῳ καὶ ταῖς λοιπαῖς πρωτευούσαις τὴν τε πολιτικὴν σύνεσιν καὶ τὴν περὶ τὰ ἐμπορικὰ δεξιότητα, ἐγένετο ἀφορμὴ ὅπως οἱ ἐν Βρυξέλλαις καὶ Βέρνῃ ἀναζητήσωσιν ἐμπορικὰς ἀγορὰς ἐν ταῖς συμμάχοις δυνάμεσι καὶ ἀποβάλλωσιν οὕτω πᾶσαν ἐλπίδα ἐμπορικῆς συνεννοήσεως μετὰ τῆς Δημοκρατίας.

Τὰς ὑπὸ τοιαύτην ἐννοίαν τάσεις ἠγωνίσθησαν νὰ περιορίσωσιν οἱ σπουδαιότεροι τῶν ἐμπορικῶν κύκλων, καὶ ὅτε μὲν δι' ἀποφάσεων, εἰλημμένων ἐν συλλαλητηρίοις, ὅτε δὲ διὰ παραστάσεων τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων,

ἠξίωσαν ὅπως ἡ κυβέρνησις μελετήσῃ καλῶς τὰ τῆς χώρας συμφέροντα καὶ ἀναλόγως τούτων σταθμίσῃ τὴν ἐμπορικὴν αὐτῆς πολιτικὴν. Μετὰ μικρὸν αἱ αὐταὶ διαμαρτυρίαι ἐπανελήφθησαν ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τῶν ἐμπορικῶν συμβολαίων καὶ ἐζητήθη ὅπως, ἐὰν μὴ ἀπορριφθῶσι ταῦτα, τοῦλάχιστον τροποποιηθῶσιν, ἅτε μικρὸν συμβιβαζόμενα πρὸς τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐπιτοπίου ἐμπορίου. Καὶ ἴσως μὲν αἱ παραστάσεις ἠθελον ἀποκομίσει τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα ἀνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης τῶν ὑπογραψασῶν κυβερνήσεων, αἵτινες, ὄχυροῦμαι πρὸ τῆς ψήφου τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, εὐχερῶς ἀντιποιοῦνται ἐν ἀνάγκῃ τὴν ἀγνότητα τῆς περιστέρως καὶ δικαιολογοῦσι τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαβημάτων αὐτῶν διὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν ἐθνικῶν ἀντιπροσωπειῶν· ἀλλ' οἱ ἐν Παρισίοις ἐπέμειναν εἰς τὰς ἑαυτοῦ ἰδέας καὶ ἐδύλωσαν, ἐγγράφως μάλιστα, τῇ Ἑλβετίᾳ ὅτι οὔτε συνθήκην νὰ ὑπογράψωσι δύνανται, οὔτε διαπραγματεύσεις νὰ συνάψωσιν. Αὐτὸς ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Βελγίου κ. Βερνάρτ, ὁ ἥκιστα ἐπὶ συμπαιθεία πρὸς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν διακρινόμενος, ἠναγκάσθη ἐν πλήρει συνεδρίᾳ τῆς βρυξελλαιᾶς βουλῆς νὰ κηρύξῃ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτῆς ὅτι αἴτιον τῆς ἐξωθήσεως τῆς χώρας αὐτοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Γερμανίας ἐν ἐμπορικῶν ζητήμασιν εἶναι αὐτὴ ἡ προστατευτικὴ πολιτικὴ τῆς Δημοκρατίας καὶ ὅτι ἀξιοῖ, χάριν τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων τῆς χώρας, νὰ μὴ ἀπορριφθῇ ἡ συνθήκη. Ἡ σαφὴς δύλωσις τοῦ βέλγου πρωθυπουργοῦ αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῶν κυρίων προθέσεων τοῦ βασιλείου, ὅπερ οὐδέποτε ἴσως θὰ μετήρχετο τοιαύτην πολιτείαν, ἐὰν μικρὸν πως ἡ κυβέρνησις τῆς μεγάλης δημοκρατίας ἐφαίνετο ἀποκλίνουσα τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος καὶ ἐτρέπετο τὸ τῆς ἐλευθέρας ἀνταλλαγῆς βεβαίως ἢ τελευταία αὐτοῦ φράσις ὑποδεικνύει ὅτι πολλὰ ὑπάρχουσι πιθανότητες περὶ τροποποιήσεως ἐνίων ὄρων τῶν ὑπογραφεισῶν συμβάσεων, ἀλλ' ἐκ τῆς τροποποιήσεως τούτων δὲν ἐπεταὶ καὶ ματαίωσις τῶν ὑπὸ τῶν ἐν Βερολίῳ ἐπιδιωκομένων σκοπῶν, τῶν φερόντων μὲν τὸν πέπλον τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ σαφῶς ἤδη ὑποδειχθέντων ἐκ τῶν ἔργων τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, περιελθόντος καὶ αὐτὰς τὰς μικροτέρας ἐν τῇ Δύσει ἀλλὰς ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ κρατῦναι τὸ συμμαχικὸν σύμπλεγμα διὰ νέων κλάδων, κἂν τε μικροτέρων καὶ ἀσθενεστέρων. Ἡκιστα ἄρα παράδοξον τὸ διαταθῆναι ὅτι καὶ αὐτῆς ἡ γερμανικὴ πολιτικὴ νέου ἀνέγραψε θριάμβους δυνάμει τῆς ἐπικρατησάσης βεβαίως περὶ τῆς εὐμενοῦς ψήφου τῆς βρυξελλαιᾶς βουλῆς ὑπὲρ τῶν ἐμπορικῶν μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας συνθηκῶν, ψήφου ἣν παρκολούθησε μετ' οὐ πολὺ καὶ ἡ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τῆς ἐλβετικῆς ὁμοσπονδίας.

Τὸ δὲ βουλγαρικὸν ζήτημα, καίπερ εὐρισκόμενον ἐν εὐαρέστῳ σημείῳ, δὲν ἐξωμαλίσθη ἔτι ὀριστικῶς συνεπείᾳ τῆς πολιτείας τῶν περὶ τὸν πρίγκιπα Φερδινάνδου, οἵτινες, πειρῶνται νὰ μὴ παράσχωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανοποίησιν τῇ Γαλλίᾳ· ἐπὶ τούτῳ ἠξίωσαν ὅπως ἡ δημοκρατικὴ κυβέρνησις ἐγγράφως δηλώσῃ τὴν συναίνεσιν αὐτῆς εἰς τὸν ἐπελθόντα συμβιβασμόν. Τὸ πρᾶγμα τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀτοπὸν τυγχάνει, ὅσω ἡ ἀξίωσις τῶν Βουλγάρων σφάλλεται κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν βάσιν, ἅτε τοῦ παρὰ τῇ κυβερνήσει τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου ἀντιπροσώπου τῆς κυριάρχου δυνάμεως δηλώσαντος ἐγγράφως ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς Γαλλίας ἀποδέχεται τὴν βουλγαρικὴν διακοίνωσιν. Τοῦ ζη-

τήματος διεξαχθέντος διὰ τῆς Ὑψ. Πύλης, πρόδηλον ὅτι πᾶσα αὐτῆς δύλωσις, εἴτε προφορικὴ εἴτε ἐγγράφος, ἰσοδυναμεῖ πρὸς παραπλήσιον διάβημα τῆς Γαλλίας, ἥτις, ἐνεργήσασα μετὰ πλήρους δικαίου καὶ περιορισθεῖσα εἰς τὰ ὅρια τῆς βερολινείου συνθήκης, διεξήγαγε τὴν συζήτησιν διὰ τῆς κυριάρχου αὐτῆς καὶ ἐπομένως ἐδικαιοῦτο νὰ τύχῃ μείζονος σεβασμοῦ παρὰ τῆς Βουλγαρίας· ἀλλῶς δὲ αὐτὰ ταῦτα τὰ εὐμενῶς τοῖς Βουλγάροις ἔχοντα ὄργανα δι' ὀλιγίστων μὲν ἀλλὰ δι' ἐκφραστικωτάτων φράσεων ἀνομολογοῦσι τὸ ἀδικὸν τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἥτις, παθοῦσα ἐν τῷ ἱκανωτέρῳ αὐτῆς ἡγέτῃ, τραυματισθέντι διὰ πολυκρότου, αὐτομάτως ἐκπυρσοκροτήσαντος, εἰς δεινὴν περιπλῆθεν ἀντίφασιν καὶ ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν βουλγαροφίλων αὐτῶν. Ταῦτοχρόνος ἡ Γαλλία ἐπιμένει ἐν τῇ δικαίᾳ καὶ πλήρει αὐτῆς ἱκανοποιήσει καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐλπίς ὅτι ἐν τέλει οἱ περὶ τὸν πρίγκιπα Φερδινάνδου καὶ τὸν πάσχοντα πρωθυπουργὸν αὐτοῦ θὰ κατανοήσωσι τὸ ἑαυτῶν σφάλμα καὶ θὰ παραιτηθῶσι τὰς ἀλόγους αὐτῶν ἀξιώσεις, καθ' ἣν ὥραν οἱ ἐνθερμοὶ προστάται καὶ συνήγοροι τῆς ἐν Σοφίᾳ ἀνόμου κυβερνήσεως περισπῶνται ὑπόσφορῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων, δυναμένων νὰ λάβωσι φοβερὰς διαστάσεις, ἐὰν μὴ ἔγκαιρα ληφθῶσι μέτρα, ὅτε καὶ μόνον δυνατὸν νὰ στρέψωσι τὸ βλέμμα εἰς τὴν μαμμοθρέπτον ἡγεμονίαν· ἀλλῶς δὲ ἡ ἐνεστῶσα τῶν πραγμάτων κατάστασις λίαν ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἐπελθούσῃ μετὰ τὸ γνωστὸν πραξικόπημα τῆς 6 Σεπτεμβρίου. Τότε μὲν ἡ Εὐρώπη δὲν ἦτο μέχρις ὀδόντων ἐξωπλισμένη, οὐδ' ὑπενομεύετο ὑπὸ φοβεροῦ μίσους· ἀλλ' ἤδη οἱ στρατοὶ εἰσρύνται ἀντιμέτωποι καὶ ἀπανταχοῦ μεγάλη ἐπιβάλλεται σύνεσις τοῖς βουλευμένοι, οἵτινες καὶ συναισθανόμενοι τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης αὐτῶν πειρῶνται νὰ ὑπεκφύγωσι πᾶσαν ἀφορμὴν δεινώσεως τῆς ἤδη ἀκροσφαλοῦς θέσεως τῆς Εὐρώπης καὶ ἀγωνίζονται ν' ἀντικρούσωσι πᾶσαν ὑπόνοιαν περὶ διαταράξεως τῆς νῦν ἰσορροπίας· ἐὰν μὴ ὁ φόβος οὗτος ὑπῆρχεν, ἐὰν μὴ ἡ τῆς Εὐρώπης θέσις ἐν ἐπικαίρῳ διετέλει σημείῳ, ἐὰν μὴ ἐκ τῶν μεθορίων τῶν μεγάλων ἰδία κρατῶν ἀπειλητικὰ κατ' ἀλλήλων παρετάσσοντα αἱ φρουραὶ καὶ τὰ τῶν πυροβολητῶν συντάγματα, οὔτε οἱ ἐν Σοφίᾳ τοσοῦτο ταχέως θὰ ὑπεχώρουν καὶ οἱ προστάται αὐτῶν θὰ ἐφαίνοντο θερμότεροι ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν μαμμοθρέπτων ζήλω καὶ δὲν θὰ μετήρχοντο γλῶσσαν, εἰμὴ ἀποδοκιμάζουσαν τὴν πολιτείαν τῶν ἐν Σοφίᾳ, τοῦλάχιστον ἐμφαίνουσαν εὐμενὴ οὐδετερότητα· ἡ στάθμισις ἀκριβῶς τῆς ἀκροσφαλοῦς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως συνετέλεσεν εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ἄχρῃ τοῦδε ὕψους τῶν ὀργάνων τοῦ κόμπος Καλνόνκη καὶ τοῦ κόμπος Τσάπαρη, ἅπερ πρὸ μιᾶς μόλις ἐβδομάδος ἔψεγον τὴν Γαλλίαν ὡς ἀπαρνηθεῖσαν τὰς παραδόσεις, ἐξ ὧν ὀρωμένη ἀρωγὸς θερμῇ προσήρχετο τοῖς ἀγωνιζομένοις τὸν περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνα λαοῖς, καὶ ἤδη καταμύεφονται σχεδὸν τῆς Βουλγαρίας, ὡς παρεμβαλλούσης δυσχερείας καὶ προσκόμματα ἐν τῇ πλήρει καὶ τελείᾳ ἐξωμαλίσσει τοῦ ζητήματος τοῦ Σαδούρν.

Ὑπὸ τὴν ἐποψιν δὲ τῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων, δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι τὴν πρώτην κατέχει θέσιν ἡ Γερμανία συνεπείᾳ δύο σπουδαίων προσκομμάτων ἐν τῷ κυβερνητικῷ ἔργῳ, ὧν τὸ μὲν προέκυψεν ἐξ ἀβλεψίας ὅπως τῆς κυβερνήσεως περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ σχολῶν νομοσχεδίου, τὸ δὲ προῆλθεν ἐκ τῆς ἀγερώχου πολιτείας τῶν κεφαλαίουχων καὶ ἐργοστασιαρχῶν ἐναντι τῶν ἀντιπρο-

σώπων τῆς ἐργασίας. Ἐν τῷ πρώτῳ τοσοῦτος ἐπῆλθε πάταγος, ὥστε σύμπασα ἡ Πρωσία εὐρέθῃ διηρημένη καὶ λογομαχοῦσα ἐπὶ τῇ ὑποστηρίξει τοῦ καθολικισμοῦ, τῇ συνεπαγομένῃ κατὰ τοὺς πολεμίους αὐτοῦ τὴν βλάβην τῶν συμφερόντων αὐτοῦ τούτου τοῦ κρατοῦντος ἐν τῷ κράτει θρησκευματος· μάτην ὁ γερμανὸς ἀρχιγραμματεὺς, συνηγορῶν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ πρωσικῇ διαίτη, ὑπέδειξεν ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμία ὑπάρχει βλάβη κατὰ τοῦ προτεσταντισμοῦ, ὅτι αἱ διακελεύσεις ἐκείνου βασίζονται ἐπ' αὐτῶν τῶν διατάξεων τοῦ συντάγματος, ὅτι ἀπαιτεῖται σύμπνοια τῶν διαφόρων κομμάτων τῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς εὐόδωσιν τοῦ κυβερνητικοῦ ἔργου. Οἱ λόγοι τοῦ κόμητος Καπρίβη, προσθέντος καὶ ὅτι ἀγωνισθῆσεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἀρξάμενον ἔργον τῆς πλήρους πράγματι κατευνάσεως τῆς θρησκευτικοπολιτικῆς πάλης, καίπερ γεννηθείσης ἐπὶ τῶν προηγουμένων κυβερνήσεων, μεγάλως ἐξῆψαν τὴν μῆνιν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν διαφόρων κομμάτων, πλὴν τοῦ κέντρου, ἦτοι τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βίντορστ, τοῦ γνωστοῦ τούτου ἡγέτου τῶν καθολικῶν, καὶ μέχρι τοσοῦτου ἀκριτομυθίας ἐξώθησαν τοὺς πολεμίους τῆς κυβερνήσεως, ὥστε ἀπετόλμησαν οὗτοι νὰ κατηγορήσωσι τῶν ἡγετῶν αὐτῆς δειλίαν καὶ ἀπεμπόλησιν ἔτι τῶν τέως ἐπικρατουσῶν πεποιθήσεων χάριν τῆς δοξασίας ὅτι ἡ τῶν καθολικῶν ψήφος λίαν συμβάλλεται εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν. Οὐχὶ ἀσήμαντον τυγχάνει καὶ τὸ ἐργατικὸν ζήτημα, ὅπερ, συνδουλιζόμενον ὑπὸ τῶν κοινωνιστῶν, παρέχει τῇ κυβερνήσει μεγάλην ἀφορμὴν ἀνψυχίαν καὶ προκαλεῖ τὴν σύντηνον μέριμναν τοῦ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπουργοῦ. Ὁ γερμανὸς μονάρχης, τὸν θρόνον τῶν πατέρων καταλαμβάνων, ἐκήρυττεν ὅτι περὶ πλείστου ποιεῖται τὰ τε κοινωνικὰ καὶ ἐργατικὰ ζητήματα. τὰς διπλώσεις δ' ἐκείνας ἐπαναλαμβάνων κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν Ἐρφουρ, ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξομαλίσεως τῶν ζητημάτων τούτων, ἅπερ, δεινούμενα, δύνανται νὰ ὑποσκάψωσι τὰ θεμέλια τῆς ἐπικρατούσης ἐσωτερικῆς τάξεως καὶ νὰ προκαλέσωσι δυσχερείας, τὰ μέγιστα παρακωλυούσας τὴν εὐόδωσιν τοῦ κυβερνητικοῦ ἔργου· ἀλλ' ἕτεροι μέριμναι, ἡ μέριμνα τῆς βελτιώσεως τῶν μετὰ τῆς Ρωσίας πολιτικῶν σχέσεων, ἧς τὴν ἀνάγκην τοσοῦτο περιτράνωσ ὑποδεικνύουσι τὰ ἐκ Φρινδρισχρούε τὸ σύνθημα λαμβάνοντα φύλλα, δὲν ὑποκρύπτουσι δὲ καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ὄργανα τῆς κυβερνήσεως, ὡς τοῦτο εἰκάζεται καὶ ἐκ τῆς ἐκδηλουμένης χαρᾶς τῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Α. Μ. κατὰ τὰ γενέθλια αὐτῆς ἐπισκέψει τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ τσάρου, μεγάλου δουκὸς Ἀλεξίου, ἐπανακάμπτοντος ἐκ τῆς κηδείας τοῦ δουκὸς τῆς Κλαρεντίας, ἡ μέριμνα τῆς συνομολογίας τῶν ἐμπορικῶν συμβολαίων μετὰ τῶν συμμάχων κρατῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλβετίας, ἡ μέριμνα τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐν τῷ στρατῷ ἑλλείψεων, ἧκιστα ἐπέτρεψαν τοῖς συμβούλοις τοῦ γερμανοῦ μονάρχου νὰ διαρροθυμῶσι τὰ κατὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐργασίας καὶ νὰ ἀποσοβήσωσιν οὕτω τὸν ἐκ τῆς δεινώσεως τῆς μέχρι τοῦδε παθητικῆς τούτων πολιτείας ἀπειλούμενον κίνδυνον· αἱ κατὰ τόπους δημοτικαὶ ἀρχαὶ οὐχ ἥττον πειρῶνται νὰ ὑποβοηθήσωσι τὸ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως ἔργον, ἐφ' ᾧ καὶ ἐλπίδες ὑπάρχουσι κατὰ τοὺς ἐν Βερολίνῳ ὅτι τὰ πράγματα θὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰ νῦν ὄρια καὶ δὲν θὰ ἐκτοπισθῶσιν ἐπὶ κινδύνῳ ἐσωτερικῶν περιπλοκῶν καὶ ἐπιφθῶν ἀπεργιῶν.

Ἄλλὰ καὶ τὰ ἐν Αὐστρουγγαρία ἐσωτερικὰ ἧκιστα

ρόδινα τυγχάνουσιν. Ἐν μὲν τῇ Αὐστρία οἱ Βοημοὶ τοιαύτην ἐτρόπησαν πολιτείαν, ὥστε ἡ ἐν Βιέννη κεντρικὴ κυβέρνησις ἔγνω νὰ λάβῃ ἀπόφασιν, μὴ πραγματωθεῖσαν μὲν ἔτι συνεπεία τῆς ἀντιστάσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ κόμητος Τάαφφε, ἀλλὰ τεκηριώσασαν τὸ δυσχερὲς τῶν πραγμάτων· τὰ ἀποφασισθέντα μέτρα εἶναι ἡ ἀποστολὴ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ ἐν Βοημία καὶ ἡ προκήρυξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου· σπανίως ἴσως ἡ μοναρχία τῶν Ἀψβούργων τοιαύτην αὐστηρὰν ἐτρόπη πολιτικὴν ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Βενσεσλάς· ἐὰν ἐπομένως σταθμισθῇ ἡ νῦν κατάστασις πρὸς τὴν ἐπικρατήσασαν ἄλλοτε, ἐξάγεται ὅτι τὸ φυλετικὸν αἶσθημα, ὑπερκοχλάσαν νῦν, ἀπειλεῖ σοβαρῶς τὴν νῦν ἡσυχίαν τῆς Βοημίας, παρὰ τὴν ἐπικρατήσασαν πεποίθησιν ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τριῶν μνηῶν ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ εἰς τὴν Χρυσὴν Πράγαν οἱ Τσέχοι ἠθέλον μετριάσει τὸν ὑπὲρ τῶν διεκδικουμένων προνομίων ὄργανισμὸν αὐτῶν καὶ ἀρκεσθῆ εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτοῖς προνομιοῦχον θέσιν. Ἐν δὲ τῇ Οὐγγαρία ἡ ἐκλογικὴ κίνησις προσέλαβε σοβαρὸν χαρακτῆρα καὶ πανταχοῦ σχεδὸν ἡ κυβέρνησις ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ σύντονα μέτρα, νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως καὶ ἐν γένει νὰ πράξῃ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ πρὸς πρόληψιν τῶν σοβαρῶν ἐρίδων καὶ περιπλοκῶν, αἰτινες ἀπὸ ἐκλογικοῦ χαρακτῆρος δύνανται νὰ μετατραπῶσιν εἰς φυλετικὰς καὶ θρησκευτικὰς, ὡς τοῦτο εἰκάζεται ἐκ τῆς δεινώσεως τοῦ ἀντισημιτισμοῦ, τοῦ τοσοῦτο μὲν προσφιλοῦς τοῖς ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐξηγμένοις, ἀλλὰ καὶ ἧκιστα δικαίου μετὰ τὴν τοσαύτην κατὰ τὴν ἐν Ρωσία καταφορὰν ἐπὶ πῖεσι τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ καταπολεμῆσαι πάσης τούτων κινήσεως. Ἐὰν εἰς ταῦτα πάντα προστεθῇ καὶ ἡ ἀπεργία, ἡ ἀρκούντως σοβαρὰς προσλαβοῦσα διαστάσεις ἐν Γράτς καὶ τῇ λοιπῇ Στυρία, πρόδηλον ὅτι συναπαρτίζεται εἰκῶν τῶν ἐν τῇ δυαδικῇ μοναρχίᾳ ἐσωτερικῶν, τὰ μάλα δυσειδῆς καὶ δικαίως προκαλοῦσα τὴν μῆνιν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἐν τῇ πρωτενοῦσῃ τῆς συμμάχου αὐτοκρατορίας ὀπαδῶν τῆς προκατόχου κυβερνήσεως, οἵτινες δικαίως τὴν μὲν ἐμπορικὴν συνθήκην ἐχαρακτήρισαν ὡς αὐτόχρομα φόρον τῆς Γερμανίας πρὸς τὴν Αὐστρουγγαρίαν, τὴν δὲ τριπλὴν συμμαχίαν ὡς ὄλωσ ἄστοχον, ὡς τὰ μέγιστα βλάπτουσαν τὰ συμφέροντα τῆς Γερμανίας, ἀποξενωθείσης τὴν Ρωσίαν, ἐπ' ὠφελεία τῶν τε ἐν Εὐρώπῃ καὶ τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου σκοπῶν τῆς μοναρχίας τῶν Ἀψβούργων.

Ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὴν ἐξομάλισιν τοῦ ἐν τῇ βουλῇ προκληθέντος ζητήματος Κωνσταντίνου-Λώρ, τὸ σπουδαιότερον ζήτημα εἶναι ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ ἀναβολὴ τῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν 16 Φεβρουαρίου καὶ ἡ προκήρυξις τῶν πέντε καρδιναλίων· ἐν Ἰταλίᾳ ὑπάρχει τὸ τῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν μετὰ τῆς Ἑλβετίας, τὸ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Γαλλίας, ἐφαρμοζούσης ἀπὸ τῆς 1 Φεβρουαρίου τὸ νέον οικονομικὸν σύστημα, ἡ ἀσθένεια τοῦ Πάπα, καίπερ λυτρωθέντος ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐπελθοῦσα διαφωνία τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οικονομικῶν πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐν τῷ ζητήματι τῶν ἐκτάκτων πιστώσεων διὰ τινὰ νέα στρατιωτικὰ μέτρα, οἷα ἡ ἀνέγερσις ὄχυρωμάτων κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς χερσονήσου· ἐν Ρωσίᾳ ἡ σιτοδία ἀπέβαλε τὸν μέχρι τοῦδε ἐπιφθον αὐτῆς χαρακτῆρα, συνεπεία τῶν δραστηριῶν μέτρων τῆς κυβερνήσεως, ἅπερ αὐτὸς οὗτος ὁ τσάρος ὑποδεικνύων ἐπισπᾶται τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ

ἀπάντων πενομένων τε καὶ μὴ ἐν Ρουμανίᾳ αἱ ἐπι-
κείμενα κυνοβουλευτικὰ ἐκλογαὶ προκαλοῦσι τὴν συγ-
κρότησιν συλλαλητηρίων τῶν διαφόρων κομμάτων καὶ
ἰδίᾳ τοῦ τῶν συντηρητικῶν, ὑπὲρ ὧν ἀποκλίνει καὶ ἡ
νίκη ἐν Σερβίᾳ τὸ ζήτημα τῆς Ναθαλίας ἐπισπάται τὴν
προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως καὶ πάλιν, ὑψίσταται δ' ἐτι
καὶ ὁ περὶ ὑπουργικῆς τροποποιήσεως κίνδυνος· ἐν Ἑλ-
λάδι τέλος ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς τῆς σεπτῆς βασιλίσσης,
μόλις ἀνακουφισθείσης ἀπὸ τοῦ ἄλγους τῆς ἀπωλείας
προσφιλεστάτης θυγατρὸς, ἐπεσκίασε πάντα τὰ λοιπὰ
γεγονότα, καὶ αὐτὴν ἐτι τὴν διαφωνίαν τοῦ βασιλέως
πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν καὶ ὑπουργὸν συνάμα τῶν ἐξω-
τερικῶν.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

ΤΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΛΟΥΒΡΟΥ.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΟΥΣΤΑΥΟΝ ΣΛΟΥΜΠΕΡΓΕΡ.

Τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου ἀντὶ μεγάλου τιμήματος ἐκτί-
σασα ἄρτι θαυμάσιον βυζαντινὸν ἐλεφάντινον τριπτύχον, τελειό-
τατα διατηρούμενον, ὅπερ δέ, θεταμμένον μέχρι τοῦδε ἐν ἐπαρ-
χιακῇ τινι συλλογῇ, παρέμενεν ἄγνωστον σχεδὸν πᾶσι. Φρονῶ,
λέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, ὅτι δὲν ὑπάρχει λαμπρότερον καὶ τε-
λειότερον ἀριστούργημα τῆς περὶ τὸ δεύτερον ἡμῶν τοῦ Ι' αἰ-
ῶνος ὑπερτάτης ἀκμῆς τῆς βυζαντινῆς τέχνης. Εἶναι ἀληθὲς θαυ-
ματούργημα τέχνης χαριέστερης, λεπτιῆς καὶ συγχρόνως πλήρους
εὐγενείας».

Τὸ τριπτύχον τοῦτο ἦν μέχρι τοῦ νῦν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνο-
μα τριπτύχου Ἀρμαβίλ (Harbaville) ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ δια-
πρεποῦς συλλογῆς τοῦ Ἀρράς, ἀποθανόντος τῷ 1866, γενομέ-
νου δὲ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ κτήτορος, οὗ οἱ κληρονόμοι παρε-
χώρησαν αὐτὸ τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου. Ὁ Ἀρμαβίλ εἶχε
κληρονομήσει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πάππου αὐτοῦ Μπενιὺ Δεπομμερά
(Beugny de Pommeras), ὃς ἐκτίσασα αὐτὸ κατὰ τὰ πρότα ἐπὶ τοῦ
παρόντος αἰῶνος ὑπὸ ἀγνώστους περιστάσεις. Ὁ Λινὰς (Linas),
διαπρεπὴς καὶ οὗτος ἀρχαιολόγος τοῦ Ἀρράς, ἀποθανὼν πρὸ
ὀλίγων ἐτῶν, εἶναι ὁ μόνος, ὃς μέχρι τοῦδε ἠσχολήθη περὶ τοῦ
ὠραίου τούτου ἐλεφάντινου καλλιτεχνήματος ἐν πληρεστάτῳ καὶ
σοφωτάτῳ ἄρθρῳ τῆς **Ἐπιθεωρήσεως τῆς χριστιανικῆς τέχνης**
τοῦ μηνὸς ἰανουαρίου τοῦ 1885 (Anciens ivoires sculptés. Le triptyque
byzantin de la collection Harbaville à Arras). Ἐν ταῖς πρώταις σελίδι
τοῦ ἔργου τούτου ὁ κ. Λινὰς ἐξέθηκεν ἀκριβέστατα τὴν πιθανὴν,
δύναται τις δὲ νὰ εἴπῃ τὴν βεβαίαν προέλευσιν τοῦ τριπτύχου
Ἀρμαβίλ. Τὸ τριπτύχον τοῦτο ἐκομίσθη κατ' αὐτὸν εἰς Γαλ-
λίαν, ὡς τοσαῦτα ἄλλα ἀριστουργήματα τῆς βυζαντινῆς τέχνης,
κατ' ἀκολουθίαν τῆς τοῦ 1204 σταυροφορίας καὶ τῆς ἐπακολου-
θησάσης αὐτῇ διασπαρῆς τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἀνακτόρων τοῦ
Βυζαντίου. Βεβαίως καὶ τότε ἐτι ἐθεωρεῖτο ὡς τεχνούργημα
ὄλως ἔξαιρητικὸν καὶ ἄξιον τῆς μεγάλης εἰς τὴν Δύσιν ἀποδη-
μίας. Ἀποσπασθὲν παρὰ τινος τῶν ἱεροσέλων στρατιωτῶν τοῦ
Βωδουίνου Κουρτεναί ἢ τοῦ μαρκησίου Βονιφατίου τοῦ Μομφερ-
ρατικοῦ ἀπὸ τοῦ θησαυροφυλακίου βασιλικῆς τινος τῆς θεοφρου-
ρήτου πόλεως, ἐπιβραβευθὲν δὲ κατὰ τὴν ἐπίσημον τῶν ἀπείρων
τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαφύρων διανομὴν ἰππότη τινι ἢ ἰππο-
κόμῳ τοῦ Ἀρτοά, εἶχε μετακομισθῆ ὑπὸ τούτου εἰς τὰς ἀκτὰς
τοῦ Καλαϊδίου πορθμοῦ. Πιθανώτατα παραχρῆμα σχεδὸν εἶχε
προσενεχθῆ ὑπὸ τοῦ κτήτορος φημιζομένη τινὶ ἐκκλησίᾳ ἢ μονῆ
τῆς περιχώρου. Αὐτόθι διήλθε μονότονον ὑπαρξίν μακρῶν αἰώ-

νων, ἐνίοτε μόνον κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς ἐκτιθέμενον εἰς τὸν
θαυμασμόν τῶν πιστῶν. Εἶτα αἰφνης ἡμέραν τινὰ ἄπεσπάσθη
ἀπὸ τοῦ εἰρηνικοῦ τούτου ἀσύλου αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐπαναστατικῆς
θυέλλης, περιφρονηθὲν δὲ καὶ ὡς ἀναξία τοῦ κράτους κτήσις
λογισθὲν ὑπὸ τινος πράκτορος τῆς τότε κυβερνήσεως, ἐπωλήθη
εἰς εὐτελεῖ τιμὴν βωποπόλῃ τινὶ, παρ' οὗ ἐπὶ τέλους ἠγοράσεν
αὐτὸ ὁ Πομμερά, ζηνάαν ἀθανασίαν ἀποδοὺς αὐτῷ. «Ἐλπίζομεν,
ἐπιλέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, ὅτι σήμερον τὸ πολύτιμον τοῦτο
μνημεῖον, γεγλυμμένον πρὸ ἐννέα καὶ πλέον αἰῶνων ὑπὸ ἀρι-
στοτέχνου τινὸς μοναχοῦ, θὰ παραμείνῃ ἑσαεὶ ἀπληλαγμένον
τοῦ ἀπὸ πάσης συμφορᾶς κινδύνου».

Τὸ τριπτύχον Ἀρμαβίλ εἶναι καθ' ὅλοκληρίαν κεκαλυμμέ-
νον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν προσόψεων αὐτοῦ ὑπὸ θαυμασίων γλυφῶν,
αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν μεγάλην ἀξίαν αὐτοῦ. Ἀργυροὶ γίγλυ-
μοι, χρονολογούμενοι ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου,
συνάπτουσι τὸν κεντρικὸν ἄβακα πρὸς τὰ δύο πλάγια πτερὰ αὐ-
τοῦ. «Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ ἀριστεροῦ πτεροῦ, λέγει
ὁ Λινὰς, εἶναι εἰργασμένον στενὸν κατασκευάσμα, προωρισμένον
εἰς κάλυψιν τῆς διακοπῆς τῆς συνεχείας κατὰ τὴν κλεισὴν τοῦ
σκεύους. Τὸ κατασκευάσμα τοῦτο κρατεῖται τότε ὑπὸ ἀγγίστρου
ἐκ γεγλυμμένου ὠσαύτως ἀργύρου, χαριέντος μικρουργήματος.
ἀποτελουμένου ἐκ προτομῆς λέοντος καὶ προτομῆς κυνὸς καὶ
προσηρμοσμένου ἐπὶ τῆς κατωτέρας πλίνθου». Ἐπὶ τέλους δύο
μικροὶ κρικωτοὶ ἦλοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, διαπεπερασμένοι
κατὰ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ θώμγγος πρὸς ἐξάρτησιν, εἶνε προσηρμο-
σμένοι εἰς τὰ ἄνω πέρατα τῆς πλίνθου. Αἱ λεπτομέρειαι αὗται ἁ-
ποδεικνύουσιν ὅτι τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο ἦν ἀρχῆθεν προωρισμέ-
νον, ὅπως ἐξαρτάται ἐπὶ τοῦ τοίχου. Σπανιώτατα εἶναι τὰ τρι-
πτυχα τῆς ἐποχῆς ταύτης, τὰ οὕτω τελείως καὶ μετὰ πασῶν τῶν
λεπτομερειῶν αὐτῶν διατηρούμενα.

Μεταβαίνομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν
προσόψεων τοῦ τριγλύφου παραστάσεων. Εἶναι ὡς πάντοτε εἰκόνες
ἀγίων, συνοδευόμεναι κατὰ τὸ ἀμετάβλητον σχεδὸν ἔθος ὑπὸ ἐπι-
γραφῶν, παρεχουσῶν τὰ ὀνόματα τῶν παριστανόμενων προσώπων·
ἀλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔχομεν τὸ ὠραιότατον καὶ χαριέ-
στατον προῖον τῆς βυζαντινῆς τέχνης. Αἱ χαριέσταται αὗται καὶ
λεπτόταται εἰκόνες ἀποτελοῦσι ζώντας ἀληθῆς καὶ λογιζομένους
ἀνδριάντας. Αἱ κινήσεις αὐτῶν εἶναι ἐξόχως φυσικαὶ ἄνευ τραχύ-
τητός τινος, αἱ ἐκφράσεις οὕτω ποικίλαι, ἐκάστη πληρεστάτα αι-
τιολογούμενη, ὥστε ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθεστάτην ἐκδήλωσιν εὐ-
σεβοῦς βίου καὶ ὑψηλῆς τινος περισυλλογῆς, αἱ κεφαλαί, νεαρά
ἢ πρεσβυτικά, οὕτως εὐσταθῶς διατεθειμένα, ὥστε ἀναμνηνί-
σκει τὸς εὐσεβεῖς ἐκείνους ὁμολογητὰς, τοὺς ὑπὸ τῆς κατὰ
τῶν βασιάνων νίκης καὶ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ οὐρανίου στεφάνου ἐξιδι-
ακευθέντας ἐκείνους μάρτυρας, τὰ στρατιωτικὰ καὶ τὰ ἐκκλησια-
στικὰ ἱμάτια θαυμασίως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ὠσαύτως τραχύτητος
ἀναπαρηγμένα, αἱ πτυχαὶ δὲ ἐκτάκτου χάριτος. Πρὸς τούτοις αἱ
ἐλάχισται λεπτομέρειαι, τὰ μικρὰ τῶν ἱματίων κοσμήματα, αἱ τρί-
χες τοῦ πώγωνος, οἱ μακροὶ βόστρυχοι μέχρις αὐτῶν τῶν ἱμάντων
τῶν σανδαλίων διαγράφονται λεπτομερέστατα, χωρὶς αἱ λεπτομέ-
ρεια αὗται νὰ μειώσωσι κατ' οὐδὲν τὴν ἐντύπωσιν τοῦ μεγαλείου,
ἦν τὸ ὅλον παρέχει. «Οὐδ' οἱ χαριέστατοι φλωρεντινοὶ τεχνολογί-
σκαλοι τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, λέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, παρήγαγον χαρι-
εστέρους τύπους. Ποῦ λοιπὸν τοῦ ὠραίου τούτου τριπτύχου δύ-
ναται τις ν' ἀνακαλύψῃ τὸ ἀμυδρότατον ἴχνος τῆς ψυχρότητος
ἐκείνης, ἦν τοσοῦτον κατεμύψαντο τῆς βυζαντινῆς τέχνης, ἥτις
δέ, ἐν γένει ἄγνωστος κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς τέχνης, διεχύθη
ἐπ' αὐτῆς μόνον κατὰ τὴν μακρὰν καὶ θλιβερὰν παρακμὴν
αὐτῆς».

Ὁ κεντρικὸς ἄβαξ διαρεῖται εἰς δύο τμήματα, χωριζόμενα
ὑπὸ ταινίας, πεποικιαμένης διὰ κρίνων, λεπτότατα εἰργασμένων,
ἀλληλοδιαδόχως δὲ ἐχόντων τὴν κορυφὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰ
ἄνω. Τὸ ἄνω τμήμα φέρει παρῳδαστὴν κοινὴν βεβαίως ἐν Βυζαν-
τίῳ, ἀλλ' εἰργασμένην ἐνταῦθα μετ' ἀληθοῦς μεγαλείου, τὸν Χρι-
στὸν μεταξὺ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, προσκιοῦν-
των αὐτὸν. «Τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα, λέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, κέ-
κτηνται ἔξοχον χάριν καὶ τέλειον μεγαλεῖον. Ἀδύνατον νὰ μὴ αἰ-
σθανθῆται τὴν καρδίαν πλήρη θαυμασμοῦ πρὸς τὸν ἄγνωστον ἐρ-
γάτην, τὸν γλύψαντα τὰ θαυμάσια ταῦτα λεπτοουργήματα, τὸν δι-
μουργήσαντα τὴν στάσιν τῆς Παρθένου οὕτω πλήρη βεβαίως καὶ

ήπειρας εὐσεβείας. Μετὰ πόσης συγκινητικῆς χάριτος καὶ συγχρό-
ως μετὰ πόσης τελείας ἐλευθερίας ἢ ὑπεραγία θεοτόκος προ-
κλίνει τὴν πάσχουσαν κεφαλὴν πρὸς τὸν προσκυνητὸν υἱόν. Βε-
βαίως, ἐπαναλαμβάνω, ἢ ἡδεῖα αὕτη μορφή δύναται ν' ἀνταγωνι-
σθῆ κατὰ τὴν εὐσεβῆ χάριν πρὸς τὰ ὠραιότατα προϊόντα τῶν
ἀρχαίων τεχνοδιδασκάλων τῆς Ἰταλίας, ἀπέχονεν δὲ τούτων
ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου κατὰ πέντε αἰῶνας! Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης
ὡσαύτως κλίνει πρὸ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ μετ' ἐκφράσεως ἀπείρου
στοργῆς. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὸν οἱ Βυ-
ζαντινοί, εἶναι ἐξαιρετὸν πρότυπον. Ἡ στάσις αὐτοῦ εἶναι πλί-
ρης εὐκρινείας. Ὁ Χριστὸς παρίσταται εὐλογῶν κατὰ τὸ ὀρ-
θοδοξὸν δόγμα, κρατῶν εὐαγγέλιον κατὰ ἐλεφαντίνου περικαλύμ-
ματος, καθήμενος ἐπὶ πλουσίας καὶ μετὰ πολυτελοῦς προσκεφα-
λαίου καθέδρας. Οἱ πόδες αὐτοῦ ἐρείδονται ἐπὶ ὑποποδίου μετὰ
χαριέντων ἀψιδωμάτων. Ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐν με-
ταλλίοις παρίσταται γοητευτικώτατη προτομὴ ἀγγέλου, φέρουσα
δίσκον».

Τὸ κατώτερον τμήμα περιλαμβάνει πέντε λαμπρὰς εἰκόνας
ἀποστόλων, ἀναγνωριζομένων ὑπὸ τῶν χαρακτηριστικῶν τύπων,
οὓς ἀποδίδει αὐτοῖς διαρκῶς ἡ Βυζαντινὴ εἰκονογραφία, ἥτοι
ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἁγίου Πέτρου, στοργγγύλον ἔχοντος τὸν πῶ-
γωνα, δεξιᾷ τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ὁμοίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου, ἀριστερᾷ αὐτοῦ τοῦ ἁγίου Παύλου μετὰ
τοῦ ψαλακροῦ μετώπου καὶ τοῦ δισχιδοῦς πώγωνος, καὶ τοῦ
ἁγίου Ἀνδρέου. Ἐκαστὸν τῶν ἱερῶν τούτων προσώπων κρατεῖ
τὸν κώδικα μετὰ πλουσίου περικαλύμματος.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω πλινθίου μεταξὺ τῶν φύλλων ἀμπέλου τρία
μικρὰ μετάλλια περιέχουσι τὰς προτομὰς Ἰερεμίου, Ἡλία καὶ
Ἰσαάκ, ἀποτελοῦσι δὲ ἀληθῆ κοσμήματα. Τὰ ὀνόματα εἶναι κε-
χαραγμένα ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τοῦ μεταλλίου.

Αἱ τῶν δύο πτερόν προδόψεις εἶναι διηρημέναι εἰς τρία τμή-
ματα, ὧν τὸ μεσαῖον πολὺ τῶν ἄλλων στενωτέρον. Ἐπὶ τοῦ ἄνω
τμήματος τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Χριστοῦ πτεροῦ φαίνονται δύο
ἱεροὶ μαχηταί, οἱ δύο ἅγιοι Θεόδωροι, οἱ συχνότατα ἐν συμ-
πλέγματι ἀπαντῶντες ἐν τοῖς βυζαντινοῖς μνημείοις, ἥτοι ὁ
ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στρατιλάτης καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Τύρων,
στρατιώτης τῆς τυρονιακῆς φάλαγγος. Φέρουσι τὸν λιπιδωτὸν
θώρακα καὶ τὰ ὑψηλά καὶ ἀπαλὰ ἀσιατικά ὑποδήματα. «Αἱ ἐλά-
χιστα τῆς περιβολῆς λεπτομερεῖαι, λέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, δια-
γράφονται ἐν ἀπιστεύτῳ μικροεργίᾳ· καὶ ὅμως αἱ μικύλαι αὐ-
ται μορφᾷ εἶναι πλήρεις ζωῆς, ἐλευθέρως διατεθειμέναι καὶ τε-
λείας φυσικότητος. Παρατηρήσατε τὴν ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς πα-
ρίστανται τὰ ξίφη· αἱ λαβαί, οἱ ἱμάντες ἀναπαρίστανται μετὰ
τῆς ἀπειρίας τῶν λεπτομερειῶν τῆς πλουσίας ἀνατολικῆς δια-
κοσμῆσεως αὐτῶν. Νομίζει τις ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψει αὐτὰ τὰ ὄπλα,
ἄτινα ἐχρησίσμεσαν ὡς πρότυπον τῆ καλλιτέχνη».

Οἱ δύο οὗτοι ἅγιοι Θεόδωροι ἐτιμῶντο ἐξόχως παρὰ τοῖς
Βυζαντινοῖς. Τούτους μετὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐπεκαλοῦντο οἱ
βασιλεῖς καὶ στρατηγοὶ πρὸ τῆς μάχης, τούτων τὴν θαυματουργὸν
βοήθειαν ἰκέτεύουσι κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, τῶν Σκυθῶν,
τῶν Πετσενέγων, τῶν Χαζάρων ἢ τῶν Ρώσων, τούτους δὲ οἱ
εὐσεβεῖς τοῦ Βυζαντίου στρατιῶται ἐπίστευον ὅτι ἐβλεπον πολ-
λάκις κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης ἐλιθαίνοντα λευκῶν ὡς τὸ
φῶς ἵππων, μετεώρους μαχομένους καὶ τρέποντας εἰς φυγὴν τοὺς
πελεμίους. Ἰωάννης ὁ Τσιμισκῆς, ὁ τολμηρότατος ἴσως καὶ
μᾶλλον φιλοπόλεμος τῶν αυτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, ζῶν δὲ
ἀκριβῶς περίπου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐν λόγῳ
ἀριστουργήματος, ἐξαιρέτως ἐτίμα τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Στρα-
τιλάτην καὶ ἐπεκαλεῖτο αὐτὸν κατὰ τὰς μάχας. Κατὰ τὴν πρὸ τῶν
τειχῶν τῆς Σιλιστρίας μάχην, τὴν γιγαντομαχίαν ἐκείνην,
ἥτις ἐπέρανε τὴν πρώτην μεγάλην ρωσικὴν εἰς Βουλγαρίαν εἰς-
βολήν, τὴν γιγαντομαχίαν, καθ' ἣν ὁ Σβιατοσλαῦος καὶ οἱ ἀκα-
τέσχετοι πεζοὶ αὐτοῦ παρὰ τὸ ἀδάμαστον αὐτῶν θάρρος, παρὰ
τὰς τοῖς ἐθνικοῖς θεοῖς προσενεχθείσας ἀνθρωπίνους θυσίας, κατε-
κόπησαν μέχρις ἐνός σχεδὸν ὑπὸ τῶν ἰλῶν τῶν Ἀθανάτων καὶ
τῶν καταφράκτων τοῦ Βυζαντίου, ἐθεάθη πολλάκις κατὰ τὸ
κρίσιμον τῆς μάχης ὑπὸ τῶν αυτοκρατορικῶν ταγμάτων ἵππευς
εὐοπλος, ἐπιβαίνων λευκοῦ ἵππου, καθ' ἑκάστην δὲ ἐμφάνισιν
αὐτοῦ ἐτρεπετὴ τὴν ἀμφιρρέπουσαν νίκην πρὸς τὰ ὄπλα τῶν
ὀρθοδόξων. Τῇ ἐσπέρᾳ ὁ αυτοκράτωρ, θέλων ν' ἀμείψῃ τὸν μυ-

στηριδὴν τοῦτον μαχητὴν, διέταξε τὴν ἀναζήτησιν αὐτοῦ παν-
ταχοῦ τοῦ ὑπὸ εἰκοδοιδύο χιλιάδων ρωσικῶν πτωμάτων κεκα-
λυμμένου πεδίου τῆς μάχης, ἀλλ' εἶχεν ἐξαφανισθῆ· οὐδὲ εἰς
ὄμως στρατιώτης, λέγει Λέων ὁ Διάκονος, ἀμφεβαλλεν ὅτι ἦν
αὐτὸς ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ μεγαλομάρτυς, ὁ περικλεῆς τοῦ βασι-
λέως Ἰωάννου προστάτης. Ἰωάννης ὁ Τσιμισκῆς εἰς ἀνάμνησιν
τοῦ γεγονότος τούτου ἤγειρεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ λαμπρὰν βα-
σιλικὴν ἐν Εὐχαίτοις, ὧν καὶ τὸ ὄνομα — ὡς ἄλλως τε καὶ τοῦ
Δουροστόλου, τοῦ ἀρχαίου τῆς Σιλιστρίας ὀνόματος — μετέβαλεν
εἰς Θεοδοροῦπολιν. Πρὸς δὲ ὁ Κωδινὸς γνωρίζει ἡμῖν ὅτι αἱ εἰ-
κόνας τῶν δύο ἁγίων Θεοδώρων ὑπῆρχον μετὰ τῶν εἰκόνων τῶν
ἁγίων Δημητρίου καὶ Προκοπίου ἐπὶ τοῦ ἐνός τῶν ἐξ ζευγῶν
τῶν μεγάλων σμυαίων, αἵτινες ἀνὰ δύο ἐφέροντο περὶ τὸν αυτο-
κράτορα κατὰ τὰς μεγάλας τελετὰς.

Κάτωθεν τῶν δύο ἁγίων Θεοδώρων δύο γλαφυρότατα μετάλλια
περικλείουσι τὰς πλήρεις χάριτος προτομὰς τοῦ ἱεροῦ μα-
χητοῦ Μερκουρίου, μαρτυρήσαντος ἐπὶ Δεκίου καὶ Βαλεριανοῦ
ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας, καὶ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ, κρατοῦν-
τος τὸν κώδικα. Τέλος ἐπὶ τοῦ κάτω τμήματος παρίστανται
δύο ὠραῖοι ἅγιοι μετὰ πυκνῆς κόμης καὶ μακροῦ πώγωνος, πε-
ριβε δλημένοι δὲ ποδήρεις ἐσθῆτας καὶ χιτῶνας ἐμπεροσπημένους
ἐπὶ τοῦ δεξιῷ ὄμου διὰ περὸν τῆς στοργγγύλου σχηματος καὶ
κρατοῦντες ἐπὶ τοῦ στήθους μικρὸν σταυρόν· εἶναι οὗτοι ὁ
ἅγιος Ἀρέθας, εὐπατριδὴς τοῦ βασιλείου τῆς Αἰθιοπίας, μαρτυ-
ρήσας τῇ 24 Σεπτεμβρίου τοῦ 523, καὶ ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, μαρ-
τυρήσας ἐν Ἀρμενίᾳ, οὗ δὲ τὸ δῶμα διατηρεῖται σήμερον ἐν τῷ
τῆς Ρώμης ναῶ τοῦ ἁγίου Ἀπολλινναρίου.

Ἡ τῆς προσόψεως τοῦ ἑτέρου πρὸς τὰ ἀριστερὰ πτεροῦ διά-
θεσις εἶναι ἀπολύτως ὁμοία· ἄνω δύο μαχηταὶ ἅγιοι, ἐν τῷ κέν-
τρῳ δύο μετάλλια μετὰ προτομῶν νεαρῶν ἁγίων τελείας λεπτό-
τητας καὶ κάτω δύο ἄλλοι ἅγιοι, ποδήρεις ὡσαύτως φέροντες
ἐσθῆτας καὶ κρατοῦντες σταυρόν. Οἱ δύο μαχηταὶ εἶναι ὁ ἅγιος
Γεώργιος καὶ ὁ ἅγιος Εὐστάθιος. «Δὲν πιστεύω, ἐπάγεται ὁ
κ. Σλούμπεργερ, ὅτι ὑπάρχει ἄλλη παράστασις τοῦ ἁγίου Γεωρ-
γίου χαριεστέρα ταύτης. Ὁ μέγας ἀσιατικὸς ἅγιος, ὁ ὠραῖος τῆς
Καππαδοκίας ἐφήθος, εἰς τῶν μεγίστων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλη-
σίας, παρίσταται ὑπὸ τὴν πλουσιωτάτην αὐτοῦ πολεμικὴν περι-
βολήν, τοιοῦτος, οἷον ὠνειροπόλουν αὐτὸν αἱ ζωγραφὶ ἀνατολικαὶ
φαντασίαι, τοιοῦτος, οἷον ἐφαντάζοντο αὐτὸν οἱ ἀνάριθμοι ὀρθό-
δοξοι χριστιανοί, οἱ φέροντες τὸ τίμιον αὐτοῦ ὄνομα, μαχόμενοι
διπλαθῆ ὑπὲρ αὐτῶν ἐν ταῖς νεφέλαις ἐναντίον τῶν ἀοράτων πνευ-
μάτων. Διότι, ὡς ὀρθότατα παρατηρεῖ ὁ Linas, ὁ δράκων καὶ ἡ
παρθένος, οὓς ἡ παράδοσις σήμερον συνάπτει πάντοτε πρὸς τὸ
ὄνομα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, προέρχονται οὐχὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου,
ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀσείας». Καὶ ὁ ἅγιος Εὐστάθιος δὲ εἶναι ὡσαύτως
Ἀσιατικὸς.

Αἱ μεσολαβοῦσαι δύο προτομαὶ εἶναι ἡ τοῦ ἀποστόλου Φι-
λίππου καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Οὗτος ἦν ἱατρός καὶ
παρέμεινεν ὁ πάτρων τῶν ἀσκληπιαδῶν. Γεννηθεὶς ἐν Νικομη-
δεῖᾳ τῆς Βιθυνίας, ἐν τῷ ἀρχαίῳ θέματι τῶν Ὀπτιμάτων, ἐνὶ τῶν
ἐλληνικωτάτων ἀσιατικῶν νομῶν τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους,
ἀπέβη θεῖος ἱατὴρ, μετ' ἀπαραμίλλου φιλανθρωπίας καὶ αὐτα-
παρηγορίας ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, τούτου δ' ἕνεκα ἐξόχως
ἐτιμᾶτο ἐν Κωνσταντινουπόλει. Διαπρέπων πλείοτερον ἐν τοῖς
ἁγίοις Ἀναργύροις, ὀνομασθεῖσιν οὕτω διὰ τὴν ἀνευ οὐδεμιᾶς
χρηματικῆς ἀμοιβῆς, μόνον δὲ ἐκ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης
παροχὴν τῆς ἱατρικῆς αὐτῶν συνδρομῆς πᾶσι τοῖς δεομένοις
αὐτῆς. Πλείστα μικρὰ μνημεῖα, ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἐξαρτώμενα,
περίαπτα, φυλακτήρια, ἐγκόλπια ἔφερον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἢ πα-
ρίστανον αὐτὸν ὑπὸ τὴν μορφήν νεαροῦ διακόνου μετὰ τῆς
κομψῆς ἀγενοῦς κεφαλῆς καὶ τῆς βοδρωχτοῦς κόμης αὐτοῦ.
Πρὸς τούτοις ὁ ἅγιος Παντελεήμων παρίσταται πολλάκις καὶ
ἐπὶ τῶν μολυβδίνων σφραγίδων, ἄς πάντες ἡμετεχειρίζοντο ἐν
Βυζαντίῳ εἰς σφραγίσιν τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν. Τὰ ὄργανα, μεθ'
ὧν πάντοτε παρίστανεται, ἀναπαράγονται καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ
τριπτύχῳ, ἢ χειρουργικῆ ὀργανοθήκῃ καὶ ἡ μύλη ἢ ἡ σπαθίς.

Τὰ δύο πρόσωπα τοῦ κατωτέρου τμήματος, τὰ περιβαλλόμε-
να τὰς ἐσθῆτας, εἶναι ὁ ἅγιος Δημήτριος καὶ ὁ ἅγιος Προκόπιος.
Ὁ πρῶτος εἶναι καὶ οὗτος εἰς τῶν μεγίστων βυζαντινῶν ἁγίων, εἰς
ἐξ ἐκείνων, οἵτινες μετὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ ἁγίου Νικο-

λάου παρίστανται μόνοι ἐπὶ τῶν μολυβδίνων σφραγίδων πολὺ πλείοτερον ἢ πάντες ὁμοῦ οἱ ἄλλοι ἄγιοι. Ὁ ἅγιος Δημήτριος ἦν ὁ περιδόξος προστάτης τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς δευτέρας τοῦ βυζαντιανοῦ κράτους πόλεως, μιᾶς τῶν χριστιανικῶν πρωτευουσῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς κατ' ἐξοχὴν ὀρθοδόξου πόλεως καλουμένης. Ἦν ἀνθύπατος καὶ εἶχε μαρτυρήσει ἐπὶ Μαξιμιανοῦ. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνεπαύετο ἐν ἰουλιτελείῃ μαυσωλείῳ, θαυματουργικῆς δὲ φύσης μεγάλης ἀπολαύων, ἐπέδουρε πλείστους προσκυνντάς. Μιχαὴλ ὁ Δ' ἴδιον ἐτίμα ἰδιαζόντως τὸν ἅγιον Δημήτριον, ᾧ καὶ ἀπένευμε τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθλοφόρου, ὡς αὐτῷ ὀφείλων τὰς νίκας αὐτοῦ, κατὰ τὰς συχνὰς δὲ κρίσεις τῆς ἐπιληψίας, ἣν ἔσκατει, μετέβαιναν εἰς Θεσσαλονίκην, ἐπικαλούμενος θεραπείαν παρὰ τοῦ ἁγίου. Ἡ τοῦ ἁγίου Δημητρίου βυζαντινὴ ἐκκλησία (παρανάλωμα τοῦ πυρὸς γενομένη κατὰ τὴν τελευταίαν πυρκαϊάν) ἔσκοδομήθη κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα· γενομένη δὲ εἶτα μητροπόλις, ἐσουλῆθη ὑπὸ τῶν Σλαύων, τῶν Σαρακηνῶν, τῶν Νορμανδῶν, τῶν Φράγγων κλπ. ἀπεγυμνώθη πάντων τῶν θησαυρῶν αὐτῆς, ἦν δὲ τελευταῖον τέμενος, ἀφοῦ ἐγένετο ἐν τῶν θαυματουργημάτων καὶ ἐν τῶν μουσείων τῆς βυζαντινῆς τέχνης.

Ἐκ τῶν τεσσάρων προσώπων τῶν κάτω τμημάτων μόνος ὁ ἅγιος Δημήτριος αἶρει ἀποκεκαλυμμένην τὴν ἀριστερὰν χεῖρα· οἱ τρεῖς ἄλλοι φέρουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν κεκρυμμένας ὑπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ μανδύου. Ὁ ἅγιος Προκόπιος ἦν δούξ, ἦτοι ναύαρχος τοῦ Βυζαντίου, μαχητὴς ἅγιος καὶ οὗτος, ἀποκεφαλίσθεις ἐν Κεσαρείᾳ.

Ἡ ὀπίσθεν τοῦ τριπτύχου ὄψις εἶναι, ὡς ἐρρήθη, διατεθειμένη ὡς ἡ κυρία πρόσοψις.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω τοῦ δεξιῦ πτεροῦ τμήματος παρίστανται αἱ εἰκόνες δύο ἁγίων, φερόντων τὴν ἐπισκοπικὴν στολὴν, τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸ σταυροκόσμητον περιτραχίλιον. Τῇ μὲν δεξιᾷ εὐλογοῦσι, τῇ ἀριστερᾷ δὲ, κεκρυμμένη ὑπὸ τὸν μανδύαν, κρατοῦσι κώδικα μετὰ πολυτελοῦς περιβλήματος. «Εἶναι οὗτοι, λέγει ὁ κ. Σλούμπεργερ, ὁ ἅγιος Βασίλειος καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, δύο τῶν διδασκαστῶν πατέρων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Βασίλειος ὁ Μέγας, ῥήτωρ πλήρης χάριτος καὶ εὐγλωττίας, ὅσον καὶ δεινὸς διαλεκτικός, ἐγένετο κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα ἐν τῷ Πόντῳ ἰδρυτῆς μοναστηρίου, ὅπερ ἀπέβη τὸ πρότυπον πάντων σχεδὸν τῶν ἔκτοτε ἰδρυθέντων ἐν Ἀνατολῇ· κυρίως ἐγένετο ἰδρυτῆς τοῦ περιβλήτου ἐκείνου τάγματος, τοῦ φερόντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν θεολογικῶν ταγμάτων τοῦ χριστιανισμοῦ, τοῦ τάγματος ἐκείνου, ὅπερ διαπεραιωθὲν μετὰ πολλοὺς αἰῶνας εἰς Ἰταλίαν, ἐμελλε νὰ συντελέσῃ ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων διὰ τῶν περιστάσεων τῆς λήξεως τοῦ μεσαίωνα. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἢ Ναζιανζηνός, σύγχρονος τῷ Βασίλειῳ, ἐκ Καππαδοκίας καταγόμενος, ἐπὶ τινα χρόνον δὲ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οὗτος ἐγένετο εἰς τὸν εὐγλωττοτάτων συγγραφέων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τοῦ τριπτύχου παρίσταται πρεσβύτερος μετὰ φαλακροῦ μετώπου, τοῦ ἁγίου Βασιλείου νεωτέρου εἰκονιζόμενος.

Τὰ δύο μετάλλια τοῦ μεσαίου τμήματος παρίστανουσιν ὡσαύτως δύο ἐπισκόπους, τὸν ἅγιον Φωκᾶν καὶ τὸν ἅγιον Βλάδιον, ἐκείνον μὲν ἐπίσκοπον Σινώπης, ὑποστάντα τὸ μαρτύριον ἐπὶ Τραϊνοῦ, τοῦτον δὲ ἐπίσκοπον Σεβαστείας, θανατωθέντα ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ Αἰκινίου.

Κάτωθεν τούτων παρίσταται ὁ ἅγιος Νικόλαος καὶ ὁ ἅγιος Σευηριανός. Περὶ τοῦ πρώτου τούτων ὁ κ. Σλούμπεργερ λέγει: «Ὁ ἅγιος Νικόλαος ἦν βεβαίως εἰς τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων δημοφιλεστάτων ἁγίων τοῦ βυζαντιανοῦ κράτους. Ἐπίσκοπος Μύρων ἐν Λυκίᾳ, ἀπέβη, ὡς γνωστόν, ὁ προστάτης τῶν μειρακίων, μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου δὲ εἰς τῶν ἐπισήμων προστατῶν τοῦ ρωσικοῦ κράτους. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνεκομίσθη εἰς Βάριον (τῆς Ἰταλίας) τῷ 1087 ὑπὸ ἐμπόρων τινῶν τῆς πόλεως ταύτης, οἵτινες, ἐπανερχόμενοι ἐξ Ἀντιοχείας, ἀπεκόμισαν ἐξ αὐτῶν τῶν Μύρων, ἃ εὗρον ἠρημωμένα. Σήμερον ἐτι, ἐπιμελῶς διατηρούμενον, πλῆθύν προσκυνντῶν ἐπισύρει. Ἐκ πάντων τῶν ἐπὶ βυζαντινῶν μολυβδοδούλων παριστανόμενων ἁγίων συγγνώτερον ἀπαντᾷ ἐπὶ τῶν μικρῶν τούτων μνημείων ἢ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Νικόλαου. Ὁ μέγας ἀσιατικός ἅγιος, ὁ σεπτὸς θαυματουργὸς τῶν Μύρων, ἠδύνατο μετὰ τὴν Παρθένον νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ κύριος

προστάτης τῆς βυζαντινῆς σφραγιδικῆς. Ἐπὶ ἑκατὸν σφραγίδων, φερουσῶν δεξιᾷ τὴν εἰκόνα ἁγίου, πεντηκοντάκις τοῦλάχιστον δύναται τις νὰ ἦναι βέβαιος ὅτι θ' ἀνεύρη τὴν πλατεῖαν καὶ ψιλὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου Νικόλαου, τὴν μακρὰν καὶ πῶς κοινὴν ὄψιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ σφαιρωτοῦ μετώπου, τῶν προεξοχουσῶν παρειῶν, τοῦ βραχέως καὶ οὐλοῦ πώγωνος καὶ τῆς βραχείας ὡσαύτως καὶ βοστρυχωτῆς κόμης, καλυπτούσης τοὺς κροτάφους. Ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου διπτύχου ἡ κεφαλὴ αὐτῆ εἶναι κατὰ τι ἰδεώδης. Ὡς πρὸς τὸν ἅγιον Σευηριανόν, ὁ μεγαλομάρτυς οὗτος ὑπέστη φρικώδη θάνατον ἐν Σεβαστείᾳ ἐπὶ Αἰκινίου.

Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ ἀριστεροῦ πτεροῦ φέρει καὶ τοῦτο δύο ἐπισκόπους, τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον καὶ τὸν ἅγιον Κλήμεντα τὸν Ἀγγύρας. Περὶ τοῦ χρυσορρήμονος τῆς οἰκουμένης διδασκάλου ὁ Linas λέγει: «Οὗτω πασίγνωστος τυγχάνει, ὥστε οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη πρὸς διατύπωσιν ἐνταῦθα τῶν γενικῶν γραμμῶν βιογραφίας πανταχοῦ διαδεδομένης· ἀλλ' ἡ κεφαλὴ αὐτῆ μετὰ τοῦ εὐρέος καὶ ἀπεψιλωμένου μετώπου, ἡ ψυσιονωμία αὐτῆ σοβαρᾶς ὠριμότητος ὑπὸ τόνον ἠπιότητος ἀνεκφράστου, ὁ εἰς στρογγύλον διατεθειμένος οὗτος πώγων θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχωσιν ἡμῖν, ἂν μὴ τὴν αὐθεντικὴν προσωπογραφίαν τοῦ διασίου πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦλάχιστον τὴν κατὰ προσέγγισιν εἰκόνα αὐτοῦ, πρὶν ἢ αἱ γενεαὶ τῶν ἀντιγραφῶν διαστρέψωμεν αὐτὴν καθ' ὀλοκλήριον». Ὁ ἅγιος Κλήμης ἐκαρτομήθη ἐν τῇ ἐπισκοπικῇ αὐτοῦ ἔδρᾳ Ἀγγύρα ἐπὶ Μαξιμιανοῦ.

Τὰ δύο μεσαῖα μετάλλια παρίστανουσιν τοὺς ἁγίους Ἀναγύρους Κοσμάν καὶ Δαμιανόν, φέροντας τὰ αὐτὰ τῷ ἁγίῳ Παντελεήμονι ὄργανα, ἐξ Ἀσίας δὲ καὶ τούτους καταγομένους.

Τέλος τὸ κάτω τμήμα φέρει τὸν ἅγιον Γεώργιον τὸν θαυματουργόν, περιβεβλημένον ἐπισκοπικὴν στολὴν, διάσημον διὰ τὰ ἐξαισία αὐτοῦ θαύματα καὶ διότι οὐδέποτε ἐμαρτύρησεν, εἶτα δὲ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τὸν Πέτρον. Εὐλόγως κατὰ τὸν κ. Σλούμπεργερ ὁ Linas παρατηρεῖ ὅτι ὁ τύπος τοῦ προσώπου τούτου εἶναι ὄλως ξένος, οὐδὲν ἔχων κοινὸν πρὸς τοὺς ἑλληνορωμαϊκοὺς τύπους, τοὺς παριστανόμενους ἐπὶ τοῦ λοιποῦ τριπτύχου.

Ἐπὶ τῆς ὀπίσθιας προσόψεως τοῦ κεντρικοῦ ἄδακος εἶναι γεγλυμένη ὠραιότατη καὶ περιεργότατη ἀλληγορικὴ παράστασις. Μέγας σταυρὸς ἐξαιρέτου σχήματος μετὰ μακροῦ δόρατος καὶ κεράτων πλατέων κατὰ τὰ ἄκρα καὶ μαργαριτοκολλήτων, κεκοσμημένος δὲ ἐν τῷ κέντρῳ καὶ ἐπὶ ἐκάστου τῶν ἄκρων αὐτοῦ δι' ἄνθους πολυπετάλων, κατέχει τὸ ἔδαφος. Πρὸς τὰ ἄνω ἀναγινώσκονται τὰ ἀπαραίτητα: IC XC NIKA. Οὐρανὸς διάστερος δεσπόζει τῆς ὄλης σκηνῆς. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἀποτελοῦν τὴν πρωτοτυπίαν τῆς περιέργου ταύτης εἰκόνας εἶναι τὸ μεμικρογραφημένον γοπητικὸν καὶ ὄροσερὸν τόπιον, τὸ κοσμοῦν τὸ κατώτατον μέρος, ἐξ οὗ δὲ φαίνεται ἐξερχόμενος ὁ σταυρὸς, ἀναπαράστασις τῆς ἐπιγείου παραδείσου, χάρην δασύλλιον ἐκ δένδρων αὐτῶν θάμνων, ἐκ βάτων καὶ χλόης, ἐξ ἀμπέλων καὶ ἀνθέων καὶ ὀπωρῶν, μεταξύ ὧν ὀπωίων κυκλοφοροῦσι διάφορα ζῶα, θαυμασίως εἰργασμένα. Ἀπὸ τοῦ δασυλλίου τούτου προβάλλουσι δύο γιγάντια δένδρα, δύο ὠραιὰ κυπαρίσσοι, περιπεπλεγμένα ἢ μὲν ὑπὸ ἀμπέλου πλόρους βοτρυῶν, ἢ δὲ ὑπὸ κισσοῦ μετὰ τῶν κόκκων αὐτοῦ. Πλησιάζουσαι πρὸς τὸν σταυρὸν, κατέχουσι τὰ κάτω μέρη αὐτοῦ, προσκλίνουσαι πρὸ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν πρὸς τὸ κεντρικὸν ἄνθος, ὡς ἐν σιωπηλῇ λατρείᾳ. «Οὐδὲν ὠραιότερον, λέγει ἐπὶ λέξει ὁ κ. Σλούμπεργερ, τοῦ τρόπου, καθ' ὃν παρίστανονται τὰ φυτὰ ταῦτα καὶ ζῶα. Εἶναι ἀμίμητος πραγματικότης ὡς πρὸς τινας λεπτομερείας, φαίνεται ὅτι αὐτὴ ἡ ἀληθὴς φύσις ἀναπαρίσταται, οἱ ἐπαναλαμβάνοντες δὲ φράσεις ἀπομνημονευθείσας περὶ τῆς οὕτως ἀκαμάτου καὶ τυπικῆς βυζαντινῆς τέχνης θὰ ἐξεπλήσσοτον λίαν, ἂν ἐλάμβανον τὸν κόπον νὰ ἐξετάσωσι μετ' ἀκριβολογίας, μετὰ τοῦ μικροσκοπίου σχεδὸν εἰς χεῖρας, τὰ πλήρη ζωῆς καὶ ἀληθείας ταῦτα ζῶα, εἰργασμένα ὡς οἱ ὀρειχάλκοι τῆς Βαρύας. Ἴδετε πρὸ πάντων τοὺς δύο ἐκείνους λέοντας, κεκρυμμένους ἐν τῷ κορμῷ τῆς ἀριστερᾶς κυπαρίσσου· φαίνονται ὡς ἀντιγραφέντα ἀπ' αὐτῆς τῆς φύσεως· τόσον τέλειον ἔχουσι τὸ σχῆμα καὶ τὰς κινήσεις. Ἴδετε ἐκεῖνον, ὃς ἀναριχᾶται διὰ τῶν θάμνων, ἐνεδρεῦων τὸν λαγῶν. Οὐδέποτε ἀπεμιμήθη τις τὴν φύσιν πλῆσιότερον. Πτηνὰ διάφορα εἰδῶν, θεμελίωσα πανταχοῦ σχεδόν, ἔδου- σιν ἢ πλῆττουσι διὰ τοῦ ράμφους τὰς σταφυλάς καὶ τοὺς ἄλλους

κόκκους. Ἔσχον ἤδη τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσω ὅτι οἱ βυζαντινοὶ καλλιτέχναι τοῦ Ι' αἰῶνος διέπρεπον εἰς τὴν ἀναπαραγωγὴν τῶν ζῶων. Ἐπὶ σειρᾶς ὄλης μολυβδοδοῦλλων, ἀνηκόντων εἰς στρατιωτικοὺς ἀρχηγούς τῆς ἐποχῆς ταύτης, παρατηροῦνται ἰδιαιτέρως παραστάσεις ἀγρίων ζῶων, ὧν ἡ πιστότης, ἡ χάρις καὶ ἡ καλλονὴ τῆς ἐπεξεργασίας εἶναι σπουδαιόταται. Ἀδύνατος ἀποβαίνει ἐφεξῆς ἡ ὑποστήριξις τῆς γνώμης, καθ' ἣν οἱ βυζαντινοὶ καλλιτέχναι τοῦ καλοῦ αἰῶνος ἠγνόουν τὴν τέχνην τοῦ ἐμβάλειν ζῶν εἰς τὰς συνθέσεις αὐτῶν.

Ὁ Linas διὰ μακρῶν ἐρμηνεύει τὴν θεμελιώδη ιδέαν τοῦ κεντρικοῦ τούτου πίνακος, ὃς κατ' αὐτὸν παριστάνει τὸν θρίαμβον τοῦ σταυροῦ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἐδέμ, καταλήγει δὲ εἰς τὰ ἐξῆς συμπεράσματα, ἅπερ κατὰ λέξιν παρατίθηναι ὁ κ. Σλούμπεργερ: «Ἄνω ὁ τεχνίτης τοῦ τριπτύχου παριστάνει τὸ στερέωμα διάστρον· κάτω ζῶα, δένδρα καὶ φυτὰ ὑδροχαρῆ, ὑπνοοῦντα τὴν ὑπαρξίν ἱερῶν ποταμῶν. Τοιοῦτο σύνολον χαρακτηρίζει τὴν Ἐδέμ ἐπαρκέστερον ἢ ὥστε νὰ ἐπιτρέπηται πλάνη. Ἡ παρουσία τῶν κεκλιμένων κυπαρίσδων εἶναι δυσχερεστέρα πρὸς ἀκριβοῦς ἐρμηνείαν. Παριστάνουσι τὰ δύο τῆς παραδόσεως δένδρα τοῦ παραδείσου, τὸ δένδρον τῆς ζωῆς μετὰ τῆς πολυδότρου ἀμπέλου καὶ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ ἀγαθοῦ καὶ πονηροῦ μετὰ τοῦ κιδοῦ καὶ τῶν μὴ ἐδωδίων τῷ ἀνθρώπῳ κόκκων αὐτοῦ, τεταγμένον τοῦ μὲν ἀγαθοῦ δεξιᾷ, τοῦ δὲ πονηροῦ ἀριστερᾷ; Τοῦτο εἶναι δυσχερὲς νὰ ὁρίσῃ τις μετὰ θετικότητος». Σημειώτεον ὅτι ὁ τύπος οὗτος τῶν κυπαρίσδων, κλινουσῶν τὴν κορυφὴν αὐτῶν πρὸς τὸν Χριστόν, αὐτοπροσώπως παριστανόμενον ἢ ἀντικαθιστάμενον ὅτε μὲν ὑπὸ τοῦ σταυροῦ, ὅτε δὲ ὑπὸ λαμπάδος ἀνημμένης, ἀνευρίσκεται πολλακίς ἐπὶ τῶν παντὸς εἶδους βυζαντινῶν μνημείων, ὅτι δὲ ἡ κυπαρίσδος καὶ ἐν γένει τὰ ἀειθαλῆ παριστάνουσι συμβολικῶς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

Περὶ τοῦ ἐν λόγῳ τριπτύχου προσθετόν καὶ τὰς ἐπομένους πληροφορίας. Τοῦτο ἀρχῆθεν δὲν ἦτο τοιοῦτον, οἷον σήμερον παριστάται ἢν κεχρυσωμένον καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμῶν κεχρωσμένον, τῆς διακοσμώσεως δὲ ταύτης ἴχνη εἶτι σώζονται. Αἱ τῶν ἀγίων φωτεινὰ στεφάνια ἦσαν μεμιλωμένα, τὸ αὐτὸ χρῶμα δὲ ἐπλήρου τὰ κοιλώματα τῶν κεχαραγμένων χαρακτῆρων. Ἄφ' ἐτέρου πάντα τὰ ἀνάγλυφα, ἐκτὸς μόνων τῶν γυμνῶν αὐτῶν, ἦσαν κεχρυσωμένα. Ἡ ἐξαφάνισις αὕτη τῆς χρυσώσεως καὶ ἡ ἐλλείψις δύο ἀσημάντων ράβδων ἀποτελοῦσι τὴν μόνην σχεδὸν φθορᾶν, ἣν διὰ τῶν αἰῶνων ὑπέστη τὸ ἐλεφάντινον τοῦτο ἀριστούργημα. Τὸ τρίπτυχον Ἀρμπαδίλ εἶναι προῖον τῆς καλλίστης ἐποχῆς τῆς βυζαντινῆς τέχνης, ἀναμφιδόλως δὲ ἐγλύφη περὶ τὸ δεῦτερον ἡμισυ τοῦ Ι' αἰῶνος. Ὁ Linas λέγει καὶ ὁ κ. Σλούμπεργερ συμφωνεῖ αὐτῷ ὅτι ἀρκεῖ νὰ παραβάλλῃ τις τὸ ἔργον τοῦτο πρὸς τὴν διάσπρον λειψανοθήκην τοῦ τιμίου σταυροῦ, τὴν διατηρουμένην ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφ τῆς Λιμβούργου, οὗ ἡ χρονολογία εἶναι θετικὴ, ὡς καὶ πρὸς τὰς θαυμαστὰς μικρογραφίας τοῦ χειρογράφου τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων, χρονολογούμενου ἀπὸ τοῦ 964, ἵνα πεισθῇ ὅτι τὰ μνημεῖα ταῦτα εἶναι σύγχρονα.

Τοιαύτη περίπου κατὰ τὸν Γουσταῖον Σλούμπεργερ ἡ νέα αὕτη πολῦτιμος κτιῖσις τοῦ μουσείου τοῦ Λούβρου.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Οἰνόπνευμα καὶ τέϊον. (Ἡ συγκριτικὴ αὐτῶν ἐνέργεια ἐπὶ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων.) — Ὁ κ. Κραπελὶν ἀνεκοινώσατο ἐν τῷ Συνεδρίῳ τοῦ Βερολίνου σειρὰν συγκριτικῶν πειραματικῶν πορισμάτων περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς χρήσεως τῶν δύο τούτων οὐσιῶν ἐπὶ τῶν συνήθων φυσικῶν ἀντιδράσεων. Κατ' αὐτὸν τὸ οἰνόπνευμα ἔλαττο τὰς ιδέας, ἀλλ' ἐνισχύει τὴν φωνητικὴν συνάρθειαν τῶν λέξεων καὶ τὴν συνάρθειαν τῶν ἀκουστικῶν ἐντυπώσεων: ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ εὐχερέστερον δύναται τις νὰ ἀποστηθίσῃ ἕνα λόγον, τούναντιονδὲ ἢ ἐργασία τῆς διανοίας: εἰς τὴν ἐξέυρεσιν συνδέσμου τῶν ἰδεῶν σπουδαίως δυσχερεστέρα ἀποβαίνει. Ἡ μνημονικὴ δύναμις σπου-

δαίως ἔλαττοῦται, παρὰ τὴν ἐπιγενομένην αἰσθησὶν ἐλαφρότητος ἐν τῷ βαδίσματι, ἣν ἀναζητοῦσιν οἱ πίνοντες καὶ ἦτις ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ πιστευτὴν τούναντιόν ὅτι ἐπῆλθεν ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος ἐν τῇ χρησιμοποίησει τῆς δυνάμεως ἐκείνης.

Τὸ τέϊον ὑποβοηθεῖ τὴν τῶν ἰδεῶν συνάρθειαν καὶ τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ δυσχερῆ καθίστηται τὴν ἐν τῇ ἀκοῇ συνάρθειαν τῶν λέξεων.

Στρατάρχαι: (ἢ ἡλικία αὐτῶν). — Γερμανικὴ στρατιωτικὴ ἐφημερίς ἐξήταζεν ἐσχάτως ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ Μόλτικε τὸ ζήτημα ἐν τίνι ἡλικίᾳ ὁ στρατηγὸς ἐπιτυγχάνει τῆς ἀναπτύξεως τῶν δυνάμεων αὐτοῦ καὶ ἐπεθεώρησε πάντας τοὺς μεγάλους στρατηγούς τῆς ἱστορίας.

Διὰ τὰς πληθειστεράς πρὸς ἡμᾶς ἐποχὰς ὁ γράφων παρέσχε τὰς ἐξῆς πληροφορίας.

Ὁ Βαλλενστάϊν ἤρξατο ἐν ἡλικίᾳ 49 ἐτῶν τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ σταδίου ὡς ἀρχιστρατήγου. Ὁ Τίλλυ ἤγε τὸ 60ον ἔτος κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ τριακονταετοῦ πολέμου. Ὁ Βαπιεῦς τῆς Σουηδίας Γουσταῖος Ἀδόλφος ἤγε τὸ 36ον ἔτος τῆς ἡλικίας: ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου τσαυτὰς ἤρατο νίκας.

Ὁ Βερνάρδος, δούξ τῆς Βαϊμάρης ὅστις ἐξήκολούθησε καὶ ἐκέρισε τὴν ἐν Λούτζεν μάχην μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γουσταῖου Ἀδόλφου, ἤγε μόλις τὸ 29ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ὁ Τόρτενσων κατέστη ἐν ἡλικίᾳ 38 ἐτῶν ἀρχηγὸς τοῦ σουηδικοῦ στρατοῦ.

Ὁ στρατάρχης Φουέντες, ὁ ἀντίπαλος τοῦ δουκὸς τοῦ Ἐγκιέν, ἦν γέρον 82 ἐτῶν. Ὁ Τουρέννος ἤγε τὸ 63ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε ἀνέλαθε τὴν λαμπρὰν ἐκστρατείαν ἐναντίον τοῦ δουκὸς τῆς Λοθηργίης: ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Κονδὲ ἤρατο ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ νίκην ἐν Ροκρουά.

Ὁ Μοντεκούκολη ἤγε τὸ 56ον ἔτος τῆς ἡλικίας ὅτε ἐνίκησε τοὺς ὀθωμανοὺς παρὰ τὸν Ἄγ. Γοθάρον. Ὁ Φρειδερίκος Γουλιέλμος, ὁ μέγας ἐκλέκτωρ, ἐνίκησεν ἐν ἡλικίᾳ 55 ἐτῶν τοὺς Σουηδοὺς παρὰ τὸ Φέρμπελλιν: ὁ στρατάρχης αὐτοῦ Φέρφλιγγερ ἤγε τὸ 69ον ἔτος τῆς ἡλικίας.

Ὁ δούξ τοῦ Λουξεμβούργου, στρατάρχης Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ἐνίκησεν ἐν ἡλικίᾳ 49 ἐτῶν τὴν πρίγκηπα τῆς Ὁράγγης. Στάρεμπεργ ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς Βιέννης, ἤγε τότε τὸ 45ον τῆς ἡλικίας. Ὁ πρίγκηψ τῆς Σαβοῖας Εὐγένιος, ἤρατο τὴν νίκην τῆς Ζέντας ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν. Ὁ Μαρμπόροου, ὁ σύγχρονος αὐτοῦ, ἤγε τὸ 50ον ἔτος τῆς ἡλικίας.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Κάρολος ὁ ΙΒ', μόλις ἤγε τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας ὅτε ἤρατο τὴν νίκην τῆς Νάρβας. Ὁ στρατάρχης Δαβιλλάρ ἦν νικηφόρος ἐν τῷ 49ῳ ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ: ἡ ἐπιτυχία ἐγκατέλειπεν αὐτὸν κατὰ τὸ 56ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἀλλ' ἐν ἡλικίᾳ 81 ἐτῶν ἐνδόξως ἐπεράτωσεν ἐκστρατείας.

Φρειδερίκος ὁ μέγας ἤρξατο τοῦ στρατηγικοῦ αὐτοῦ σταδίου ἐν ἡλικίᾳ 28 ἐτῶν. Ὁ Ναπολεὼν ἤγε τὸ 27ον ἔτος κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ πολέμου: ἡ ἡλικία τῶν μεγαλειτέρων αὐτοῦ στρατηγῶν ἐποίχιλλε μεταξὺ 30 καὶ 40 ἐτῶν. Ἐν τοῖς πολεμίοις αὐτοῦ ὑπῆρχον καὶ γέροντες. Ὁ νεώτερος καὶ ὁ ἰκανώτερος ἤγε μόνον τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε ἤρατο τὴν πρώτην νίκην ἐναντίον τοῦ Μορώ. Ὁ Οὐέλιγκτων ἀνέλαθεν ἐν ἡλικίᾳ 39 ἐτῶν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ στρατοῦ. Ὁ Βλοῦγερ ἦν γέρον 71 ἐτῶν ὅτε ἤρατο τὰς ἐν Λούτζεν καὶ Βζούτζεν νίκας. Ὁ Ραδέτςκης, ὁ αὐστριακὸς στρατάρχης, ἐνίκησεν ἐν ἡλικίᾳ 83 ἐτῶν τοὺς ἰταλικοὺς στρατοὺς ὁ ἀρχιδούξ Ἀλβέρτος ἤγε τὸ 49ον ἔτος τῆς ἡλικίας ὅτε ἤρατο τὴν ἐν Κουστότς μάχην.

Ὁ πρίγκηψ Φρειδερίκος Κάρολος τῆς Πρωσίας ἤρατο τὴν πρώτην αὐτοῦ νίκην ἐν ἡλικίᾳ 38 ἐτῶν: ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος ἤγε τὸ 35 ἔτος ὅτε ἀπεφάσισε τὴν τύχην τῆς ἐν Σαδόβη μάχης. Ὁ Μόλτικε ἤγε τὸ 39ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε διεθύθη τὴν πρώτην αὐτοῦ μάχην, ἦτις ὑπῆρξεν ἀτυχῆς: τῶν νικῶν ἤρξατο ἐν ἡλικίᾳ 66 ἐτῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι στρατηγὸς τις δύναται νὰ νικήσῃ ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ.

Διατριβὴ σπουδαστρίας ἐν Καμβριδίῳ. — Ἐν ἐπιστολῇ νεαρῆς ἀμερικανίδος, φοιτήτριας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καμβριδίης, ὑπῆρχον ἀρκετὰ περιέργοι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου, ὃν διάγουσιν ἐν γυμνασίῳ, ἰδρυμένῳ δι' αὐτάς, αἱ ἱκανῶς πολυάριθμοι ἤδη φοιτήτριαι τοῦ πανεπιστημίου τούτου.

« Ὁ κώδιον δίδει τὸ σύνθημα τῆς ἐγέρσεως τῆς 7 1/2 ὥρᾳ. Τῆ 8ῃ ὥρᾳ εἰσισκόμεθα πᾶσαι ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ διὰ τὴν ἑθνητὴν προσευχὴν· κατ' αὐτὴν παρίστανται καὶ οἱ ἴπηρεταί. Μένοντες ὄρθαι, κατὰ τὴν στιγμὴν ὅμως τῆς προσευχῆς γονυπετοῦμεν πάραυτα, ἀθρόωως στρεφόμενοι πρὸς τὴν ἀναγινώσκουσαν. Ὡς πρὸς τοὺς θεράποντας, οὗτοι στρέφονται πάντοτε πρὸς τὸν τοῖχον. Εἴτα ἐπέρχεται τὸ πρόγευμα. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἰπῶ ὅμιν πῶς γίνεσθε τοῦτο. Ἐν εἰ τῶν ἄκρων τῆς αἰθούσης παρατίθεται εἰς εἴδη τράπεζα φέρουσα ἄρτους, Τρέχουσαι πρὸς ταύτην κόπτομεν ἀνὰ ἕν τεμάχιον, μεθ' ὃ ἀναζητοῦμεν τεμάχιον χοιρομηρίου. Ἡ ὠρὴ ἡ σαρδέλλας λάβετε ὑπὸ σπουδαίαν ἔσπιν τὰ « ἦ » ταῦτα, διότι οὐδέποτε τολμῶμεν νὰ λάθωμεν δύο ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν ὁμοῦ. Τὸ τοιοῦτο δυάρεστον θὰ ἐνεποιεῖ ἐντύπωσιν. Ἐρχομεν πρὸς τούτοις σακχαρῶεν βραστόν, ἰδέσματα, τῆσον καὶ καφῆ. Ὅταν προημεθῶμεν οὕτως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν καθήμεθα ἐν μιᾷ τῶν μικρῶν τραπεζῶν, αἰτινες κοσμοῦσι τὴν αἰθούσαν καὶ τρώγομεν ἐν σιγῇ. Μόλις ἀνταλλάσσομεν μίαν «καλὴν ἡμέραν» ἢ ἐν νεύμα τῆς κεφαλῆς, ἀφ' ἧς στιγμῆς κατερχόμεθα τῶν θαλάμων ἡμῶν. Τοῦτο φαίνεται συμβαῖνον κατὰ τὴν ἐξῆς ἀρχήν, ὅτι ἐν τοῖς μεγάλοις τούτοις πανεπιστημίοις, ὅπου δικτελοῦμεν ἐν διαρκεῖ συνεπαφῇ μετὰ τῶν συμμαθητριῶν ἡμῶν, παράχρησις τῆς ἐνεργείας θὰ ἦτο τὸ ἐπιδοθῆναι εἰς διαρκεῖς φιλοφρονήσεις καὶ φιλαρίας.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ἐξερχόμεθα εἰς τὸν κήπον. Ὁ ἐν ὑπαίθρῳ βίος, ὡς γινώσκετε, καταναλίσκεται μέχρι μέρους τῆς διημερεύσεως ἐν Ἀγγλίᾳ. Καὶ αὐτόθι ὅμως τηροῦμεν σιγὴν. Ἄν ἔλγητε στενωπὰ τὴν τινὰ φίλην συμπεριδιαβάξετε ἴσως μετ' αὐτῆς· ἀλλ' οὐχὶ σύνηθε· τοῦτο.

Τῆ 9ῃ ὥρᾳ μεταβαίνομεν εἰς τοὺς θαλάμους ἡμῶν πρὸς ἐργασίαν, μόλον ὅτι οὐδεὶς νόμος ἐπιβάλλει τοιαύτην ὑποχρέωσιν.

Τὴν 11ν ὥραν παρατίθεται τὸ γεῦμα, συνιστάμενον συνήθως ἐκ ζωμοῦ, κρέατος, γεωμήλων, πλακουρτίων καὶ πουδύγκας. Μετὰ τὸ γεῦμα τοῦτο ἐπέρχεται ἀναψυχὴ διὰ περιπάτου, παιγνιδίων ἐν τῇ πεδιάδι καὶ γυμνάσεως διὰ μονόζυλων. Τὴν ἐν τοῖς μονόζυλοις γύμνασιν εἶρον λίαν θελητικὴν· ἀλλ' ὅπως διαφέρουσιν οἱ Ἀγγλοὶ τῶν ἡμετέρων συμπατριωτῶν. Μολονότι αἱ νεαραὶ κόραι, αἱ ἐν τῷ διὰ μονόζυλων γυμνάσματι ἐνασχολούμεναι, πολλάκις ἐντυγχάνουσι σπουδαταῖς ἐν τῷ αὐτῷ ἐπίσης γυμνάσματι ἐνασχολούμενοι, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον συμβαίνει ὅπερ νὰ ὁμοιάξῃ καὶ ἄρρωθεν ἔστω πρὸς τὸ ἔρω τ ο τ ρ ο π ε ῖ ν. Ἄπαξ ὅμως, προκειμένου νὰ μετὰσχῶ ἐκδρομῆς διὰ μονόζυλου μετ' ἄλλων σπουδαστριῶν, ἐδέητε νὰ μεταγίγωμεν τὸ ἡμέτερον μονόζυλον μέχρι τινὸς ἀποστάσεως. Ὁμιλος σπουδαστῶν περὶ τῆς ἡμέρας ἡμῶν· οὗτοι, σπεύσαντες, ἔλαβον τὸ ἡμέτερον μονόζυλον, μετήγαγον αὐτὸ εἰς τὸ ποθούμενον μέρος καὶ ἀπεσύρθησαν ἀποχαιρέτισαντες μόνον διὰ τῶν πιλιδίων αἰμάτων. Οὐδὲ λέξις ἀπηγγέλη· οὐδὲ βλέμμα ἀντηλλαγῆ ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν σπουδαστριῶν. Τὸ διὰ τῆς αὐτῶν ἦν ἀπλῆ πρᾶξις συσχολαστῶν. Πιστεύετε ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ἐν παραπληγῇ συναντήσῃ ὁμίλου σπουδαστῶν μεθ' ὁμίλου φοιτητριῶν τὰ πράγματα θὰ παρήρχοντο ἢ ἠδύνατο νὰ παρέλθωσιν οὕτως;

Μετὰ τὰ πρὸς ἀναψυχὴν γυμνάσματα ἐπιστρέφομεν εἰς τοὺς θαλάμους ἡμῶν μέχρι τῆς ὥρας τοῦ δείπνου, ὅπερ παρατίθεται τῆ 7 1/2 τῆς ἑσπέρας· ἐν τούτῳ ὅμως ἐπικρατεῖ πολλὴ λεπτότης καὶ τάξις. Αἱ τοῦτου μετέχουσαι ὀρεῖλουσι νὰ ἔχωσιν εὐπρεπῆ τὴν περιβολὴν καὶ τὸ θωράκιον ἐν ἡμισελήνῳ ἔσθην κεκομμένον· ἀριπρεπὲς δὲ θεωρεῖται τὸ κοσμεῖν τὴν ἐσθῆτα διὰ πολλῶν τριχάπτων. Ἡ συνδιαλέξις δέον νὰ περιστρέφεται περὶ ζητήματα οὐχὶ σοφικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐπὶ οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται τὸ διαλέγεσθαι περὶ τῶν εἰς τὸν ἐν τῇ σχολῇ βίον ἀφορώντων.

Μετὰ τὸ δείπνον σπουδάζομεν μέχρι τῶν 10 ὥρῶν· κατόπιν λαμβάνομεν κακίον. Κατόπιν ἐκίστου γεύματος προσφέρεται καφῆς ἢ τῆσον

ἐν τοῖς θαλάμοις· τὸ κακίον ὅμως προσφέρεται μεταξὺ τῆς 10 καὶ 11 μ. μ. Τὰ κακία ταῦτα ὅμως προσφέρονται συνήθως εἰς πολλὰς φοιτητριάς ἀπὸ κοινοῦ. Τὸ κακίον παρασκευάζεται ἐν αὐτῷ τῷ θαλάμῳ τῆς προσφερούσης τοῦτο φοιτητριάς συνοδεύεται δὲ ὑπὸ βουτυροῦχων ἀρτίσκων, πλακούντων κλπ. Εἰς τὰς ἑσπερίδας, οὕτως εἰπεῖν, ταύτας μεγάλῃ ἀποδίδεται σπουδαίτης διότι θεωροῦνται ὡς ἀρμοδιώταται εἰς τὸ διδάσκειν τὰς νεκρὰς κόρας τίνι τρόπῳ δύνανται νὰ ὑποδέχωνται μετ' ἀπλότητος ἅμα καὶ μεγαλοπρεπειᾶς.

Τολμηρὰ μὲν θὰ ἦτο ἔτος ἢ ἐξῆς κρίσις ἀλλὰ τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἐπιστολῆς φαίνεται τεκμηριῶν λίαν σαφῶς ὅτι ἡ γραψασα εἶχεν ἰδίᾳ ὑπ' ὄψιν τὸ

Far la vita dello studente

Mangiar, here, e far niente

ὡς λέγουσιν οἱ Ἴταλοὶ· ἄγειν βίον σπουδαστοῦ, ὅστις συνίσταται ἐν τῷ τρώγειν, πίνειν καὶ πράττειν οὐδέν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Γερμανίας. — Τὴν 1ην παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐγένετο ἡ ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ καθ' ἅπαν τὸ γερμανικὸν κράτος. Ἡ Γερμανία ἤρθημι τότε 49,422,928 κατοίκους. Κατὰ τὰ πέντε ἔτη, ἄτινα πρῆλθον ἀπὸ τῆς προτελευταίας ἀπογραφῆς (1885) καὶ τῆς τοῦ δεκεμβρίου τοῦ 1890, ὁ πληθυσμὸς ἠῤῥησε κατὰ 2,665,138 ἄτομα. ἦτοι κατὰ 503000 κατ' ἔτος κατὰ μέσον ὄρον.

Ἡ Πρωσία ἔχει 29,959,388 κατοίκους, ἡ Βαυαρία 5,589,382, ἡ Σαξωνία 3,500,513, ἡ Βυρτεμβέργη 2,035,443, τὸ μέγα δουκάτον τῆς Βιχης 1,656,817 καὶ ἡ Ἀλσατία-Λοθαρηγγία 1,603,987.

Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΑΣΣΑΝΕΙΟΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Τὸ κορόδιον. — Ἡ Πολυξένη, θεραπεινὴς πλουσίου ὁμογενοῦς, διαμένοντος ἐν Φαλήρῳ κατὰ τὸ θέρος, ἐρᾶται τοῦ Φιλοποίμενος· μὴ δυναθεῖσα ὅμως νὰ πληροφορηθῇ περὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἄνθους Μαργαρίτας, προτείνει τῷ ἔραστῇ τὴν λύσιν τοῦ ἀκολύθου αἰνίγματος·

Θὰ πᾶς ὅστων ἐλαιῶνα κάτω, κί' ἀπὸ κεί
θὰ ξερριζώσης, Φιλοποίμην, μὴ ἐλάη·
ὄχι μὲ ξύλο ὅμως ἢ μὲ σίδηρον,
θὰ τὴν τραβήξῃς μ' ἐργαλεῖο μαλακό,
μὲ ἕνα πραγματάκι, ποῦ μὲ τὸ σχοινὶ
ὁμοιάζει, ἀλλὰ δὲν εἶναι σχοινί· ἀλλῶς
τὸ λέν. Εἶν' ἕνα πραγματάκι, ποῦ λυγρᾷ
καὶ κουλουριάζεται. Οἱ ἀξιωματικοὶ
μ' αὐτὸ στολιζονται. Καὶ ὅτ' ἀποδήματα
τὸ βάζουν οἱ τσαγγάρηδες πολλαῖς φοραῖς.

Ὁ πτωχὸς Φιλοποίμην, μὴ καρθῶν νὰ εἶρη τὴν λύσιν, στενωχωρεῖται, ἀλλὰ λύει τὸ αἰνίγμα ὁ ἀνοσοπῶλης Γέρο-Νικόλας. Οὗτος, καύσας τ σ α ρ ο ὑ χ ι ο ν, καλεῖ πρὸς ἑαυτὸν τοὺς Μ π α λ ω μ α τ ῆ δ ε ς, οἵτινες, πλέξαντες διὰ σχοινίων κορόδιον, ὁρμῶσι μετὰ τοῦ Φιλοποίμενος καὶ τοῦ Γέρο-Νικόλα εἰς τὸν ἐλαιῶνα, ἀλλ' οὗτος φρουρεῖται ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῆς Ἐ λ ῆ α ς. Ἐντεῦθεν προκαλεῖται δεινὸς ἀγὼν, καθ' ὃν οἱ Ποσαπέρηδες, καλῶς ὠπλισμένοι, τρέπουσιν εἰς φυγὴν τοὺς Μπαλωματῆδες, οὗτοι ὅμως, μεταπεμφάμενοι ἐκ Πειραιῶς ἐπικούρους τοὺς ὁμοτέχους, νικῶσι τοὺς ἀντιπαλοὺς, εἰς οὓς ἐπιβάλλουσι κωμικοὺς ὄρους εἰρήνης. Οὕτως ἡ ἐλαία ἐκριζοῦται ὑπὸ τῶν Μπαλωματῆδων, ὁ δὲ Φιλοποίμην λαμβάνει εἰς γάμον τὴν Πολυξένην.

Ὁ ποιητὴς ὀνομάζει τὸ ἔργον αὐτοῦ κωμωδίαν, ἀλλὰ πράγματι, λέγει ἡ κρίσις, εἶναι μῦθος, ἅτε ἐστερημένον πάσης πλοκῆς· πολλαχῶς ἐπιδεικνύει εὐφυΐαν. Τὰ ἄσματα αὐτοῦ εἶναι ἐπιτυχῆ πως. Ὁ ποιητῆς φαίνεται λόγιος, πολλάκις μὲν ἐπ' ἀγαθῷ, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ κακῷ· τὰς ιδέας αὐτοῦ ζητεῖ νὰ στηρίξῃ ἐπὶ χωρίων τοῦ Θεοκρίτου. Ἄλλ' εἶναι γνώστης τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, ἣν καὶ ἀπομιμῆται. Ὁ καθ' ἡμᾶς

πολιτικός βίος, οὐχὶ τόσον ἐλεύθερος ὡς ὁ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων, δὲν ἀνεχεται τὴν ἄκραν ἐλευθεροστομίαν τῆς πολιτικῆς κωμωδίας· ὅθεν καλῶς ἔπραξεν ὁ ποιητής, ἀποφυγὼν τὴν ὀνομαστὴν κωμωδησιν.

Ἀνθορακες.—Εὐαγόρας ὁ φιλόλογος ἐράται Ἀργυροῦς, τῆς θυγατρὸς πλουσίου Ἀθηναίου Στρεψιάδου, ἀνδρὸς ἀρχαϊκῆς ἀνατροφῆς. Ἄλλ' ἢ σύζυγος Μεγατίμη εἶναι ἐπιπόλαιος. ξενότροπα ἦθη ἀπομιμουμένη, ψευδοφραγκικά, φρονούσα ὅτι ἐν τούτοις κεῖται ἡ εὐγένεια. Παραπεισθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὁ ἀγαθὸς σύζυγος, ἀποφασίζει νὰ ἐκδώσῃ τὴν θυγατέρα οὐχὶ εἰς τὸν χρηστὸν φιλόλογον, ἀλλ' εἰς τὸν ἀγύρτην δημαγωγὸν Πλανίδην. Οὗτος εἶναι τέλειος τύπος δημοκράτης, γινώσκει καλῶς τοὺς πολιτικούς αὐτοῦ πελάτας, πρὸς οὓς φέρεται ὡς πρὸς ἀνδράποδα. Ὄταν ἀναμένωσιν οὗτοι ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐν τῇ αἰθούσῃ τὸν Πλανίδην, οὗτος δικαιολογεῖται ὡς ἑξῆς :

Συγγνώμην, εἰς σήμερον σὰς ἑκαμὰ νὰ περιμένετε. Τὴν νύκτα ὀφθαλμὸν ἢ διὰ σὰς φροντίς μου δὲν μὲ ἄφησε νὰ κλείσω, καὶ τὸ μαρτυροῦν τὸ πρίξιμον τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου, ὅπως βλέπετε. . . Τοιοῦτος πρέπει νὰνε πᾶς πολιτικός· πολὺ νὰ μὴ κοιμᾶται, εἰπ' ὁ Ὀμηρος· καὶ σεῖς τὸ ἐννοεῖτ' ἀκόμη ποῖο καλὰ ἀπὸ τὸν Ὀμηρο, γιατί πολιτικοὶ ὅλοι σὰς εἶσθε θύσει.

Οἱ φύσει πολιτικοὶ οὗτοι πελάται τοῦ Πλανίδου ἔχουσι πολλὰς ἀπαιτήσεις, ἅς οὗτος γινώσκει νὰ ἐξοικονομῇ μετ' ἐπιτηδειότητος, ὑποσχόμενος νὰ φέρῃ τὰ προσήκοντα εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδια πρὸς θεράπείαν. Μεταξὺ αὐτῶν ἐρίσκειται καὶ τις ποιητής.

Σὺ τίνα πόθον ἔχεις, ἄνερ ποιητᾶ ;

Ἐρωτᾷ ὁ Πλανίδης. Οὗτος ἀποκρίνεται ἀριστοφανικῶς, ἀλλὰ καὶ λίαν συγκαταβατικῶς.

Οὐδὲν τῆς πανδελίνου ὠραιότερον ! ἀλλὰ καὶ κάλλος δυστυχέστερον οὐδὲν !
ᾠ ! τὴ σκλήροτερον τῶν κολοβώσεων ἐκείνων τῆς σελήνης τῶν ὠμῶν κ' οἰκτρῶν !
Δὲν θέλω τὴν σελήνην κολοβήν, νῦν μὲν μνησεῖδ' ἢ καὶ ἄλλοτε ἀμφίκυρτον, ἀεῖποτε τὴν θέλω ὀλοστρόγγυλον.
Καὶ οὗτός μου ὁ πόθος μ' ἤγαγε πρὸς σέ, Πλανίδη. Κατὰ πᾶσαν τῆς νυκτὸς ἀρχὴν τὸ ἀργυροῦν τῆς ἄρα ἅς τὸ ἀνυψοῦ πρὸς διαυγοῦς αἰθέρος κοῖλα γαλανὰ ἢ μειδιῶσα Ἀρτεμις πλυσθηῖς, ἀπὸ τὰς ὑμντείας κορυφᾶς ἀφοῦ, προκύπτουσα, στρογγύλην δεῖξῃ κεφαλὴν κ' ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἐπικαθίσασα ὀλίγον, ρίψῃ βλέμμα πρὸς ἡμᾶς γλυκί, ἀναπαυθῆ δ' ὀλίγον πρὸς ὁδὸν μακράν.

Ὁ Πλανίδης εὐχαριστεῖ καὶ τὸν ποιητὴν τῇ προτάσει δὲ τινος παλίτου παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου—διὰ τὰ περαιτέρω.

Ὁ Πλανίδης οὗτος πρὸς πολιτικούς σκοποὺς εἶχε πείσει τοὺς πελάτας αὐτοῦ ὅτι ἀνεκάλυψεν ὄρος χρυσοῦ· ἐπ' αὐτοῦ ὑπόσχεται νὰ κτίσῃ πόλιν, ἣς οὗτος θὰ καθίστατο ὁ πρόεδρος. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ φιλόλογος Εὐαγόρας προσέρχεται, παρατηρῶν εἰς τὸν Πλανίδην ὅτι ὁμᾶς ἀνθρώπων ἐργάζεται ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, ἐξορύσσουσα μέταλλον. Τοῦτο μαθὼν ὁ Πλανίδης, προτείνει τῷ λαῷ νὰ σταλῶσι πρέσβεις, ζητήσοντες μέταλλον καὶ ὕδωρ ὡς δεῖγμα ὑποταγῆς. Οἱ πρέσβεις, πορευθέντες εἰς τὸ ὄρος, συλλαμβάνονται ὑπὸ τῶν ἐργατῶν, δεσμεύονται τὰς χεῖρας καὶ ἀλείφονται διὰ κόνεως ἀνθρώπων, διότι ἐνομισθησάν λωποδύται. Οὕτω προσαχθέντων τῶν πρέσβων εἰς τὴν χρησοδημοκρατικὴν συνέλευσιν, ἀποκαλύπτεται ἡ ἀπάτη τοῦ Πλανίδου, ὅστις ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὁ δὲ φιλόπολις Στρεψιάδης, ὁ τέως ὑποκύπτων εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συζύγου, ἵνα ἐκδώσῃ τὴν θυγατέρα σύζυγον τῷ Πλανίδῃ, μεταμεληθεὶς δίδωσιν αὐτὴν τῷ Εὐαγόρῃ.

Ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ποιητοῦ τῶν Ἀνθορακῶν ἐπέδρασε προφανῶς ἡ κωμωδία τοῦ Ἀριστοφάνους. Οὐδεὶς τῶν ποιητῶν, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, ἀπεικόνισεν ἀκριβέστερον τοῦ μεγάλου κωμικοῦ τῶν Ἀθηναίων τὸν χαρακτήρα τοῦ δημαγωγοῦ. Αὐτὸς ὁ Σαίξπυρος ἐν τῷ χαρακτηρισμῷ τοῦ Ρωμαίου Ἀντωνίου ἐξελέγεται ὑποδεέστερος. Ἄλλ' ὁ ὑφιστάμενος, ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, τὰς τοιαύτας ἐπιδράσεις κινδυνεύει νὰ παραπλανηθῇ. Ὁ μέγας ἐκεῖνος κωμικός παρασύρεται πολλάκις ὑπ' ἀκατασχέτου φαντασίας, ἔχει πολλὰ παρὰ φύσιν, συγχωρούμενα, διότι καλύπτονται ὑπὸ τῆς μεγαλοφυίας. Ἄλλ' ὅ,τι δυνατόν καὶ ἐπιτετραμμένον μέγαλον ἀνδρὶ δὲν ἐπιτρέπεται τοῖς ὑποδεεστέροις. Παρὰ τῷ μέγαλῳ δημιουργῷ κατανοοῦμέν τι μὴ ἀληθές, μὴ φυσικόν, ἀλλ' ἡ μεγαλοφυΐα καταβάλλει καὶ πείθει. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἔχῃσιν ὑπ' ὄψει οἱ ἀποπειρώμενοι ἐκ τῶν ποιητῶν νὰ μιμηθῶσι τὸν Ἀριστοφάνη καὶ τὸν Σαίξπυρον ἰδίᾳ, τοὺς δύο μᾶλλον ἀχαλινώτους δημιουργούς. Ὁ ποιητὴς τῶν Ἀνθορακῶν ἔπρεπε ν' ἀποφύγῃ ταῦτα, ἅτε μὴ προσήκοντα τῷ νεωτέρῳ θεάτρῳ. Οὕτως οἱ θεράποντες τοῦ Πλανίδου Ξανθίας καὶ Παρδόκας δὲν ἐκπροσωποῦσιν ἀληθεῖς ὑπηρετάς τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν, ἀριστοφάνεια ὄντες τέλειον πρόσωπα.

Ἡ κωμωδία αὕτη ἰδύνατο νὰ κληθῇ καὶ Πλανίδης ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἥρωος, τιμωρομένου ἐπὶ τῇ σκευωρηθείσῃ πρὸς ἀποπλάνησιν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων ἀπάτη. Ἀλλὰ τὸ ἦθος αὐτοῦ δὲν διαγράφεται ἐπιτυχῶς εἶναι τύπος κοινῷ δημαγωγοῦ. Ἀκριβέστερον εἰκονίζεται ἡ κόρη τοῦ Στρεψιάδου σύζυγος Μεγατίμη, ἀσκόπως καὶ ἀνοήτως παρεμβάλλουσα γαλλικὰς φράσεις ἐν τῇ συνδιαλέξει καὶ πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς αὐτῆς, ἐλληνοπρεπῶς μεμορφωμένην. Χρηστὸν παρίσταται τὸ ἦθος τοῦ Εὐαγόρα. Ἡ πλοκὴ τοῦ μύθου δὲν εἶναι λίαν τεχνική, ἔχει ὅμως τὴν προσήκουσαν κάθαρσιν. Ὁ ποιητὴς φαίνεται ἀνὴρ λόγιος, γνώστης τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, πολλαχοῦ κατασπεύρων τὸ γέλοον. Ἐν τῇ στιχομυθίᾳ δεικνύει εὐφυΐαν καὶ παρουσίαν πνεύματος. Τὰ δὲ λυρικά ἄσματα, σύμφωνα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἀριστοφανίζοντα, εἶναι ἐπιτυχῆ.

Τὸ ἐπιδοκεπτήριον.—Ὁ πολιτικός Πληξίας χάριν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ ἀποφασίζει νὰ ἐκδώσῃ τὴν θυγατέρα του Εὐρυδίκην τῷ δημεγέρτῃ δικηγόρῳ Κροταλίδῃ. Ἄλλ' οὗτος εἶχε δώσει πρὸ καιροῦ ὑπόσχεσιν νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον ἄλλην, τὴν πτωχὴν ἐργάτιδα Μαρίαν ἕνεκα τοῦ ἐξῆς γεγονότος.

Ὁ Κροταλίδης οὗτος, κατατρυχόμενος ἐκ πενίας καθ' ὃν χρόνον

διέτρεχε τὸ τέταρτον τοῦ πανεπιστημίου ἔτος, ὅτ' ἀπεφάσισε νὰ παύσῃ ὁ πατήρ του νὰ ἀποστέλλῃ χρήματα τὰ πρὸς συντήρησίν του.

καὶ ἐν ἀπελιπίσῃ διατελῶν, ἐξέλεξε τὴν ἀγρόνην πρὸς αὐτοκτονίαν· ἀλλ' ἐνῶ ἐπραγματοποιεῖ τὴν ἀπόφασιν ταύτην :

ἔβάνη εἰς τὴν θύραν του τότε ἄγγελος Κυρίου,
ἢ κόρη τῆς οἰκοκυρᾶς, ἢ προσφιλεῖς Μαρία.
— Τί κάμεις, ἐξεφώνησε !—Γυμναστική, τῆ λέγω
— Γυμναστική ! κακοῦργημα ἐντρέπεσαι νὰ εἴπῃς.

Ἡ νεαρὰ κόρη, μαθοῦσα τὰ κατ' αὐτὸν καὶ συκινηθεῖσα, κατέπεισε τὴν μητέρα τῆς νὰ προσλάβωσιν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον. Ἡ Μαρία εἰργάζετο, ὁ δὲ Κροταλίδης ἐν ἀνέσει ἐξηκολούθει τὰς σπουδὰς του.

Σύνηθες ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ κοινῇ μιθιστόρημα, καταλήγον πολυλάκις εἰς τραγωδίαν. Μετὰ καλὸν γέσμα, παρασκευασθὲν ὑπὸ τῆς ἐργασίας τῆς Μαρίας, ὁ ἀπόβλητος υἱὸς ἠρθάνθη στὴν καρδίαν του ἕνα παλῆμον — ἦτο ἀδυναμία τοῦ αἵματος — καὶ ἀρπάσας τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας, ὁμνύει εἰς αὐτὴν αἰώνιον ἔρωτα, ἐπίσης δὲ γαμικὸν δεσμὸν μετὰ τὴν λήψιν τοῦ διπλώματός του.

Ἐλήφθη τοῦτο, ὁ δὲ Κροταλίδης ἐγένετο δικηγόρος καὶ σημαῖνον πολιτικὸν πρόσωπον· πολλοὺς ἐγκληματίας ἔσωσεν ἐκ τῶν φυλακῶν, ἀναμφιβόλως οὐχὶ ἐξ ἀγνοῦ αἰσθηματος, ὡς ἔσωσεν αὐτὸν ἄλλοτε ἡ Μαρία, ἀλλὰ πρὸς δημιουργίαν πολιτικῆς δυνάμεως. Τύπος δημεγέρτου, ἐνόμιζεν ὅτι ἰδύνατο ν' ἀξιώσῃ ἡμέραν τινὰ τὴν ἔδραν ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ ἀκμῇ ὢν, ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν ἐτέρου ὁμοίου, ἐν ἐνεργείᾳ πολιτευομένου, τοῦ Πληξίου. Οὗτος θέλει νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα Εὐρυδίκην τῷ Κροταλίδῃ, ὡς ἀντάλλαγμα λαμβάνων τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑποστήριξιν. Τοῦτο συνέφερεν εἰς ἀμφοτέρους. Ὁ μὲν Κροταλί-

δης εἶχεν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τοῦ Πληξίου, οὗτος δὲ τῆς υποστηρίξεως ἐκείνου. Ἄλλ' ὑπάρχουσι προσκόμματα· ἡ ὑπόσχεσις γάμου, ἣν ἔδωκεν ὁ Κροταλίδης τῇ Μαρίας, καὶ ἡ δυστροπία τῆς Εὐρυδίκης, προτιμώσης ἀντ' αὐτοῦ πρίγκιπά τινα Καλλιμάχην, πλάσμα περιέργου συγκυρίας, ἐπιδράσαν ἐπὶ τῆς μεγαλομανοῦς φαντασίας τῆς κόρης τοῦ Πληξίου.

Τὸ πρῶτον πρόσκομμα, ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Κροταλίδου, αἴρεται μετ' ἀσήμενον τοῦ ἐντίμου τούτου προσώπου ἐνδοιασμόν. Εἶχε σύμβουλον φοιτητὴν τινα, κεκτημένον εὐρυτέραν γνῶσιν καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν. Οὗτος ὑποδεικνύει αὐτῷ, ὅτι ὑπόσχεσις χωρὶς συμβόλαια δὲν ὑποχρεοῦσιν, ὅτι ὀφείλει νὰ ἐγκαταλίπη τὴν Μαρίαν καὶ νὰ λάβῃ σύζυγον τὴν Εὐρυδίχην.

Αἱ πράξεις αἱ γιγάντεια θυσίας ἀπαιτοῦσι·
θὰ γείνη ὀλοκαύτωμα μὴ νέα· τί σημαίνει;

Ἡ νοησιὰ αὕτη κατισχύει τῶν ἐνδοιασμῶν τοῦ δημεγέρτου, ὅστις ἀποφασίζει νὰ ἐγκαταλίπη τὴν Μαρίαν χάριν τῆς Εὐρυδίκης.

Ὁ γλαγωγίαν, ἐξεγερθεῖσαν κατὰ τοῦ Πληξίου, διαλύει ἀμέσως διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ

Ὁ Κροταλίδης μ' ἓνα μικρὸν λόγον του,
ποῦ ὅττις ἀκαδημείας ἓνα μάρμαρο
ἐπὶ ἀνέστη καὶ τὸν ἐξεθῶνσε
κ' ἔκαμεν ὅλους τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς
πολίτας μάρμαρο, γιὰ νὰ ὁμοιάζοντε
μὲ τὴν ἀκαδημεία τους.

Μετὰ τὸν ὀγλαγωγικὸν τοῦτον θρίαμβον τοῦ Κροταλίδου ὁ Πληξίας προσφέρει αὐτῷ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του, θυγατρὸς ἀνδρός, «ποῦ διαθέτει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ γαμβροῦ του ὅσα κίβητ' ἔχη ἢ Ἑλλάς στοιχεῖα ζωογόνα».

Ἄλλ' ἡ Εὐρυδίκη προτιμᾷ τὸν πρίγκιπα Καλλιμάχην, οὗ ἐπισκεπτήριον εἶδεν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. Ὅτε δὲ ἡ Μαρία, πληροφορηθεῖσα περὶ τοῦ συνοικεσίου τούτου, μετέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πληξίου, ἵνα παραστήσῃ τῇ Εὐρυδίχῃ, ὅτι ὁ Κροταλίδης ὑπεσχέθη ἄλλοτε νὰ λάβῃ αὐτὴν σύζυγον, αὕτη ἀποκρίνεται ὅτι θέλει τὸν Καλλιμάχην, οὐχὶ δὲ τὸν Κροταλίδην, ἅτε ἀπεχθανομένη τοὺς δικηγόρους.

Ἄλλ' ὁ Πληξίας, ἔχων ἤδη ὑποχρεώσεις πρὸς τὸν Κροταλίδην, προτείνει αὐτὸν πρὸς τὴν Εὐρυδίχην, ἥτις ὅμως ἀρνεῖται. Ὁ πατὴρ δυσαρρεστεῖται κατὰ τῆς θυγατρὸς, θέτων αὐτὴν ὑπὸ ἐπιτήρησιν ἐν τῷ οἴκῳ, διαταχθέντων τῶν ὑπηρετῶν νὰ μὴ δεχθῶσιν οἰονδήποτε ξένον.

Τὰ κατὰ τὸ Ἐπισκεπτήριον τοῦ πρίγκιπος Καλλιμάχην ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἐπαρχιώτης, ἀφελὴς τὰ ἤθη, ἀλλὰ πονηρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ὁ Σκνιπίδης. Οὗτος ἐπεθύμει νὰ λάβῃ συνέντευξιν μετὰ τοῦ παντοδυναμοῦ Πληξίου, ἵνα τὸν δεκάσῃ καὶ γείνη κύριος δημοσίων κτημάτων. Μὴ εἰσαγόμενος εἰς τὸν οἶκον τούτου, ἔλαβεν ἐπισκεπτήριον πρίγκιπος τινος Καλλιμάχην, ὅπερ τυχαιῶς εὐρεκατὰ γῆς καὶ δι' αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸν οἶκον, νομισθεὶς ὡς πρίγκιψ. Ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης γίνονται κωμικαὶ παρεξηγήσεις. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Πληξίου προσφέρεται πρὸς τὸν ἐπαρχιώτην ὡς πρὸς πρίγκιπα, μὴ ἐννοοῦντα. Ἐνῶ οὗτος ὁμιλεῖ περὶ τῆς ὑποθέσεώς του, ἡ Εὐρυδίκη φέρεται πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς γαμβρόν. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ πατρὸς νὰ εἰσέλθῃ ξένος εἰς τὸν οἶκον, αὕτη δέχεται τὸν Σκνιπίδην, φρονούσα ὅτι οὗτος εἶνε ὁ πρίγκιψ Καλλιμάχης. Ὁ Σκνιπίδης στενοχωρεῖται, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ζητεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἐπαρχιωτικῶν τῶν τρόπων τὴν κωμικότητα τῆς Εὐρυδίκης. Μετ' ὀλίγον προσέρχεται ὁ Κροταλίδης, ὃν παρουσιάζει αὕτη εἰς τὸν δῆθεν πρίγκιπα· οὗτος μέμφεται τὸν ἐπαρχιώτην διὰ τὸ θάρρος του, νομίζων αὐτὸν πραγματικὸν πρίγκιπα, ἐπὶ τῇ καταπατῆσει τῆς ἐθιμοτυπίας. Πρὸς ἐξίλειψιν ὁ Σκνιπίδης ζητεῖ αὐτὸν δικηγόρον, βλέπων αὐτὸν λίαν ζωηρόν. Ἄλλ' ὁ Κροταλίδης, ἐξεργόμενος τῆς αἰθούσης, δίδει τὸ ἐπισκεπτήριόν του εἰς τὸν Σκνιπίδην, γράφων ἐπ' αὐτοῦ ὅτι τὸν προσκαλεῖ εἰς μονομαχίαν εἰς τὸ Στάδιον. Ἡ Εὐρυδίκη, ἀναγνοῦσα αὐτό, πίπτει λιπόθυμος, τρέμουσα διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Σκνιπίδου, ὅστις ὅμως, ἰδὼν αὐτὴν λιπόθυμον καὶ μὴ ἐν νοῶν τὸ αἷτιον, ἐξέρχεται τοῦ οἴκου.

Ἡ δημοτικότης τοῦ Κροταλίδου παρήλθεν, ὡς ἐγνώσθη ἡ πρὸς τὸν Πληξίαν λιποταξία αὐτοῦ. Τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν μαθόντες πολῖται τινες, σπεύδουσι πρὸς τὸ Στάδιον, ἵνα ἴδωσιν ἐπὶ τόπου τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ Κροταλίδης, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀποκρουσθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Εὐρυδίκης, μεταβαίνει εἰς τὸ Στάδιον, ἵνα μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ Σκνιπίδου. Ἐκεῖ ἀναγνωρίζεται ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων. Μεταβαίνει καὶ ἡ Μαρία, πρὸς ἣν εἶχε γράψῃ ἡδὴ ὁ Κροταλίδης, ζητῶν συγγνώμην, ἂν φονευθῇ ἐν τῇ μονομαχίᾳ. Αὕτη δὲν ἐκτελεῖται, ἡ δὲ Μαρία καὶ ὁ Κροταλίδης συμφιλιοῦνται, τελομένου τοῦ γάμου, τοῦ δὲ Σκνιπίδου μόλις κατανοοῦντος τὴν κωμικὴν θέσιν του.

Ἐν τῇ κωμικῇ ταύτῃ βρῖθουσιν αἱ περιπέτειαι καὶ ἡ ραδιουργία. Ποικιλία προσώπων καὶ κοινωνικῶν σχέσεων. Ὁ ποιητὴς ἀνασφύρει μίαν πτυχὴν τῶν καθ' ἡμᾶς κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἠθῶν καὶ πράττει τοῦτο οὐχὶ ἀνεπιτυχῶς. Τὰ πρόσωπα τοῦ Πληξίου, τοῦ Κροταλίδου καὶ τῆς Εὐρυδίκης, τοῦ ἐπιτηδεῖου πολιτικοῦ, τοῦ ἀλλοπροσάλλου δημεγέρτου, τῆς ματαιόφρονος κόρης, ἐξ ἐνὸς ἐπισκεπτηρίου, οὗ δὲν ἀναζητεῖ τὴν ἀρχὴν, ὄνειρευομένης συνοικέσιον μετ' ἐνὸς πρίγκιπος, ὃν καὶ φαντάζεται ὅτι βλέπει ἐν τῷ πρώτῳ ἐπαρχιώτῃ, δὲν στεροῦνται κωμικῆς ὑποστάσεως. Τὸ πρόσωπον τῆς Μαρίας εἶναι ἐπίσης εἰλημμένον ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν Ἀθηναίων. Ἄλλ' ἡ λύσις δὲν εἶναι πλήρης. Δὲν διαλευκαίνονται ἐπὶ τέλους προσηκόντως τὰ κατὰ τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦ πρίγκιπος Καλλιμάχην, ὃ περ ἤθελε καταστήσει κωμικώτερα πρόσωπα τινα, οἷον τὴν Εὐρυδίχην, τὸν Σκνιπίδην, κατανοοῦντα ὅτι ἡ πονηρία αὐτοῦ νὰ ἐπιδώσῃ ξένον ἐπισκεπτήριον, ἵνα εἰσαχθῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πληξίου, παρήγαγε κωμικὰ ἀποτελέσματα. Ἄλλ' ἡ τιμωρία τοῦ ἠθικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἀλλαξοπίστου Κροταλίδου εἶνε ἐπιτυχής.

Παρὰ τὰς ἐλλείψεις ταύτας ὁ ποιητὴς εἶνε εὐφυῆς μυθοπλόκος καὶ ψυχολογεῖ προσηκόντως.

Ἡ Ἀλεπού. — Ὁ φαρμακοποιὸς Γουδοχέρης εἶχε γυναῖκα Ἀγγελικὴν καὶ θυγατέρα Ἐρατώ, ἐπιπόλαια ὄντα, γλιχόμενα νεωτερισμῶν, πρὸς οὓς δὲν ἦσαν ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς θέσεως καὶ ἐκ τοῦ πλοῦτου προωρισμένα. Ἡ Ἐρατώ ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ σύζυγον τινα Ἀνεμοκουβάρην, ἐπαγγελλόμενον τὸν μέγαν ἐπιχειρηματίαν καὶ ἔχοντα ἐν Ἀθήναις πολλὰς σχέσεις μετὰ διὰ κερμίων οἰκογενειῶν. Οὗτος παρενεῖρε γαλλικὰς λέξεις ἐν ταῖς συνδιαλέξεσιν αὐτοῦ, κατακτίσας οὕτως εὐκόλως τὴν ἐκτίμησιν τῆς οἰκογενείας Γουδοχέρη, ἣν καὶ πείθει ἡμέραν τινὰ νὰ μετᾶσχῃ τοῦ γνωστοῦ κυνηγίου τῆς Ἀλεπούς, φέρων καὶ τὸ πρὸς τοῦτο προσκλήτηριον. Ὁ ματαιόφρων φαρμακοποιὸς τρελλαίνεται ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ προσκλήσει ταύτῃ:

διασκέδασις λαμπρὰ
τὰς πύλας της ἀνοίγει κ' εἰς τὸν εὐγενῆ
ὀρίζοντά της αὖριον τοὺς προσκαλεῖ.

Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ καταφθάνει ἐκ Γαργαλιάνων τῆς Πελοποννήσου πλούσιος κτηματίας, παλαιὸς φίλος καὶ ὁμηλικὸς τοῦ Γουδοχέρη. Οὗτος πρὸ πολλῶν ἐτῶν πλουτήσας ἐν Ἀμερικῇ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐν ἣ ἠγόρασε τὰ καλλίτερα τῶν κτημάτων, καταστάς ὁ πρῶτος σταφιδοκτηματίας. Τοιοῦτος ὢν ὁ Χρυσόχερης, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς εὐρεσιν νύμφης ἐὺ παιδεύτου κόρης διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀγαθὸν νέον, εὐσταλῆ, κληρονόμον δὲ μεγάλης περιουσίας.

Ἠψηλός, λιγνός, ὄσαν κρίνος μετ' ἐνὶ κάτασπρη
ἀστρόφθτει φουστανέλλα.

λέγει ὁ πατήρ.

Ἰδίᾳ ἐπιθυμεῖ τὴν θυγατέρα τοῦ φίλου του Γουδοχέρη, ἣν ὁ υἱὸς εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς των ἐν ταῖς ὁδοῖς τῶν Ἀθηναίων καὶ συνεπάθησε πρὸς αὐτήν. Ἄλλ' ὁ φαρμακοποιὸς ἔχει ὄλους ἀλλοίως ἰδέας περὶ κοινωνίας, ἠθῶν, ἄρα καὶ γάμου τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ. Αὐτὸς ἔχει σχέσεις πρὸς τὴν εὐγενεστέραν τᾶξιν τῶν Ἀθηναίων, ἀνταλλάσσει ἐπισκέψεις μετ' αὐλικῶν, διπλωματῶν, χρηματιστῶν, μετὰ διὰ κερμίων προσώπων, φαίνεται καὶ αὐτὸς «μετὰ τῶν ἄλλων distingue ἄληθινός»· φρίττει ἄρα πρὸ τῆς ἰδέας γάμου τῆς θυγατρὸς του μετὰ φουστανελλοφόρου ἐπαρχιώτου.

Ἐκ τοῦ ἀκολούθου διαλόγου μεταξύ Γουδοχέρη καὶ Χρυσόχερη περὶ

ἡποδοχῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ δευτέρου ὡς γαμβροῦ καταδείκνυνται ὁ χαρακτήρ καὶ αἱ ἰδέαι ἀμφοτέρων, τοῦ σώφρονος ἐπαρχιώτου καὶ τοῦ ματαιόφρονος κατοίκου τῆς πρωτεύουσας.

Ἔμαθε :

πῶς ἔχεις κόραις, φιλενάδες, ἐκλεκταῖς
εἰς τὰς Ἀθήνας σχέσεις, κ' ἦλλα νὰ σοῦ πῶ
τὴν πρόθεσίν μου, ὥστε . . .

— Δὲν τὸν ἴπνδρουεες
ἴστους Γαργαλιάνους, ἀδελφέ, καλλίτερα.

Ἄλλ' ὁ Χρυσοχέρης ἐπιθυμεῖ νὰ τοῦ δῶ σ ἡ κ α μ μ ῖ α μ ἄ λ-
λον σ π ο υ δ α σ μ ἔ ν η ἔ ἵ ν α ἵ π λ ο υ σ ι ὠ τ α τ ο ς ὁ υἱὸ ς τ ο υ ἔ ὁ δ ἔ Γ ο υ δ ο -
χέρης ἀποκρίνεται :

Ἄλλὰ ἐδῶ αἱ νύμφαι εἶναι δύσκολοι.

Χρυσοχέρης :

Ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας ἦκουσ', ἀδελφέ,
ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας νύμφαι ἄφθοναι
ὑπάρχουν, νέαις καὶ γεροντοκόριτθα
καὶ ὅτι ρίπτουν δίκτυα καθημερινῶς
γιὰ νὰ ψαρεύσουν ὑποῖον στεῖλ' ἢ μοῖρᾶ τῶν
γαμβρῶν ἐμπρός τῶν . . .

Ἄλλ' ὁ γαμβρός, ἀποκρίνεται ὁ Γουδοχέρης, πρέπει νὰ ἔχη προσόντα.
Μάλιστα λέγει ὁ Χρυσοχέρης :

Κρασί, ρακὶ δὲν πίνει· νέος φρόνιμος,
κυτάζει τὴν δουλειὰ του καθημερινῶς.

Ἄλλὰ ταῦτα δὲν εἶναι προσόντα, λέγει ὁ φαρμακοποιός.

Καὶ ποῖα εἶναι τὰ προσόντα τοῦ γαμβροῦ ἐν Ἀθήναις, ἔρωτᾷ ὁ
Χρυσοχέρης :

Γουδοχέρης.— Ἴδου ἄκουσε.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ φορῇ τὰ φράγκικα
ἐνδύματα ὁ Ἕλλην, νάνε δὲ πολὺ
στενὰ ραμμένα, ὥστε νὰ ἐξέρχονται
ἀπ' τὸ κορμὶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του.
Βλέπει δὲν βλέπει, πρέπει πάντα νὰ φορῇ
γυαλιὰ ὅτ' αὐτὰ μάτια, χαριέντως νὰ ἴμῃ,
χωρὶς ἄντροπὴν καμμία, μετὰ γυναικῶν
γιὰ κάθε πρᾶγμα, νὰ ἴμῃ τὴν γαλλικὴν
συνήθως γλῶσσαν, πλὴν καὶ ὅτ' ἀλληλικὰ,
ὅταν συγκαταβαίνει νὰ ἴμῃ κ' αὐτὰ,
ν' ἀνακατόνη πέντε λέξεις γαλλικὰς
καὶ γαλλικὴν νὰ δίδῃ ἔς ὅλα προφορᾶν.

Ὁ γνωστὸς Ἀνεμοκουβάρης ἔρχεται μετ' ὀλίγον, φέρων τὸ προσ-
κλητήριον διὰ τὸ κυνήγιον τῆς Ἀλεπούς. Ἄλλὰ δεῖ χρημάτων καὶ ἡ οἰ-
κογένεια τοῦ Γουδοχέρη στερεῖται. Ὁ εἰς ἐπίσκεψιν παριστάμενος ἐπαρ-
χιώτης προσφέρει τὸ ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὸν κουμπάρον. Ἐν
τούτοις χρειάζονται καὶ τρεῖς ἵπποι. Ὁ Γουδοχέρης μετέβη εἰς ὅλα τὰ
ἵπποστάσια τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ δὲν εἶρε. Μετ' ὀλίγον προσέρχεται ἄγ-
γλος ἵπποκόμος, προσφέρων τρεῖς ἵππους ἀντὶ ἑκατὸν δραχμῶν· ὁ Γουδο-
χέρης ἀποδέχεται, ἀλλ' ἀποδείκνυται ὅτι οὔτε αὐτός, οὔτε ἡ σύζυγος
καὶ ἡ θυγάτηρ γινώσκουσιν ἵππασίαν. Ἐν ἀπορίᾳ περὶ τοῦ ποιητέου
ὁ Ἄγγλος συμβουλεύει νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐκδρομὴν ἐπὶ ὄνων, μὴ
ἀπαιτουμένων εἰδικῶν πρὸς τοῦτο γνώσεων. Μετὰ τινα δισταγμῶν συγ-
κατανεύει ἡ οἰκογένεια νὰ μεταχειρισθῇ ὄνους ἀντὶ ἵππων, βεβαιώσαν-
τος τοῦ Ἄγγλου, ὅτι κέκτῃται τρεῖς τοιοῦτους μετὰ μεγάλων ὄτων. Τῇ
προτάσει δὲ τῆς θυγατρὸς ἀποφασίζεται ν' ἀποκρῦψωσι τὰ ὄτα τῶν
ὄνων διὰ κομψῆς κουκούλας, εἶδους *capuchon*.

Ἐπὶ τῶν ζώων τούτων ἀπέρχεται ἡ οἰκογένεια εἰς τὸ κυνήγιον.

Ὁ Χρυσοχέρης, μεταβὰς πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα λάβῃ ἀπό-
κρισιν τοῦ Γουδοχέρη περὶ γάμων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐρατοῦς, πα-
ραμένει ἐπὶ στιγμὴν ἐν τῷ οἴκῳ. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ παρουσιάζεται
δικαστικὸς κλητήρ, φέρων ἀπόφασιν κατὰ τοῦ Γουδοχέρη περὶ πληρωμῆς
τρισεχιλίων δραχμῶν. Μὴ εἰρῶν αὐτὸν ὁ κλητήρ, ἀπέρχεται διὰ νὰ
ἐπανέλθῃ.

Ἄστειοτάτη ὑπῆρξεν ἡ ὀνηλατικὴ Ὀδύσεια τῆς οἰκογενείας Γου-
δοχέρη. Συναντᾶται μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ Μαχαίρα, ὅστις, ἰδὼν αὐτὴν
ἐν κωμικῇ καταστάσει, ἄτε καταπεσοῦσαν ἀπὸ τῶν ὤμων τοῦ δυσπει-
θοῦς ζώου, ἀπολέσαντος καὶ τὸ *capuchon*, λαμβάνει θάρρος καὶ ἀπευ-
θύνει τολμηροτάτας ἐρωτικὰς φιλοφρονήσεις εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Γουδο-
χέρη, ἐνῶ συγχρόνως ὁ Ἀνεμοκουβάρης πολιορκεῖ τὴν θυγατέρα. Ὁ
Γουδοχέρης, ἰδὼν τὸν Μαχαίραν, τολμηρῶς προσφερόμενος πρὸς τὴν σύζυ-
γον αὐτοῦ, φέρεται τραχέως, τοῦθ' ὅπερ παροργίζει τὸν ἀξιωματικόν.
Κακῶς ἔχων ἐπανερχεται εἰς τὸν οἶκον ὁ Γουδοχέρης. Ἐκεῖ τὸν ἀναμέ-
νουσι νέαι συμφοραί. Πληροφορεῖται τὴν ἐκουσίαν ἀπαγωγὴν τῆς νεω-
τέρας θυγατρὸς αὐτοῦ, ἀκολουθήσασθαι τὸν ὑπηρέτην τοῦ φαρμακεῖου.
Λαμβάνει πρὸς τούτους ἐπιστολὴν τοῦ Μαχαίρα, καλοῦντος αὐτὸν εἰς
μονομαχίαν. Φοβερὰ ἡ στενοχωρία τοῦ δυστυχοῦς φαρμακοποιοῦ.

Ἦ τρισαγία Γλυκερία, κράτα τον!

— Βρὲ τί Μαχαίρας εἶν' αὐτὸς ἀληθινὸς
καὶ ὄνομα καὶ πρᾶγμα! ποῦ ὅτ' ὁν διάβολο
ἐβγῆκ' ἐμπρός μου ὁ θεότρελλος αὐτός
κ' εὐρῆκα τὸν μπεῖλᾶ μου; τί τοῦ ἔκαμα
καὶ θέλει νὰ μὲ σφάξῃ;— Παναγία μου,
τὸ λέγω καὶ κρούνω, δὴν ν' ἀπέθανα.
— Ἄχ, ἄχ! κατηραμένη Ἀλεπού! ἐδὴ
τὰ πταίεις ὅλα· ἐξ αἰτίας σου
ἐπὶ γαϊδάρου πώλου ἐταξείδευσα,
τὴν τούμπαν δὲ ἐπῆρα τὴν γνωστὴν
κ' ἐσπασα τὸ κεφάλι καὶ ἐβράχικα
καὶ εἶδα κἀτι πρᾶγματα ἀπίστευτα·
περιῦθρῖσθην, γιοῦχα δὲ μοῦ φώναξαν.
ὁ βοηθός μου ἐκλείψε τὴν κόρην μου,
τὸ φαρμακεῖον ἐλπίστεύθη, χάθικα·
καὶ τώρα θέλει ὁ θεότρελλος αὐτός
ἢ νὰ ὑπάγω νὰ μὲ σφάξῃ ἢ αὐτός
νὰ ἐλθῇ πρὸς ἐμένα γιὰ τὸ ἴδιον.

Τότε παρουσιάζεται ὁ ὑποψήφιος γαμβρός Ἀνεμοκουβάρης, τρομερὸς
κατὰ τὸ λέγειν του

εἰς τὸ σπαθί, τὸ ξίφος, τὸ πιστόλιον·

ὁ Γουδοχέρης τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν τῇ μονομαχίᾳ,
ἀλλ' οὗτος ζητεῖ ν' ἀποφύγῃ, καλῶς γινώσκων τὸν Μαχαίραν ἐξ ἄλλων
δυσχερῶν δι' αὐτὸν γεγονότων. Ἐνῶ ταῦτα συμβαίνουσι, παρουσιάζ-
εται αὐθις ὁ δικαστικὸς κλητήρ, ζητῶν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν γνωστὴν ἀπό-
φασιν· τοῦτο περιάγει εἰς δεξιὴν ἀμηχανίαν τὴν οἰκογένειαν Γουδοχέρη.
Ἄλλὰ παρουσιάζεται αὐθις ὡς ἐκ μηχανῆς θεοῦ ὁ Χρυσοχέρης, ἐπιδει-
κνύων τῷ δικαστικῷ κλητῆρι τὴν γενομένην ἤδη παρ' αὐτοῦ ἐξόφλησιν
τῆς συναλλαγματικῆς. Μετὰ τὰ δείγματα τσαούτης γενναιοφροσύνης τοῦ
Χρυσοχέρη ὁ Γουδοχέρης, κατανοῶν τὰ σφάλματα αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπι-
πολαιότητα, δι' ἣν παρ' ὀλίγον νὰ μεταβῇ εἰς τὰς φυλακάς, λαμβάνει
ὡς γαμβρὸν διὰ τὴν Ἐρατῶν τὸν υἱὸν τοῦ Χρυσοχέρη, ἐπιδεικνύοντος
αὐθις γενναϊότητα διὰ τῆς προκίσεως τῆς δευτέρας κόρης τοῦ συμπεθέ-
ρου του, ἣν εἶχεν ἀπαγάγει τὴν πρῶιαν ὁ βοηθός τοῦ φαρμακεῖου, ὡς
καὶ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Οὕτω τὴν αὐτὴν ἡμέραν τελοῦνται τρεῖς γά-
μοι, πάντων εἰφροσύνης ψαλλόντων :

Ζήτω οἱ Γαργαλιάνοι,
γωνιὰ ἐλληνικὴ!
Χρυσὴ ζωὴ θὰ κἀνῃ,
ἀν ζῆ κανεῖς ἐκεῖ,
τὸ νοῦ τῆς ὀπῆται ἔχει
κάθε νοικοκυρὰ
καὶ οὔτε νὰ πιάσῃ τρέχει
τῆς Ἀλεπούς οὐρά.

Ἡ κωμωδία αὕτη, φέρει ἡ κρίσις, εἶναι ἡ σχετικῶς ἀμεμπτοτέρα
πασῶν οὐχ ἤττον χρήζει μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπεξεργασίας. Ἡ ἐξέλιξις
προβαίνει ὀμαλῶς. Ἡ γλῶσσα προσήκει κωμικῷ διαλόγῳ, οὔτε χυδαία
ἄγαν, οὔτε καθαρεύουσα. Τὸ θέμα εἶνε ἐπίκαιρον, εἰ καὶ πῶς ἀπίθα-
νος ὁ χαρακτήρ τοῦ φαρμακοποιοῦ, καλουμένου εἰς ὑψηλὰ συναναστρο-
φάς, μετέχοντος δὲ καὶ τοῦ κυνηγίου τῆς Ἀλεπούς. Ἡδύνατο νὰ ἐπι-

νοηθῆ καταλλήλοτερον πρόσωπον. Τὸ κωμικὸν ἄλας ἱκανῶς καταχέεται ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ. Ἡ δὲ κάθαρσις εἶναι ἐπιτυχής, μηδὲν ἔχουσα τὸ ἀπίθανον. Ἐνιαχοῦ ὑπάρχει ἄκρατος περὶ τὴν ἔκφρασιν ἐλευθερία, ἣν καλὸν νὰ μετριάσῃ ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἀναθεωρήσει τῆς κωμωδίας. Ἐν γένει δ' αὕτη πιστῶς ἀναπαρίστησιν εἰκόνα τῶν καθ' ἡμᾶς κόψων ψευδοφραγκικῶν ἡθῶν.

Ἡ κόρη τῆς Λήμνου. — Ἐν ἔτει 1475 ἐπολιορκεῖτο ἡ Λήμνος. Τοῦ ἰδίᾳ πολιορκουμένου τῆς νήσου ταύτης χωρίου Κοκκίνου ὁ προσεπὶς Ἰσίδωρος ἔχει θυγατέρα Μαρίαν, ἣς ἐρῶνται συγχρόνως ὁ Βενετὸς καὶ ἰππότης Βρεντάνος καὶ ὁ Κρῆς Μελισσηνός, λαθῶν τὸ ψευδώνυμον Κλαδᾶς. Οὗτος εἶναι φυγὰς ἐκ τῆς πατρίδος, ἐπαναστάσης κατὰ τῆς βενετικῆς ἐξουσίας, παρ' ἣς εἶνε καταδεδικασμένους εἰς θάνατον. Εὐγενῆς φιλοπατρία ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς Λήμνον· κρατεῖ δ' αὐτὸν ἐν τῇ νήσῳ καὶ ὁ πρὸς τὴν Μαρίαν ἔρωσ.

Ἦλθον εἰς τὴν πολιορκουμένην νήσον ἐπίκουροι τῶν Βενετῶν πολυλάχοθεν, ἀλλ' ὁ στόλος τῶν πολιορκητῶν εἶναι δυσκαταγώνιστος· ἡ Λήμνος διατρέχει τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων.

Οἱ φόβοι τοῦ Κλαδᾶ καὶ περὶ τῆς Λήμνου καὶ περὶ τῆς Μαρίας εὐτυχῶς δὲν ἐπαληθεύουσιν. Ἀποκρούονται ἐπιτυχῶς οἱ πολέμιοι· ἀλλ' ἡ νίκη ὀφείλεται πρωτίστως εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ προσεπὶτος — τὴν Μαρίαν. Ἡ Αὐρηλιανὴ αὕτη παρθένος τῆς Λήμνου, ἐνῶ ἡ πολιορκία ἐξέδηλοτο ἐν τῇ βιαιοτάτῃ αὐτῆς δυνάμει, προσέρχεται εἰς τὸν ναόν, ἵνα προσευχηθῇ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς νήσου μετὰ τῶν λοιπῶν γυναικῶν. Εὐγενῆς καὶ ὠραία εἶνε ἡ προσευχὴ τῆς παρθένου. Ἄλλ' εἶτα, οἰνοεῖ πνευματέμφορος, καταλιμπάνει τὸν ναὸν καὶ σπεύδει πρὸς τὸ σημεῖον τοῦ μεγαλύτερου κινδύνου.

Συγχρόνως τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων κατέπλεεν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου Ἐνετικὸς στόλος, διοικούμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου Λορεδάνου, κομίζοντος καὶ τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Μάρκου,

Τὸ δεῖγμα τῆς ὑψίστης ἐκτιμῆσεως,

μεθ' οὗ

δὲν ἐκοσμήθη στῆθος γυναικός.

Τοῦ πατρὸς τῆς Μαρίας φονευθέντος ἐν τῇ πολιορκίᾳ, υἱοθετεῖται αὕτη ὑπὸ τῆς Βενετίας, ἣς ὁ ἀρχιστρατήγος προτείνει νὰ ἐκλέξῃ τὸν κράτιστον τῶν ἰπποτῶν πρὸς σύσφιξιν τῶν συνδεόντων Ἐνετοῦς καὶ Ἑλληνας δεσμῶν.

Ἀπαιτητὴς τῆς καρδίας τῆς Μαρίας ἐκ τῶν Βενετῶν ἦτο ὁ ἰππότης Βρεντάνος, ὅστις, ἐνοήσας ὅτι αὕτη προτιμᾷ τὸν Κλαδᾶν, προηλακίζει αὐτόν. Ὁ Κλαδᾶς δύναται, ἂν θέλῃ, νὰ φονεύσῃ τὸν Ἐνετὸν εἰς μονομαχίαν, ἀλλὰ κατανοεῖ τ' ἀποτελέσματα τοιαύτης ἄφρονος πράξεως· δὲν θά δυνηθῇ ἴσως νὰ μεταβῇ εἰς Κρήτην πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος. Ἐκ τῆς ἀπελπισίας ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Βρεντάνον ἐν στιγμῇ παραφορᾶς ἀρπάζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος, σείων σφοδρῶς, ἀλλ' ἐν τῇ κινήσει ταύτῃ πίπτει ἐπιστολὴ ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Κλαδᾶ εἰς τὸ ἔδαφος. Πληροφορεῖται ἐξ αὐτῆς ὁ Βρεντάνος ὅτι ὁ ἄσπονδος αὐτοῦ ἔχθρὸς δὲν εἶναι ὁ Κλαδᾶς, ἀλλ' ὁ Μελισσηνός, υἱὸς ἐνὸς τῶν εὐγενεστάτων οἰκῶν τοῦ Ρεθύμνου. Οὗτος, ὑποκινήσας κατὰ τῆς Βενετίας ἐξέγερσιν, ἐφονεύθη καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ πρωταίτιοι. Ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντωνίος, διαφυγὼν τὸν θάνατον, πλανᾶται πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦ Κλαδᾶ. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐκμεταλλεύεται ἀνάνδρως ὁ Βρεντάνος, ἵν' ἀποσπάσῃ τὴν Μαρίαν ἀπὸ τοῦ Κλαδᾶ. Θέτει αὐτὴν πρὸ διλήμματος, νὰ ὑποσχεθῇ τὴν χεῖρα εἰς αὐτόν, ἄλλως θέλει καταγγεῖλει τὸν Μελισσηνὸν εἰς τὰς βενετικὰς ἀρχάς. Πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ ἔραστοῦ ἡ Μαρία ἀπορροῖε νὰ δώσῃ τὴν χεῖρα εἰς τὸν Βρεντάνον.

Ὁ Κλαδᾶς ἀπόλλυσι πρὸς στιγμὴν τὴν γενναιοῦτητα αὐτοῦ. Πλοῖον ναυλοχεῖ εἰς τὴν παραλίαν πρὸς μετάβασιν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἀναμένουσιν αὐτὸν οἱ ἑταῖροι. Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ Κλαδᾶ κατεβλήθη ἐπὶ μικρὸν. Ἄγνοεῖ τὸ αἷτιον τῆς ἐγκαταλείψεως αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Μαρίας.

Πρὶν ἢ ἀπέλθῃ εἰς Κρήτην, ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἐπανίδῃ, νὰ ρίψῃ κατὰ πρόσωπον αὐτῆς τὸ μῖσος. Ὁ ἑταῖρος Σήφας τὸν ἐμποδίζει· ἀλλ' ὁ Κλαδᾶς δὲν ὑπακούει.

Ἄλλ' ἡ εἰς τὴν φοβερὰν θυσίαν ἐξαναγκασθεῖσα Μαρία ἐξακολουθεῖ ἀγαπᾶσα τὸν Κλαδᾶν. Ἐδῶκεν εἰς τὸν Βρεντάνον τὴν χεῖρα μόνον, ἀλλ'

οὐχὶ καὶ τὴν καρδίαν. Ἐνῶ αὕτη διαλογίζεται καὶ νὰ φονευθῇ ἐν ἀνάγκῃ λέγουσα :

Τὴν γέφυραν τοῦ χρόνου τὴν συνδέουσαν
τὸ σήμερον καὶ αὔριον ἢ χεῖρ αὐτῆ
νὰ τὴν συντριβὴν παραχοῦμα δύναται . . .

εἰσέρχεται αἴφνης ὁ Κλαδᾶς, ἐλέγχων αὐτὴν ἐπὶ ἀπιστίᾳ.

Εἶνε σπαρακτικὴ ἡ συνάντησις· ἡ Μαρία ἀρνεῖται νὰ ὁμολογήσῃ τὸ αἷτιον τῆς ἀπιστίας· πίπτει ἀναίσθητος ἐπὶ ἀνακλίντρου, μὴ δυναμένη νὰ ὑπομένῃ πλέον. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσέρχεται ὁ Βρεντάνος. Οἱ δύο ἔρασταὶ ἀλληλοὑβρίζονται, ρῆξις ἐπίκειται· ἡ Μαρία ζητεῖ νὰ τοὺς ἀποχωρήσῃ. Λέγει εἰς τὸν Κλαδᾶν ν' ἀπέλθῃ, ἀποστρέφων τὸ βλέμμα ἀπὸ τῶν ταπεινῶν καὶ ἀτενίζων τὰ ὕψη. Ἄλλ' ἐκ τῆς φράσεως ταύτης ἔτι μᾶλλον παροργίζεται ὁ Βρεντάνος, λέγων αὐτῇ ὅτι δὲν εἶναι μνηστὴ αὐτοῦ πλέον. Ζητεῖ νὰ ἐξέλθῃ, ἵνα καταμηνύσῃ τὸν Μελισσηνὸν εἰς τὰς βενετικὰς ἀρχάς· ἀλλὰ μαντεύει τοῦτο ἡ Μαρία καὶ ἀποπειροῦται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Ὁ Βρεντάνος ἀπωθεῖ αὐτήν· ὁ Μελισσηνός τὸν καλεῖ ἀνάνδρον, οὗτος δὲ τὸν πλήττει εἰς τὸ στῆθος.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον ὁ Βενετὸς ἀρχιστρατήγος· μακθάνει τὸν ὑπὸ τοῦ Βρεντάνου φόνον τοῦ Κλαδᾶ· οὗτος, δικαιολογούμενος, δεικνύει τὴν ἐπιστολὴν, ἐξ ἣς φαίνεται ἡ καταγωγὴ τοῦ Μελισσηνοῦ. Ὁ Λορεδάνος ἐλέγχει τὸν Βρεντάνον ἐπὶ τῇ αἰσχίστῃ χρήσει τῆς ἐπιστολῆς, ἀποδιώκων αὐτόν.

Θνήσκων ὁ Ἀντωνίος, πληροφορεῖται τὸ ἀπόρητον τῆς φαινομενικῆς ἀπιστίας τῆς Μαρίας, παρ' ἣς ἐπικαλεῖται μεσιτείαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν συντρόφων αὐτοῦ. Ὁ Λορεδάνος ὑπισχνεῖται αὐτήν, μετὰ δὲ τὴν ἀποδιώξιν τοῦ Βρεντάνου λαμβάνει ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτοῦ τὴν Μαρίαν.

Τὸ ὄραμα τοῦτο κατὰ τὸν εἰσηγητὴν ὑπερέχει πάντων τῶν σταλέντων ἐπὶ εὐγενείᾳ περὶ τὴν σύνθεσιν, ἀποπνέει ἰδανισμόν καὶ φιλοπατρίαν· ἔχει δὲ γλῶσσαν καθαρὰν καὶ γενναίαν ποιητικὴν ἔξαρσιν. Προσηκόντως ἀπεικονίζονται οἱ διάφοροι χαρακτῆρες. Ὁ τοῦ Κλαδᾶ περιπαθὴς, φιλόπατρις ἄμα καὶ ἐμπαθὴς καὶ ὀρμητικὸς· Ἐπίσης ἐπιτυχῶς περιγράφεται ὁ χαρακτῆρ τῆς σωσιπόλοιδος Ἑλληνίδος Μαρίας, ἔτι μᾶλλον εὐγενέστερος δεικνυόμενος ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει τοῦ δράματος. Ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἡ πατρὶς κατισχύει τοῦ ἔρωτος. Προσφέρει τὴν χεῖρα εἰς τὸν Βρεντάνον πρὸς σωτηρίαν τοῦ Κλαδᾶ, οὐ μόνον διότι ἀγαπᾷ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ διότι ποθεῖ νὰ χρησιμεύσῃ οὗτος πρὸς ἰερώτερον σκοπόν. Ἰδεώδης καὶ ἡρωικὴ ἐν πολέμῳ, εἶναι τοιαύτη καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ ἔρωτος.

Μετ' ἐπιτυχίας ἐπίσης περιγράφεται ὁ φαῦλος χαρακτῆρ τοῦ Ἐνετοῦ Βρεντάνου, ἀλλ' ἡ τιμωρία αὐτοῦ δὲν εἶναι δυστυχῶς ἢ προσήκουσα. Ὁ εὐγενῆς καὶ ἀθῶος Κλαδᾶς φονεύεται ἀνάνδρως ὑπὸ τοῦ Βρεντάνου, ὅστις σχεδὸν μένει ἀτιμώρητος, εἰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἰδίᾳ ἔπρεπε νὰ πέσῃ ἡ τιμωρία τῆς τραγωδίας. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἀποδιώκεται μετὰ περιφρονήσεως ὑπὸ τοῦ Βενετοῦ ἀρχιστρατήγου, στερεῖται δὲ τῆς Μαρίας, ἀλλ' ἡ τοιαύτη κάθαρσις δὲν εἶναι πλήρης. Ὁ Κλαδᾶς μακθάνει, θνήσκων, ὅτι πρὸς χάριν αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος ἐθυσίασεν ἡ Μαρία τὸ αἶσθημα αὐτῆς. Ὁ δολοφονηθεὶς διεκδικεῖ οὕτως ὑπὲρ ἑαυτοῦ πλήρη τὸν ἔλεον τοῦ ἀναγνώστου, ἀλλ' ἀμφισβητεῖ ἐπίσης μετὰ τῆς Μαρίας τὸ πρόσωπον τοῦ πρωταγωνιστοῦ.

Αἱ ἐλλείψεις αὗται μειοῦσι μὲν, ἀλλὰ δὲν αἴρουσι τῆς ἀξίαν τῆς τραγωδίας ταύτης, δικαίως ἀξιούσης τὴν ἀφήνην.

Ἡ Ἐπιτροπεία, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὰς εἰς τὸν ἀγῶνα σταλείσας τραγωδίας καὶ κωμωδίας, ἐκ μὲν τῶν κωμωδιῶν ἐβραβευσεν ὁμοψήφως τὸν ποιητὴν τῆς « Ἀ λ ε π ο ὕ ς », ἐπήνεσε δὲ τοὺς ποιητὰς τῶν « Ἀ ν θ ρ ἄ κ ω ν » καὶ τοῦ « Ἐ π ι σ κ ε π τ η ρ ῖ ο υ ».

Ἐκ δὲ τῶν τραγωδιῶν ἐβραβεύσε κατὰ πλειοψηφίαν τὸν ποιητὴν τῆς « Κ ὀ ρ η ς τ ῆ ς Λ ἧ μ ν ο υ », τῆς μειοψηφίας βραβεύσεως τοὺς ποιητὰς τῆς « Κ ὀ ρ η ς τῆ ς Λ ἧ μ ν ο υ » καὶ τοῦ « Ἰ ο ῦ τοῦ Β α σ ι λ ῆ ω ς », ἐπήνεσε δὲ τοὺς ποιητὰς τοῦ « Ἰ ο ῦ τοῦ Β α σ ι λ ῆ ω ς » καὶ τοῦ « Λ ε ὄ ν τ ο ς Χ α μ α ρ ῆ τ ο υ ».

Η MISS HÉLYETT

ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ BOUFFES PARISIENNES.

Ὁ παρισιανὸς λαὸς ἀρέσκειται εἰς τὴν ποικιλίαν τοῦτο εἶναι πασίγνωστον. Ἀρέσκειται ὅμως καὶ εἰς τὸ σύνθημα, ὅταν τοῦτο παρουσιάσῃ δι' αὐτὸν ἀσύνηθές τι. Ἡ διάθεσις αὕτη τοῦ παρισιανοῦ λαοῦ ἐπεξηγεῖ τὴν ἐπὶ 500 φηρὰς κατὰ σειρὰν, ἀνευ σχεδὸν διακοπῆς, παράστασιν τῆς Miss Hélyett, τοῦ τριπράκτου κωμειδουλοῦ τῶν Boucheron καὶ Audran.

Ἡ Miss Hélyett, ὡς πολλὰ μουσικὰ ἀριστουργήματα γνωστῶν κλαδικῶν συνθετῶν, ἔσχε θριαμβευτικωτάτην ἐπιτυχίαν, ἀρξαμένην εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς πρώτης παραστάσεως, γενομένης τῆ 12 νοεμβρίου 1890 ἀπὸ τοῦ θεάτρου Bouffes Parisiennes. Καὶ δὲν εἶναι μὲν φανερὸν ἂν θὰ κατορθώσῃ νὰ διαγωνίσῃ τὴν παράστασιν τοῦ ἔργου τούτου ἢ παροῦσα αὐτοῦ ἐπιτυχία, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἢ ἐπιτυχία εἶναι ἔκτακτος. Μολονότι ἐπὶ 500 φηρὰς καθ' ἑκάστην ἐσπέραν παίζεται τὸ ἔργον, δις δὲ τῆς ἐβδομάδος καὶ ἐν ἡμερίδι, οὐχ ἥττον πάντοτε τὸ θέατρον εἶναι πλήρες καὶ ἀνάγκη νὰ προβλήσῃ τις πρὸ δύο τοῦλάχιστον ἡμερῶν, ὅπως εὖρη κατὰλληλον θέσιν. Οἱ Παρισιανοὶ βλέπουσι καὶ ἐπαναβλέπουσι τὴν Miss Hélyett καὶ ἐπιθυμοῦσι καὶ πάλιν νὰ τὴν ἐπανιδῶσι. Πανταχοῦ, ἐν τοῖς καφείοις, ἐν τοῖς σαλονίοις, ἐν τοῖς περιπάτοις, ὁ λόγος περὶ τῆς Miss Hélyett. Ἡ **ρεκλάμα** ἐπωφελέθη τὴν περιστάσιν ταύτην καὶ εὗρε τὰ μέσα τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Πῖλοι γυναικεῖοι à la Miss Hélyett πανταχοῦ κατασκευάζονται, ἀνὰ δὲ τὰ βουλεβάρτα τῶν Παρισίων οἱ διαβάται ἀδιακόπως εἰδοποιήσεις, παρ' εἰδικῶν ἀνθρώπων διανεμομένας λαμβάνουσι, περὶ πύλων à la Miss Hélyett. Ἐν γένει ἢ Miss Hélyett κατέστη ἔργον δημοτικόν, δημοτικωτάτη δὲ ἢ διαπλάσασα τὸν χαρακτήρα αὐτῆς δεσποινὶς Biana Duhamel. Ἡ νεαρὰ αὕτη καὶ εὐειδὴς καλλιτέχνις εἶναι σήμερον τὸ enfant gâté τῶν Παρισίων. Πανταχοῦ ὅπου καὶ ἂν μεταβῇ τις θὰ συναντήσῃ τὴν εἰκόνα τῆς δεσποινίδος Duhamel. Πάντα σχεδὸν τὰ περιοδικὰ τῶν Παρισίων ἐδημοσίευσαν αὐτὴν καὶ δὲν ὑπάρχει τοῖχος ἢ ὑέλων καταστήματος, ἐν ᾧ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνηρτημένη εἰκὼν τῆς δεσποινίδος Duhamel, παριστάσα σκηνὴν τινὰ τῆς Miss Hélyett.

Ἄλλα πρὶν ἢ περὶ τῆς δεσποινίδος Biana Duhamel καὶ τῶν ἄλλων ἐν τῇ Miss Hélyett συναδέλφων τῆς τὸν λόγον εὐρύτερον ποιήσωμεν, καλὸν νομίζομεν νὰ προτάξωμεν μικρὰν τινὰ τοῦ ἔργου ἀνάληψιν, ὅπως ὁ ἀναγνώστης, ὁ τοσαῦτα βλέπων ἐν ταῖς ἔφημερίδι καὶ ἀκούων περὶ τοῦ ἔργου, ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ.

Τὰ ὁραιότερα πρᾶγματα παρουσιάζουσι πολλακτὴς παραδόξους ὁμοιότητας. Οὕτω παρευρισκόμενός τις εἰς παράστασιν τῆς Miss Hélyett, ἀναμνηστικῆς τοῦ κωμειδουλοῦ Si j'étais roi, ὅπερ τοσαύκις ἐπαίχθη ἐν τῷ Πέραν. Ἄν ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Adam ὁ ἀλιεὺς **Ζέφυρος** δώζει ἐκ τῶν κυμάτων τὴν πριγκίπισσαν **Νεμέαν**, ὅπως τὴν νυμφευθῆ ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει, ἐν τῇ Miss Hélyett ὁ ζωγράφος Παῦλος δώζει ἐκ τινος βαρᾶθρου τὴν ἡρωίδα, ὅπως συζευχθῆ μετ' αὐτῆς ἐν τῷ τέλει. Ἡ Miss Hélyett ἀγνοεῖ, ὡς καὶ ἢ **Νεμέα**, τίς ὁ σωτήρ τῆς καὶ ὡς ἐκείνη καὶ αὕτη τὸν σωτήρα τῆς ἐπιθυμεῖ σύζυγόν τῆς. Ἄλλ' ἐνταῦθα σταματᾷ ἡ ὁμοιότης, διότι καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἐν τῇ δράσει ὑπάρχει διαφορὰ μεγίστη, καθιστάσα τὰ δύο ἔργα ὅλως ἀνεξάρτητα ἀλλήλων. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν τῶν δύο ἔργων, ἕκαστον ἔχει ἰδίαν χάριν, ποικιλίαν καὶ πρωτοτυπίαν ἐν τῇ καθ' ὅλου πλοκῇ περὶ τῆς μουσικῆς ὅμως προκειμένην ἢ τῆς Miss Hélyett τοῦ Audran δὲν πιστεύομεν νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν τοῦ Si j'étais roi τοῦ Adam, ἂν καὶ κατὰ μέρος τιθεμένης πάσης παραβολῆς, ἔχῃ καὶ ἡ πρώτη ἀρκετὴν λεπτότητα καὶ σύνολον ἐμπνεύσεως, δικαιολογούσης τὴν φήμην, ἣν ἀπέκτησε. Μάλιστα δὲ τὸ ἔσχατον τῆς εἰκόνας τοῦ λευκώματος ἐν τῇ Γ' πράξει, ἐπαναλαμβάνόμενον καὶ ἐν τῷ τέλει, εἶναι ἀμίμητον.

Γνωστὸν ὅτι τὰ Πυρηναια ἐλκύουσι κατ' ἔτος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν λουτρῶν κόσμον ἐξ ὅλων τῶν σπημάτων τῆς γῆς τοῦτο ἔξηγεῖ τὴν ἐκεῖ μετάβασιν τοῦ ἀμερικανοῦ διαμαρτυρομένου ἱερέως Smithson, πατρὸς ἑνδεκα θυγατέρων, ἐκ τῶν ὁποίων συνο-

δεύει αὐτὸν ἢ ἑνδεκάτη καὶ μόνη ἄγαμος, ἢ Miss Hélyett, ὥρατα καὶ ἰδιορρυθμὸς κόρη. Ἡ Miss Hélyett ἀρέσκειται καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὰς ἐπικινδύνους ἀναβάσεις τῶν ὄρεων, τὰς δυσκόλους διαβάσεις τῶν κρημνῶν, τερπομένη εἰς τὴν θέαν τῶν ἀπροσίτων σημείων, τῶν στολιζόντων τὰ ὄρη. Ἐὰν ἐνίοτε λαμβάνῃ ἀμυχὰς ἢ καταξείχῃ τὰ ἐνδύματά τῆς, τοῦτο οὐδὲν τὸ θάρρος τῆς ἀφαιρεῖ, τοῦναντίον μάλιστα αὐξάνει τὴν ζέσιν τῆς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐπαναλάβῃ τὰς ἐκδρομὰς τῆς.

Ἡ μέχρι τρέλλας ριψοκίνδυνος Ἀμερικανὶς ἐπεχείρησεν ἡμέραν τινὰ τρομακτικὴν ἐπὶ ἀποτόμου ὄρους ἀνάβασιν, ἥτις παρ' ὀλίγον τῇ ἐστοιχίζε τὴν ζώην, διότι, ὀλισθήσασα, ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἂν μὴ ἐκθείας προνοίας τὸ φέρομά τῆς συνεκρατεῖτο ἐκ τινος παρατυχόντος δενδρουλλίου, θὰ κατέπιπτεν ἐν τὸς ἰλιγγιώδους βαρᾶθρου, ὅπου θάνατος τὴν ἀνέμενε σκληρὸς, ἀφευκτός.

Ἡ συγκίνησις ἦτο μεγίστη, ἢ δὲ ἀτυχῆς Miss ἐλειποθύμην. Τότε, αἰωρουμένη ἀπὸ τοῦ δενδρουλλίου, καθ' ὃν τρόπον ἢ ἰδιοτροπία τῆς μοῖρας τὴν ἔθεσε, φαίνεται ὅτι ἐπαρουσίασε θέαμα, τοῦ ὁποίου τὴν περιγραφὴν δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ἢ ἑλληνικὴ γλῶσσα.

Ὅτε ἐπανεῦρε τὰς αἰσθήσεις, ἐκεῖτο ἐξηπλωμένη ἐπὶ χλόης ἡρέμα, τὸ δὲ πρῶτον κίνημά τις ἦτο νὰ διορθώσῃ τὴν ἐσθῆτα τῆς, ἣν ἐνόμιζεν ἀτάκτως ἐξηγεμένην. Ἄλλ' ἢ ἐσθῆς ἦτο εἰς τὴν θέσιν τῆς. Λοιπὸν ὑπῆρξε σωτήρ· ὁ σωτήρ αὐτὸς διώρθωσε τὰ ἀτακτα, ἄρα τὴν εἶδεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην! Ἄλλὰ τίς οὗτος; Βεβαίως ἀνήρ· ἀλλὰ τίς; Ω! ἐντροπή! Ω! μαρτύριον τῆς πρωτεσταντικῆς αἰδουμένης! Τρέχει ἀμέσως κλαίονσα καὶ διηγεῖται τὸ πάθημά τῆς εἰς τὸν πατέρα τῆς. Εἰς τὸ ἐξῆς ἀδύνατον πλέον ἄλλος νὰ γείνη σύζυγός τῆς ἐκτὸς τοῦ σωτήρος τῆς, εἰς τὸ ἐξῆς τὸ μόνον μέλημά τῆς ἔσται νὰ ἐπανεύρη ἐκείνον, ὅστις τὴν ἔσωσεν, αὐτὸς καὶ μόνος δέον νὰ τὴν νυμφευθῆ, ὅπως ἐξαλείψῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐθεώρει κηλὶδα εἰς τὴν συνειδήσιν τῆς.

Ἡ Miss Hélyett ἔχει μικρὸν βιβλίον, εἶδος **δυναξίου**, τὸ ὁποῖον τῇ εἶναι ὁδηγὸς εἰς τὰς διαφόρους τοῦ βίου τῆς περιστάσεις. Τὸ βιβλίον τοῦτο τῇ λέγει ὅτι ὀφείλει νὰ ἐπανεύρη τὸν **ἄνθρωπον τοῦ ὄρους** καὶ θὰ τὴν βοηθήσῃ ὁ πατήρ τῆς, εἰς ὃν οἱ νόμοι τῆς πατρίδος καὶ οἱ τύποι τῆς θρησκείας ἐπιβάλλουσι τὴν μόνην ταύτην λύσιν, ἵνα μὴ προσβληθῆ τὸ γόντρον τῆς ἠθικῆς.

Διαρκοῦντος τοῦ θέρους, ὁ Smithson καὶ ἡ θυγάτηρ του εὐρίσκονται ἐντὸς εὐρυτάτου φαιδροῦ κύκλου ἐραδιτεχνῶν πάσης ἐμπνεύσεως καὶ ἀποχρώσεως. Εἰς μεταξὺ αὐτῶν, ὁ ζωγράφος Παῦλος, ἐφελκτεῖ τὴν προσοχὴν τῆς ἡρωίδος ἡμῶν, διότι φαίνεται ὅτι τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὅτε ἠτένιζε τὴν Ἀμερικανίδα, ἐνεῖχε ποιὰν τινὰ στοργὴν, φίλτρον, τὸ ὁποῖον εὐαρέστως ἐπ' αὐτῆς ἐπέδρα. Ἐν τούτοις ἢ φροντίς, ἣν ἢ ἀτυχῆς κόρη ἔχει νὰ ἐπανεύρη μετὰ τὸσον κόσμον **τὸν ἄνθρωπον τοῦ ὄρους**, ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς πᾶσαν τέρψιν καὶ ἡσυχίαν καὶ δὲν τῇ ἐπιτρέπει νὰ συνδιασκεδάσῃ μετὰ τῶν ἄλλων. Τρέχει ἀδιακόπως, καθημένη ἐντὸς τοῦ ψιθίνου κινητοῦ φορείου τῆς, ὁ δὲ πατήρ τῆς τὴν ἀκολουθεῖ εἰς τὰς ἐκδρομὰς τῆς. Μετ' ὀλίγον συναντῶνται.

— Λοιπὸν;

— Τίποτε· οὐ;

— Τίποτε!

Καὶ ἢ ἔρευνα ἐξακολουθεῖ ἐκ νέου.

Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαρκέσῃ ἐπ' ἄπειρον, ὁ δὲ γέρον Smithson, ἀπαυδῆσας νὰ τρέχῃ κατόπιν τοῦ ἀνευρέτου **ἄνθρωπου τοῦ ὄρους**, συλλαμβάνει τὴν ἰδέαν νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ διὰ τινος βλακῶς πατριώτου του, James, ὅστις ἠρᾶτο ἐμμανῶς τῆς Miss Hélyett καὶ εἰς οὐ τὰς ἐρωτικὰς πλῆγὰς ὁ γέρον δὲν ἠδυνήθη νὰ μείνῃ ἀνάληγτος.

Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ τῇ εἴπῃς ὅτι εἶσαι ὁ **ἄνθρωπος τοῦ ὄρους** καὶ ἐκείνη ἀμέσως θὰ θελήσῃ νὰ δὲ νυμφευθῆ. Ὁ ἀτυχῆς βλάξ, ἀγνοῶν τί λέγει καὶ τί πράττει, θέλων δὲ μόνον ν' ἀποκτήσῃ τὸν πολῦτιμον μαργαρίτην, κωμικώτατα ὑποδέεται τὸ ὑποβληθὲν αὐτῷ πρόσωπον τοῦ homme de la montagne καὶ ἀναγκάζει τὴν Miss Hélyett νὰ τὸν δεχθῆ σύζυγόν τῆς, καίτοι μὴ εὐαρεσθηθεῖσαν ὅτι τοιοῦτον βλάκα ἠθέλησεν ἢ τύχη τὸν σωτήρα τῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τοῦτω τὰ πρᾶγματα ἀλλάσσονται. Παρουσιάζεται αἰθνης θιάσος Ἰσπανῶν, συγκείμενος ἐκ τινος παριδόξου **δενόρα**, τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ τοῦ ἐραστοῦ τῆς Γασκάνου

ταυρομάχου, τύπου τοῦ ψεύδους καὶ τῆς καυχισιολογίας. Αὐτὸς ὁ κύριος ταυρομάχος, καυχόμενος, διηγείται ὅσα κατὰ φαντασίαν διέπραξεν ἀνδραγαθήματα καὶ μεταξύ ἄλλων ἀναφέρει ὅτι ἔδωσεν ἕκ βεβαίον θανάτου, ἕκ τινος κρηνοῦ, κόρην ὠραίαν, ἥτις τῷ ὀφείλει τὴν ζωὴν.

Τὸν ἀκοίει ἡ Mis Hélyett. "ὦ! φρίκη! αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ σωτήρ της, αὐτὸν λοιπὸν ὀφείλει νὰ νυμφευθῇ! Ὁ ἄλλος λοιπὸν, ὁ βλάξ τὴν ἠπάτησε! Τὸν πέμπει εἰς τὸν διάβολον καὶ σχεδὸν διὰ τῆς βίας ζῆται ν' ἀρπάσῃ ἕκ τῶν χειρῶν τῆς **δενορίνας** τὸν ἐραστὴν της, ὅπως τὸν νυμφευθῇ.

Ἡ ἀτυχὴς Hélyett οὕτω πράττουσα μόνον τὴν συνειδήσιν της καθιστάσασκεν ἐκπληροῦσα τὸ καθῆκον της, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν καρδίαν της, καθόσον ἀφ' ἐνὸς μὲν ἠγάπα τὸν Παῦλον, ἀφ' ἑτέρου δ' ἀποστρέφει τὴν ἐνέπνεεν ὁ κακῆ μοῖρα μέλλον σύζυγός της. Ὁ δὲ Παῦλος, μαθάνων ὅτι ἐκείνη εἰσίσκετο εἰς τὴν παραμονὴν νὰ νυμφευθῇ μετ' ἄλλου, ἀποχαιρετᾷ τοὺς φίλους του καὶ ἐτοιμάζεται ν' ἀπέλθῃ, παρακαλεῖ δὲ μόνον τὴν φίλιν του νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ζωγραφίσῃ ἐντὸς τοῦ λευκώματος του τὴν εἰκόνα της, ἐν εἶδει ἐνθυμίου. Στέργει ἐκείνη προθύμως καὶ ἐν ᾧ ὁ Παῦλος ἐξέρχεται, ἐπιθυμία τὴν καταλαμβάνει καὶ ἀκράτητος περιεργία νὰ ἴδῃ τί ἐμπεριέχει τὸ λεύκωμα, ὅπερ εἶχεν ἐκεῖνος ἀφήσει ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐπιστρέφει ὁ Παῦλος.

Ἐτοιμάζεται ἐκείνη, διορθώνει φιλοκάλως τὴν περιβολὴν της, ἀνυψοῖ τὸν γῦρον τοῦ πύλου της κατοπτρίζεται καί, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γυναικείας φιλαρεσκείας, μεταμορφοῦται θαυμασίως καὶ καθίσταται πράγματι ἀντικείμενον ἄξιον τοῦ χρωστικῆς ζωγράφου. Μετ' ὀλίγον ἡ εἰκὼν περατοῦται ὀμοῖα μετ' ἀδελφῶν περιεργίας ἐπὶ τοῦ λευκώματος ἡ Miss, τὸ ἀνοίγει καὶ ῥίπτει ἄπληστον ἐντὸς αὐτοῦ τὸ βλέμμα. Ἄλλ' αἰφνης ἀλλοιοῦται, τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της μεταβάλλεται καὶ μετὰ σπασμωδικῆς χειρὸς τὸ λεύκωμα κλείουσα, πίπτει ἀναίσθητος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἐκπληκτοῦ Παύλου, ὅστις μόλις ἕκ τῆς συγκινήσεως δύναται νὰ καλέσῃ βοήθειαν.

Τρέχει πάραυτα ὁ πατήρ.

— Τί εἶναι; τί τρέχει; τί ἔπαθεν ἡ κόρη μου; Hélyett! Hélyett! Ἀνεγείρει τότε ἐκείνη ἡρέμα τὴν κεφαλὴν, ἀνοίγει μεγαλωστὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ, σφίγγουσα τὸν Παῦλον, λέγει μετὰ φωνῆς χαρῶπις, εἰς ἡν μάτην ἐξήτησε ν' ἀναρίξῃ δεμνοτυφίαν.

— Πάτερ μου, ἰδοὺ ὁ ἀληθινὸς **ἄνθρωπος τοῦ ὄρους!**

Τί εἶχε συμβῆ;

Σωτήρ της ἦτο τῷ ὄντι ὁ Παῦλος, ὅστις κατόπιν ἀντέγραψεν ἐν τῷ λευκώματι του ἀπαραλλάκτως τὴν σκηνὴν ἐκείνην, τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὑρέθη ἡ Miss Hélyett, ὅτε ἐκρεμάσθη ἕκ τοῦ δενδρουλλίου. Πάντα ταῦτα εἶδεν ἡ Ἀμερικανὶς ζητοῦσα ἐν τῷ λευκώματι τὴν εἰκόνα της καὶ ἰδοὺ πῶς ἀνεῦρε τὸν ἀληθῆ σωτήρα της.

Πρόσκομμα οὐδὲν ὑπῆρχεν, ἔρως πρὸ πολλοῦ προηγεῖτο· ὁ γάμος λοιπὸν ἀμέσως ἀποφασίζεται καὶ ἰδοὺ ὅλη ἡ ἱστορία.

Αὕτη ἡ ὑπόθεσις τοῦ κωμειδουλλίου, ποικιλομένη, ἐννοεῖται, ὑπὸ σκηνῶν καὶ ἐπεισοδίων χάριτος καὶ θυμωδίας. Μολαταῦτα, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οὐδὲν ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε τὸ ἔκτακτον. Εἶπομεν δὲ καὶ ἐν ἀρχῇ ὅτι καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ ἔργου χάρις δὲν εἶναι ἕκ τῶν σπανίων. Τίς λοιπὸν ὁ λόγος τοσαύτης ἐπιτυχίας; τίς ἡ αἰτία τοιοῦτου πατάγου;

Καθ' ἡμᾶς, ὁχόντας τὴν τέχνην νὰ παρερεθώμεν εἰς τὴν 454 τοῦ ἔργου παράστασιν ἐν τῷ θεάτρῳ Bouffes Parisiennes, ἀπροκαταλείπτως δὲ κρίνοντας, ἡ ἀρχὴ ὅλου αὐτοῦ τοῦ πατάγου, ὅλης αὐτῆς τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ δεσποινὶς Biana Duhamel, ἡ νεαρὰ συμπαθεστάτη αὐτῆ καλλιτέχνης, ἐκείνη διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε τὸ ἔργον. ἐκείνη ἥτις τὸ ἀνέδειξε, διαπλάσασα θαυμασίως τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἀμερικανίδος Miss Hélyett, καὶ διὰ τῆς ἀναδείξεως ταύτης ἀνεδείχθη, ἡ δεσποινὶς Biana Duhamel, ἥτις πρὸ τῆς πρώτης τῆς Miss Hélyett παραστάσεως ὑπαδύετο ἀπλούστατα πρόσωπα Subrettes, ἦν ἐνθυμοῦνται ὅλοι οἱ ἐν Παρισίῳ ἔλληνες φοιτηταί, ἐρχομένην καθ' ἐκάστην ἐσπέραν μετὰ τὸ θέατρον εἰς τὰ καφέτια ἐκεῖνα, ὅπου συνήθως συνεχίζεται καὶ ἐπισφραγίζεται ἡ τῶν θεάτρων καὶ τῶν χορῶν διασκέδασις, εὐθυμον, φαιδρῶν, ἄδουσας ὑπὸ τὸν ἀμφίβολον ἦχον ἀτέχνως ὑπὸ φοιτητοῦ κρουομένου κλειδοκυμβάλου, τὰ τεμάχια ἐκεῖνα, ἅτινα πρὸ

μικροῦ ἀπὸ σκηνῆς ἐψάλλον, ἡ δεσποινὶς Biana Duhamel, τὸ enfant gâté τῶν Παρισίων!

Καὶ δὲν ἔχει ἔκτακτον σκηνικὴν τέχνην, οὐδὲ κοσμεῖται ὑπὸ φωνῆς σπανίας ἢ μικρὰ αὐτῆ γόνισσα, ἢς ἕκαστον μεῖδιωμα, μία γλυκεῖα λέξις πρὸς χιλιάδας φράσεων ἰσοδυναμοῦσιν, ἀλλ' ἔχει συγκεκεντρωμένην ἐν αὐτῇ ὅλην ἐκείνην τὴν χάριν, τὸ chic ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον καυχᾶται ἡ Παριδιανή, κινουσα τὸν φθόνον τῶν Ἀγγλίδων καὶ τῶν Γερμανίδων.

Ἐλαφρὰ, χαρίεσσα, μικροῦλα μὲ φωνὴν μελισταγῆ καὶ βλέμμα γοργόν, πλήρες ὑγροῦ συμπαθείας καὶ νοημοσύνης, ἡ δεσποινὶς Duhamel ἐνεσαρκώθη ἐν τῷ προσώπῳ, ὅπερ ἐπ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτὴν ἐπλάσθη καὶ τὸ ἀνέδειξεν, ἐξασφαλίσασα οὕτως ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι, εἰς ἑαυτὴν μὲν δόξαν καὶ τιμὰς καὶ πλοῦτη, εἰς τὸν συγγραφέα, τὸν συνθέτην καὶ τὸν ἐργολάβον τοῦ θεάτρον κέρδη ἄφθονα, εἰς τοὺς Παριδιανούς τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν, εἰς δὲ τὸν εὐφυᾶ ἔμπορον τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης μεγάλων **ρεκλάμαν**, καθόσον αἱ εἰς μέγα μέγεθος φωτογραφίαι της, ἐπὶ τῶν ὑελωμάτων ἀνηρτημέναι, ἐλκύουσι κόσμον.

Οὐδεμία περιγραφή ἀρκεῖ νὰ παραστήσῃ καὶ ἀναδείξῃ δεόντως τὴν χάριν, μεθ' ἧς παίζει ἡ συμπαθὴς καλλιτέχνης. Ἐκαστον αὐτῆς βῆμα, ἡ λόγον, ἐκάστην στροφὴν ἄσματος ἢ κινήσιν παρακολουθοῦσιν ἀκράτητα καὶ ἐνθουσιώδη τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ ἐπευφημῖαι. Ἐκ τοῦ στόματός της ἀφαρπάζει ὁ ἀκροατὴς τὴν γλυκύτητα τῆς ἐκφράσεως καὶ τὴν μαγεῖαν τῆς ἀπομιμήσεως. Τὸ τέλειον ἐν τῇ ἀπομιμῆσει τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἀμερικανίδος Miss Hélyett ἐνεσαρκώθη, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ δεσποινίδι Duhamel.

Mais il faut voir ça! . . .

Περὶ τὸν εἰπεῖν ὅτι ἡ ἐπιτυχία καὶ τῶν λοιπῶν ἠθοποιῶν βαίνει παραλλήλως τῇ τῆς δεσποινίδος Duhamel. Πάντες οἱ λαμβάνοντες μέρος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου εἰδὼν ἄριστοι καλλιτέχναι, μετὰ τέχνης μεγίστης παίζοντες, οὕτως ὥστε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὑψίσταται πλήρης ἡ ἁρμονία τῆς καθ' ὅλου δράσεως.

Ἄξιοι μνείας εἰδὼν ἡ κυρία Maurel, ὑποκρινόμενη τὴν **δενορίαν**, ὁ κ. Maugé (Smithson), ὁ κ. Huguenet (Puycardas) καὶ ὁ κ. Jannin, ὅστις ἐν τῇ ὑποκρίσει τοῦ ἕκ Σικάγου βλακῆς James εἶναι τῷ ὄντι ἀμίμητος. Ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ μεθ' ὁποσῆς εὐτραπέλου χάριτος καὶ ἀρεστῆς ἰδιορρυθμίας λέγει τῇ Miss Hélyett: **Je suis l'homme de la montagne!**

Ἐν Παρισίῳ κατὰ δεκέμβριον 1891.

Π. Α. Δ.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

I.

Ἐνῷ ὁ Ζαφρὲ διωλίσθαιεν ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ἑδρας τῆς ἀμάξης ὁ Ριχάρδος Βρίς ἐδράττετο τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων. Ἡ ἀμαξοστοιχία, ἥς πρὸ μιᾶς στιγμῆς εἶχεν ἐξέλθει, ἐκινήθη καὶ ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ ἐγένετο ἀφανὴς ἐνῷ ἀτμὸς ἐξετινάσσετο ἕκ τῆς καπναγωγῆς τῆς ἀτμήρου αὐτῆς ἀμάξης κατὰ μικρὰ διαλείμματα. Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξηφανίσθη πρὸς τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν ἐκείνης, πρὸς ἣν ὠδεύεν ἡ ἀμαξά. Οἱ ὑπὸ τοῦ ἐκτινασσομένου ἀτμοῦ σχηματιζόμενοι κρῖκοι ἔμενον ὑπὸ τοὺς χαμηλοὺς κλώνους τῶν δένδρων, θά' ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ κεκορεσμένη καὶ πνιγηρὰ ἀτμοσφαῖρα ἐπέλεξε καὶ ἐβάρυνεν αὐτούς, ἀδυνατοῦντας ἐπομένως ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὰ ὕψη. Ἐμενον δ' ἐκεῖ ἐπὶ μακρὸν ὥσει μὴ θέλοντες νὰ ἐξαφανισθῶσιν εἰς τοὺς αἰθέρας διότι δὲν προσεῖλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν διαβατῶν.

Οἱ ἵπποι ἐκκλπαζον ταχέως ἐπὶ τῆς ὀφιοειδοῦς ὁδοῦ, ἥτις ἦν ἀληθὴς ὁδὸς τῆς Γαλλίας, ἐδῶ μὲν λίαν ὀφιοειδῆς καὶ σχεδὸν

ἐλικοειδής, ἐκεῖ δὲ εὐθεία, μεθ' ἱκανῆς κλίσεως ὥστε ὁ κατερχόμενος αὐτὴν νὰ ἔχη πρὸ αὐτοῦ ποικιλίαν τοπίων, ἅπερ ἦσαν πράσινα, ὀλοπράσινα, ὅμοια τῶν ὁποίων μόνον μετὰ βροχᾶς θερινάς ἐπὶ πολὺ παραταθείσας ὑπάρχουσι. Τὰ τοπία ἐξετείνοντο ὅτε μὲν δεξιᾷ, ὅτε δὲ ἀριστερᾷ, εὐχάριστα, καὶ πάντοτε ἐξ ἑνὸς μέρους ἀπολήγοντα εἰς λοφίσκον, ἐν τῷ λιθίνῳ καὶ σιδηροχρόῳ σώματι τοῦ ὁποίου, πρὸς δίκνοϊξιν ὁδοῦ, ἡ πυρίτις πρόσφατον διήνοιξε πληγὴν.

Ἡ βροχὴ εἶχε παύσει, ἀπέμενον ὅμως τοσαύτη ὑγρασία ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ὥστε αἱ σταγόνες συνεσωρεύοντο ἐπὶ τῶν ἐκ μετάλλου φαλκῶν, ὅμοιαι πρὸς ἀναριθμήτους μαργαρίτας. Τὴν ἀναπνοὴν ἀνέκοπτεν ἀνεπαισθῆτως ἐλαφρὰ ἀλλὰ καὶ εὐχάριστος συνάμα πίεσις. Τὸ ζῆν ἐν τῇ ὑπὸ ὕδατος κεκορεσμένη ἀτμοσφαιρᾷ ἐκείνῃ, ἦν μὲν εὐχάριστον λίαν ἀλλὰ καὶ δυσχερὲς συνάμα. Ὁ οὐρανὸς ἦν συνεφώδης, ὁ ὄριζων ἀπεκρύπτετο, καὶ ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν πλήρη ζωῆς πρασιάν, διὰ τῶν ἐξ αἰγείρων καὶ πετελεῶν ὑψηλῶν ἀναδενδράδων ἔρρεε ρεῦμα ζωγνοῦ ζωῆς. Ἡσθάνετό τις πανταχόθεν ἀποπνεόμενον τὸν χυμὸν, τὴν ζωὴν τοῦ αὐγούστου.

Ἡ κατωφέρεια τῆς ὁδοῦ κατέστη ἐν τῷ μεταξύ μᾶλλον ἀπότομος καὶ ὅμως οἱ ἵπποι δὲν εἶχον ἀνακόψει τὴν ὁρμὴν αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὁ Ριχάρδος, μολοντί ἀφηρημένος ὅλως καὶ βεβουθισμένος εἰς σκέψεις, ἀνελογίσθη αὐτοῦς. Ἀφοῦ ἀνέκοψεν ἐπ' ὀλίγον τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἐκκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἤρώτησεν.

— Ζαφφέ, πῶς εἶναι ἡ μήτηρ μου;

Ὁ Ζαφφέ ἐκκλινεν ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἐμπρὸς εἰς τρόπον ὥστε εὐρέθη σχεδὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ.

— Ἡ κυρία εἶναι πολὺ καλὰ, ἀπήντησε διὰ τόνου οἰκείου ἄμα καὶ πλήρους σεβασμοῦ, ὡς ἀρμόζει εἰς ἀρχαίον καὶ ἀσφαλτὴ περὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὑπηρετήν. Σήμερον ὅμως τὸ πρῶν, ὅταν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν σας, ἦτο ὀλίγον...

— Ὀλίγον, τί; ἠρώτησεν ὁ Βρὶς ἀποτόμως πως.

— Ὀλίγον... δὲν ἤξεύρω πῶς νὰ ἐκφρασθῶ χωρὶς νὰ ἐξέλθω τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὀφείλω πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν κυρίαν...

— Λέγε λοιπὸν ὅπως σοῦ ἔλθει καὶ ἄλλοτε κἀμνεὶς ἐκλογὴν λέξεων.

— Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ ἀπαιτεῖτε, σὰς λέγω ὅτι ἡ κυρία ἦτο ὄχι ὅπως πάντοτε. Μήπως ἐγράψατε τίποτε τὸ ὁποῖον δὲν ἤρεσεν εἰς τὴν κυρίαν;

Καὶ ἡ ἀγνόητα ψυχῆς ἀποπνεύουσα φυσιογνωμία τοῦ Ζαφφέ ἐξέφραζεν ἀνησυχίαν τόσῳ κωμικῆν ὥστε ὁ Βρὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ μειδιάσῃ.

— Ναί, Ζαφφέ, ἀπήντησεν ἐξακολουθῶν νὰ μειδιά, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τῇ ἔγραφον δὲν ἦσαν πράγματα δυνάμενα νὰ τῇ ἀρέσασιν... μολοντί πράγματι...

Ἡ ὁδὸς καθίστατο μᾶλλον κατωφερής, ἐπομένως ὁ Βρὶς ἐσφιγξε πλειότερον τὴν τροχοπέδην, ἔλαβε τὴν μάλιστα καὶ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἵππων. Ὁ Ζαφφέ ἀφοῦ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀνέμεινε ἐν τῇ αὐτῇ θέσει καὶ στάσει, ἐκάθησεν ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ καὶ ἐσταύρωσεν ἐπὶ τοῦ στήθους τοὺς βραχίονας.

Τεσσαράκοντα ἀκριβῶς εἶχον παρέλθει ἔτη ἀφ' οὗτο ὁ Ζαφφέ εἶδε τὸ φῶς ἐν τοῖς ὑποστατικοῖς τῆς οἰκογενείας Βρὶς· μόλις τὸ ἑβδομὸν ἄγων τῆς ἡλικίας ἔτος ἐκράτει ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Ριχάρδον, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὸν οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅστις, καίπερ τριῶν ἐτῶν ἡλικίαν ἀριθμῶν, ἦτο τόσον ζωηρὸς, ὥστε ἀπῆλιξε τὰς ὑπηρετίας, ὧν διέφευγε τὴν ἐπιβλέψιν. Ὁ Ζαφφέ λοιπὸν ἀπέβη ὁ φύλαξ τοῦ νέου κυρίου κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην καθ' ἣν τὰ τέκνα τῶν πλουσίων τυγχάνουσιν αὐτὰ ταῦτα στενῆς ἐπιβλέψεως.

Τὰ ἔτη παρήλθον. Ἐκ προστάτου συντρόφου ὁ Ζαφφέ ἐγένετο ὑπηρετής, οὐδέποτε ὅμως κατέστη δυνατὸν νὰ ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν ὑπηρετῶν. Ὁ υἱὸς οὗτος χωρικῶν ἀπέμεινε χωρικός, μεθ' ὅλας τὰς μικρὰς καὶ στενάς περισκελίδας δι' ὧν ἐνέδου αὐτόν. Ἡναγκάσθησαν λοιπὸν οἱ κύ-

ριοι αὐτοῦ νὰ παραιτηθῶσι πάσαν ἀπόπειραν πρὸς μεταβολὴν τοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ καὶ νὰ κρατήσωσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐπαύλει καὶ τῷ πύργῳ Πινόν. Ἄλλως τε, ἄνευ τοῦ Ζαφφέ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Πινόν. Ἐὰν ὅμως ὁ Ζαφφέ δὲν ἦτο ὑπηρετὴς μεγάλου καὶ διασήμεου οἴκου, ἀλλὰ καὶ τὸ Πινὸν δὲν ἦτο σχεδὸν πύργος ὡς κοινῶς ἐννοεῖται. Ἦτο ἀρχαία κατοικία, ἀξιοπρεπῆς ἐξωτερικῶς, ἀλλ' ἐστερημένη τιμαριωτικοῦ γοήτρου. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ὁ Ριχάρδος Βρὶς ἠγάπα ἀμφοτέρους, τὸν τε Ζαφφέ καὶ τὸν πύργον, διότι ἐκεῖ ἀνεπαύετο ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις κυκεῶνος.

Ἐβλεπέ τις μακρόθεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς πρασινοχρόου λόφου, τὴν κατοικίαν, ἣτις ἦν παράδοξον σύμπλεγμα πυργίσκων καὶ οἰκοδομῶν, οἰκοδομηθέντων ἄνευ προδιαγεγραμμένου σχεδίου, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν αὐτῇ κατ' ἐποχὰς οἰκησάντων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γελοέντος ἐκείνου τοπίου τῆς Βουργουνδίας ὁ πύργος εἶχε καθαρῶς βουργουνδικὸν τύπον. Ἦν χαρτεῖς ἀλλ' οὐχὶ καὶ συνήθης, πλούσιος ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπιδεικτικὸς, στερεῶς καὶ καλῶς ἐκτισμένος ἀλλ' οὐχὶ καὶ βαρὺς. Ὁ Βρὶς, ἄμα ἰδὼν μακρόθεν τὰς οἰκοδομὰς, ἤρξατο μειδιῶν.

— Ζαφφέ, εἶπεν, ὡσεὶ τὸ μειδιάμα ἐκεῖνο ἦν ἐξωτερίκευσις ἄλλου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ ὑπάρχοντος, πῶς πάγει ὁ υἱός μου;

— Ἄ! τὸν κατεργάσῃ, πόσον εἶναι ὠραῖος! ἀνέκραξεν ὁ Ζαφφέ, λησμονῶν ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ αὐτοῦ πᾶσαν ἄλλην λεπτοτέραν ἔκφρασιν. Πόσον ὠραῖος εἶναι καὶ πόσον δυνατός! Χθὲς μεῦ ἔδωκε μιὰ γρονθιά στὴν ράχην, ποῦ μ' ἐφάνηκεν ὁ οὐρανὸς σφονδύλι! Καὶ αὐτὸ ἦτο δῆθεν διὰ νὰ χωρατεύσῃ. Ξεύρετε, κύριε, ἐπαίζαμε... λοιπὸν ἐγὼ ἤμουν στὰ τέσσαρα καὶ τοῦ διώθωντα τὸ ἄλογό του, λοιπὸν, βλέπετε, ἡ ράχη μου εἶχε στάσιν προκλητικὴν...

— Ἐχεις εἰδήσεις ἀπὸ Ρουβεραι; Πῶς εἶναι ἡ κόρη μου;

— ὦ, τὸ ἀγγελουδί! Ἐπῆγα προχθὲς ἐκεῖ, εἶναι κάλλιστα. Ἐκεῖνη εἶναι μιὰ χαρὰ. Δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο κορίτσι ὠραιότερον καὶ πλέον γελαζόμενον στὸν κόσμον.

Τὰ ἄκρα τοῦ στόματος τοῦ Ζαφφέ, οὕτως βυλιούντος, ἀνῆλθον μέχρι τῶν ἐρυθρῶν αὐτοῦ ὠτων καὶ ὀλόκληρον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπέπνεεν ἔκτακτον εὐχαρίστησιν. Ὁ Βρὶς, ἐπὶ τῷ συγκεκινημένῳ ἤχῳ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἐστράφη λέγων.

— Ἐπρεπε νὰ νυμφευθῆς, διότι εἶσαι πλασμένος διὰ νὰ ἦσαι οἰκογενειάρχης.

— Αἱ! κύριε, εἶπεν ὁ ὑπηρετὴς πηδῶν ἐκ τῆς ἔδρας αὐτοῦ κατὰ γῆς διὰ ν' ἀνοίξῃ τὴν κιγκλιδωτὴν θύραν τοῦ κήπου, ἐὰν εἶχα παιδιὰ, θὰ μ' ἐμπόδιζαν πιθανῶς νὰ ἀγαπῶ τὰ ἰδικὰ σας!

Ἀνερριχθῆ αὐθὺς ἐπὶ τῆς ἔδρας αὐτοῦ καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ ὁ Βρὶς, ῥίπτων αὐτῷ τοὺς χαλινούς, ἀνῆλθε τρέχων τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἣτις ἤγεν εἰς τὸ περιστύλιον.

— Καὶ ὅταν σκέπτομαι ὅτι μόλις εἶναι τριάντα ἐξ χρόνων! ἐσκέπτετο ὁ πιστὸς ὑπηρετὴς, ἀκολουθῶν τὸν κύριον αὐτοῦ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμαι σαράντα καὶ ὅτι ἐγὼ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἤμαι ἀγαμος, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶναι χηρὸς καὶ ἔχει ἀκόμη καὶ δύο παιδιὰ! Καὶ νὰ σκέπτομαι ἀκόμη ὅτι ἐκεῖνο τὸ μικρὸ ἀγγελουδί, ποῦ μόλις εἰμπορεῖ νὰ λέγει «Παπᾶ», δὲν θὰ ἔχη ποτὲ ἀνάγκη νὰ πῆ καὶ «Μαμᾶ».

— Τέλος πάντων ἤλθες! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Βρὶς, δραμοῦσα εἰς συνάντησιν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Ἐνῶ ἐκεῖνος ἠσπάζετο αὐτὴν, ἐκεῖνη ἀπηύθυνεν αὐτῷ ἄλλεπαλλήλους ἐρωτήσεις. Ἦτο γυνὴ μικρὸσωμος καὶ ζωηρά, πάντοτε χαρίεσσα ὑπὸ τὴν ὠραίαν αὐτῆς κόμην, ἣτις ἄλλοτε μὲν ἦν ξανθὴ, νῦν δὲ, σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου, λευκὴ, ἀλλὰ πάντοτε λεπτοτάτη ὡς μέταξα καὶ ἡ ὁποία ὑπὲρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐσχημάτιζεν εἰσὶν εὐστέφανον ἐκ βοστρύχων. Ἡ γυνὴ ἐκεῖνη ἦτο αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀεικίνητον καὶ ἡ δραστηριότης αὐτῆς, ὅλως παράδοξον φαινόμενον ἐν τῷ λεπτοτάτῳ ἐκείνῳ σώματι, ἀντὶ νὰ ἐλαττοῦται, τούναντίον, προοιούσης τῆς ἡλικίας, ἠύξανεν.

— Πού είναι ο υιός μου; ἤρώτησεν ὁ Ριχάρδος ὅταν τέλος πάντων εὔρε καιρὸν νὰ ὀμιλήσῃ.

— Εἰς τὸ ἐστικτόριον, θὰ τὸν ἰδῆς μετ' ὀλίγον. Κατὰ πρῶτον ὄμως εἰπέ μοι, δὲν εἶναι βεβιαίως σπουδαῖον αὐτὸ τὸ σχέδιόν σου πιστεύω; Σὲ εἰδοποιῶ ἀπὸ τώρα ὅτι ἐάν εἶναι ἀστείότης, τὴν εὐρίσκω πολὺ ἄνοστην, ἐάν ὄμως πάλιν εἶναι σπουδαῖον τότε θὰ . . .

— Νὰ σὲ εἰπῶ, μητέρα, διέκοψεν ὁ Ριχάρδος γελῶν ἐν τῷ μεταξύ βεβιασμένως, σὲ παρακαλῶ, στείλέ με τὸν Ἐδμόνδον νὰ τὸν φιλήσω μιὰ ὥρα πρὶν καὶ δόσε με καὶ κάττι νὰ φάγω. Ὑστερον ὀμιλοῦμεν.

Ἡ κυρία Βρίς ἐγένετο αἴφνης σοβαροτάτη. Ἐγνώριζε καλῶς τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ ὅτι πάντοτε ἐπράττειν ὅ,τι ἤθελε. Χωρὶς λοιπὸν ν' ἀπκητήσῃ, ἐκρούσε τὸν κώδωνα, ἔδωκε διαταγὴν νὰ προετοιμασῶσι τὸ γεῦμα καὶ συνώδυσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐστικτόριον.

Ὁ Ἐδμόνδος ἔλα ὡς εἶδε τὸν πατέρα του ἔδραμε πρὸς αὐτὸν καὶ προσεπάθει ν' ἀνακριθῆ ἐπὶ τῶν κηνημῶν του. Ἦτο ὠρακίος παῖς, ρωμαλκίος καὶ ἀνεπτυγμένος, ἔχων ὕψος εὐπιστον ἀλλὰ καὶ ἀπύτομον συνήκη, ὡς οἱ παῖδες οἱ γινώσκοντες τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐπὶ τῶν περιστοιχουσῶν αὐτοὺς γυναικῶν, ἦδη ἄνδρες ἀποβάντες, ὡς πρὸς τὸ κερφάλκιον τοῦτο, καὶ ἔχοντες συναίσθησιν τῆς παντοδυναμίας αὐτῶν.

Μετ' ὀλίγον ἐφάνη ὁ Ζαφρέ. Διὰ χειρὸς ἀσφαλοῦς καὶ στιβαρῆς ἐτοποθέτησε τὸν Ἐδμόνδον ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ ἑδρας καὶ προσέειπε περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ χειρομάκτρον. Ὁ Βρίς παρετήρησε μετ' ὀλίγον ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐσέβετο τὸν ὑπρέτην μᾶλλον τῆς μητρός αὐτοῦ καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ μειδιᾷ ἐπὶ τούτῳ ἐνδομύχως.

Ἡ ἀπολυταρχικὴ κυρία Βρίς, ἣτις εἶχεν ἐπιβλέψει ἐκ τοῦ πλησίον τὰς σπουδὰς τοῦ Ριχάρδου, λίαν ἐνωρὶς στερηθέντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εἶχε λοιπὸν εὔρει τὸν κύριον αὐτῆς ἐν τῷ ὠραίῳ καὶ ζανθῷ ἐκείνῳ παιδί, μὲ ὀφθαλμοὺς φαιούς, ὁμοιοτάτῳ τῷ Ριχάρδῳ ὅτε καὶ οὗτος ἦν τῆς αὐτῆς ἡλικίας. Νέος πάντοτε οὗτος, μεθ' ὅλας τὰς λευκὰς τρίχας, αἰτίνες ἐν τοῖς κροτάφοις αὐτοῦ ἀνεμυγνόντες μετὰ τῆς ξανθῆς αὐτοῦ κόμης, ὁ Ριχάρδος Βρίς, διέστημος ὡν δικηγόρος τῶν Περσιῶν, πλούσιος καὶ βουλευτής, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ χαρῆ, ὡς μαθητῆς διαφυγῶν τῆς σχολῆς ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι ἡ αὐστηροτάτη μήτηρ αὐτοῦ, ὑπέκυπτε νῦν εἰς τὰς θελήσεις τοῦ μικροσκοπικοῦ ἐκείνου δεσπότη. Ἡ σκέψις αὐτῆ, ὡς ἀτραπὴ διήλθε τὸν νοῦν αὐτοῦ, ὑπωσδήποτε ὄμως νύχαριστήθη ἐξ αὐτῆς.

Τὸ πρόγευμα ὑπῆρξε λίαν σύντομον καὶ ὁ Ζαφρέ αὐτὸς ἐφαίνετο κατὰ τὸν ὅσον ἐσπεύδον νὰ περτωσῶσιν αὐτό. Ὁ Ἐδμόνδος, γαλήνιος ὀλίγον ἀποβὰς συνεπιεῖ τῆς προυνσίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἦτο φρονιμώτατος ὡς σπανίως συνέβαινε, μὲν δις ἢ τρίς φανείας κᾶπως ζωηρός. Ἐν τούτοις ὅταν ὁ ὑπρέτης ἐπαρουσίασε τὰ χαμακίερασα, τὸ δοχεῖον ἐν ᾧ ὑπῆρχε τὸ ἀφρόγαλα διέτρεξε τοιοῦτους κινδύνους ἀνὰ μέσον τῶν σπιθαμῶν αὐτοῦ χειρῶν, ὥστε ἡ κυρία Βρίς κατόπιν δύο τριῶν ἐπιθέσεων ὅπως κυριεύσῃ αὐτὸ ἠναγκάσθη νὰ υποχωρήσῃ. Ὁ Ριχάρδος, ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας πλέον εὐρισκόμενος, ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τοῦ κληρονόμου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ παρετήρησεν ὅτι ἡ τᾶξις ἐπανήρχετο ἐπὶ τῆς τραπέζης χάρις εἰς τὴν ἀτήρχον καὶ γλυκεῖαν τοῦ Ζαφρέ συμπεριφορᾶν, εἰς ἣν ὁ παῖς ἠδυνάτει ν' ἀντιστῇ. Τὰ χαμακίερασα πλήρη ἀφρογάλακτος ἐγίνοντο ταχύτατα ἀφανῆ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν πιπτόμενα εἰς τὸ στόμα τοῦ μικροῦ ἥρωος, ἡ σακχαροθῆκη ὄμως καὶ ἡ φέρουσα τὰς ὀπώρας παροφῆς καθῶς καὶ τὸ ἐμπεριέχον τὸ ἀφρόγαλα δοχεῖον ἦσαν τοποθετημένα εἰς μέρος ἐνῶ διετέλουν ἀπηλλαγμένα τῶν ἐπιθέσεων τοῦ Ἐδμόνδου. Ὁ Ριχάρδος, τὴν θελατικὴν ταύτην ἰδὼν εἰκόνα, ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἐξῆλθεν.

— Καὶ ὄμως μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ ἔχουν πολὺ χαϊδευμένο! Εἶπεν ὁ Ριχάρδος Βρίς.

— Χαϊδευμένο, ἀνέκραξεν ἡ μάμη, τώρα αὐτὸ μᾶς ἔλειπε νὰ μᾶς εἰπῆς. Ἐγὼ δὲν τὸ χαλῶ τὸ παιδί ὅπως σὺ μὲ τὰ ἔκτακτα τὰ χὰδια σου.

Ὁ Βρίς ἀνέπευσεν.

— Πιθανόν! εἶπε μελαγχολικῶς. Ὅταν ὄμως κανεὶς μόνος του ὑποφέρῃ τοιαῦτα πράγματα δὲν τοῦ κἀμουν ἐντύπωσιν ὅταν τὰ βλέπῃ εἰς τρίτον. Καὶ ἔπειτα, τελευταῖον, τὸν ἄφρινα νὰ κἀμῃ ὅ,τι θέλει ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. . . Ἐφοβούμην πολὺ μήπως λυπήσω τὴν δυστυχῆ μου τὴν Μαγδαληνὴν. . .

— Τὴν Μαγδαληνὴν. . . Ἄ! ναι, πρέπει νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ αὐτῆς! εἶπεν ἡ κυρία Βρίς στρεφόμενη πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς μετὰ κινήσεως, προδιδούσης ὀργήν. Ἀλήθεια εἶναι λοιπὸν ποῦ θέλεις νὰ νυμφευθῆς πάλιν;

Μόλις ἀνέμεινε τὴν ἀπάντησιν καὶ ἐξηκολούθησεν ἀμέσως σχεδὸν χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν φράσιν της.

— Ἄ! αὐτὸ εἶναι πρωτόκρουστον, μὲν εἶναι δέκα ὀκτὼ μῆνες ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν ἡ σύζυγός σου καὶ θέλεις νὰ νυμφευθῆς καὶ πάλιν! Ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ πιστεύσω τὰ ὅσα μοὶ ἔγραψες ἐν τῇ ἐπιστολῇ σου καὶ ἔλεγον μόνῃ μου: Ἀδύνατον, θὰ εἶναι καμμιὰ ἰδέα προδική. . . Καὶ ὄμως ἦτο ἀληθές! Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι τερατώδες. Δὲν ὀμιλεῖς λοιπὸν; Εἶπέ μου γρήγορα τί τρέχει.

Καὶ κατέπεσε μᾶλλον ἢ ἐκῆθησεν ἐπὶ ἑδρας μὲ ὕψος ἀπελπισίας. Ὁ Ριχάρδος ἵστατο ὀρθὸς πρὸ αὐτῆς, ἐπακουσθῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ ἐρισινώτου μιᾶς ἑδρας, τὸ δὲ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἀνάστημα ἐφαίνετο ἀνυψούμενον ἐπὶ μᾶλλον ἐκ τῆς ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ στάσεως. Μεθ' ὅλην τὴν ὀργὴν αὐτῆς, ἡ μήτηρ του δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ἐνδομύχως ὅτι ἦτο ἐξαιρετός. Οἱ γλαυκοὶ αὐτοῦ καὶ κοῖλοι ὀφθαλμοί, ἐφαίνοντο ὥσει θέλοντες νὰ ἀποκρουθῶσιν ἐπὶ μᾶλλον ἐν ταῖς κόγχαις αὐτῶν. Τὰ εὐγλωττα αὐτοῦ χεῖλη, τὰ ὅποια ἔτρεμον σπασμωδικῶς, ἠθροῦσαν ἐπὶ τέλους τὰς ἐξῆς λέξεις:

— Ναι, μητέρα μου, εἶπε, θέλω νὰ νυμφευθῶ καὶ πάλιν. Ἐνωῶ ὅτι αὐτὸ εἰμπορεῖ νὰ σᾶς φανῇ παράδοξον καὶ πιθανὸν ἀξιοκατάκριτον, ἀλλ' εἶναι γεγονός καὶ πρέπει νὰ τὸ θεωρῆτε ὡς τοιοῦτον.

Ἡ μήτηρ του ἤθελε νὰ τὸν διακόψῃ, χειρονομία ὄμως, σεβάσμιον μὲν ἀλλὰ καὶ ἀκράδαντον ἀπόφασιν προδίδουσα, ἔκοψε τὸν λόγον ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῆς. Ἐκείνος ὠμίλει στηρίζων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἑδρας ὡς ὅταν ἐδημηγόρει ἐν τοῖς δικαστηρίοις— μήτοι δὲν ἐδημηγόρει νῦν ὑπὲρ βρωμῶν καὶ ἐστιῶν;—δι' ὅλας τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, διὰ τῆς εὐγλωττου ἐκείνης ἀπλότητος, ἣτις ἀπετέλει τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, διότι ἔρρεεν ἐκ τῆς διανοίας καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ.

— Μητέρα μου, ἐξηκολούθησεν, ἄκουσον. Γινώσκεις καλῶς ὅποιοις ὑπῆρξεν ὁ νεανικός μου βίος. Γινώσκεις ὅτι ἀνατραφεὶς ὑπὸ σοῦ ἔμαθον νὰ σέβωμαι ἑμαυτὸν καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου, κατὰ συνέπειαν ὅτι ἐξώρισα ἐκ τοῦ βίου μου πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ φανῇ ὡς ἀπρεπές. Μοὶ ἐνέπνευσε τὴν καλὴν περὶ οἰκογενεῖας ἰδέαν, μεθ' ὅλων τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ἠδονῶν αὐτῆς. Ἐξῆσα μόνον χάριν αὐτῶν μέχρι τούδε. Ἄλλαι μητέρες καταλείπουσιν εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τὴν φροντίδα νὰ ἐκλέξωσι σύζυγον, σὺ ὄμως, μητέρα μου, ἐπραξῆς ἄλλως.

— Μὲ κατακρίνεις δι' αὐτό; διέκοψε ζωηρῶς ἡ κυρία Βρίς.

— Ἄπαγε, σοὶ ἐξέφρασα πάντοτε τὰς εὐχαριστίας μου, ἀπήντησεν ὁ Ριχάρδος, ἐνῶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπήστραψεν ἔκφρασις τρυφερότητος. Εἶναι ὄμως ἀληθές ὅτι ὅταν ἐνυμφεῖσθαι δὲν ἔσχον ὅλην τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκλογῆς, ἦν ἔσχον οἱ πλείστοι τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν.

(Ἄκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.